

EGYETÉRTÉS

Kiíratási árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasuti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

ÖÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 706.

A legnagyobb kórház

Budapest, augusztus 9.

Formás, almazöld plakátokat ragasztottak ma a budapesti házak falára; a plakátokon a polgármester elrendeli, hogy miután a különböző ragályokat az élelmiszerek tisztátalan kezelése terjeszti, a tejet ezentul csak zárt palackokban, a turót, vaját, gyümölcsöt, kenyeret és sajtot pedig csak tiszta fehér tüllel letakarva szabad árusítani. A hirdetmény alól természetesen nem hiányzik a hatósági parancsok szokásos záradéka, mely szerint: „e rendelet ellen vétők hatvan napi elzárással, vagy hatvan korona pénzbírsággal büntethetők.”

A közigazgatási bizottság mai ülésén pedig a tiszti főorvos jelentést tett arról, hogy az elmúlt hónapban százkilencvenhét ember betegedett meg Budapesten tifuszban, influenzában, kanyaróban, difteritiszben s egyéb életét faló ragályos veszedelemben. Ezek a fertőző veszedelmek állandóak Budapesten annyira, hogy a tiszti főorvos bevallása szerint például napi négy-öt megbetegedést nem is szoktak járványnak tekinteni.

Miért? Igazság szerint úgy kellene lenni, hogy Budapest a legegészségesebb nagyvárosa legyen a föld kerekességének. Klimája nem túl meleg és nem is tulsá-

gosan hideg, környékén maláriás mocsarak nincsenek, tőzsomszédságában van a messzire elnyúló budai hegyvidék, mely az ózondus, tiszta levegőnek kifogyhatatlan raktára, a Duna medre állandó szellőztető csatornája a városnak, mert a mozgó víztömegek fölött állandó légáramlások gondoskodnak arról, hogy folytonosan kicserélődjék a városfalak közt a levegő. Ejtése elég van a talajnak ahhoz, hogy a csatornázás kifogástalanul működjék; a káposztásmegyéri vízművek elsőrangú tiszta, egészséges vizet termelnek.

Egy rövid hónap alatt mégis százkilencvenhét emberéletet támadott meg itt a ragályos halál... A szegényünk teljes megértéséhez tudni kell a ragályos halál természetrajzából azt, hogy az a tisztatlanságban alattomosan tovább kuszva terjed, fülledt, levegőtlen lakásokban, rosszul táplált vérszegény emberekre vadászik. Ahoz, hogy ez az istenáldotta város egyetlen nagy járványkórház lehessen, a hibáknak, bűnöknek, lelkiismeretlenségeknek valóságos esimborasszóvá kellett halmozódnok. Szűk budapesti utcákat mesterségesen úgy építettek, hogy ne engedjenek magukba levegőt; a tereket kiirtották; a házakat tomnyosodó bérkaszányákká emelték; az embereket szűk, dohos lyukakba összehúzódtak. A főváros környékén kiirtot-

tak minden fát, minden ligetet, hogy a szél szabad futtában visszacsaphassa ránk a lakóházak közé épített gyarak kormát s a puszta finom homokját. Bann a városban pedig nem szemesés homokkal töltik ki a kövezetek között, hanem sárral és agyaggal, mely folyton porzik a robogó kocsik kerkei alatt, vigan tenyészti a baktériumokat — első sorban természetesen a tüdővészét — azután sipoló szélmuzsika mellett összelelkezik az alföldről érkezett szitált homok testvérrel s tánczaperdül, hogy teleszórja a fővárosi ember szemét, száját, orrát. Hogyha pályázatot hirdetnének arra, hogy makk-egészséges vidéken hogyan kell egy nagyvárost úgy felépíteni, hogy járványkórház legyen, Budapest építői kapnák az első díjat.

Hogyha pedig arra hirdetnének pályázatot, hogy egy nagyvárost hogy kell adminisztrálni ugyanígy, ezért is azok kapnák az első díjat, akik Budapestet adminisztrálják. Nem akarunk itt újra kiterjeszkedni mindarra, amit a fővárosi hatóságok lakásügy, élelmezési politika, szociális kötelességek s egészségügyi rendszet terén elkövettek. Csak egy példát. A közigazgatási bizottság mai ülésén a tiszti főorvos arról is jelentést tett, hogy a tifuszjárványt az élelmiszer-hamisítások okozták. Ilyen jelentés után kellene,

Csábítás.

Irtá: Hevesi József.

(Utánnyomás tisz.)

Kedves Marianne,

Ha nem ismernéd az én karesu sacré coeur bötüimét és így rögtön ki nem találtad volna, mihelyt leveletem kézbe kaptad, hogy ezt én, csakis én, a te Tusikád irta, hát az aláírásból ugyan rá nem jönne, hogy ki írja neked a messze, messze idegükből ezeket a sorokat.

Mert, ugy-e nem is sejtened, és bizonyára eszed ágába sem jutna, hogy Donna Adalbertha di Miniers y Bremont név alatt a te kis Bertuskád ír neked, aki immáron törvényesen viseli ezt a minden tiszteletre méltó, nagyon előkelő, de kissé hosszúra szabott nevet?

Majd azt irtam, hogy emelj kalapot eme dicső név előtt... De hát mi asszonyok nem szoktunk és tekintve a malomkönyi terjedelmet, nem is igen tudnánk kalapot emelni csak azért, hogy ezzel a tiszteletnek adjunk kifejezést.

Pedig a Miniers y Bremont nagy történelmi név, mely előtt meghódol még ma is mindenki itt Argentiniában; mert hiszen az iskolás könyvek is tanítják, hogy férjem egyik dicső őse Santiago Miniers y Bremont, ezen a földön spanyol alkirály volt, aki a vértanúk halálával tette magát halhatatlanná.

Igen, — a férjem...

Mert, drága kis Marianne, tudd meg

hát végre, hogy nekem valóságos, igazi, patient férjem van, egy villogó szemű, selymes bajszú, naptól megsütött, lobogó vérű, aranyos szívű férjem, aki a bolondulásig szerelmes belém és akit én is igazán, igazán rajongva szeretek.

Már két hónap óta vagyunk férj és feleség és minden nap jobban és jobban szeretjük egymást... És ha ez így folytatódik, hát akkor igazán nem tudom, nem fogjuk-e mi majd egymást elevenen fölfalni? Csapa szerelemből... Hiszen a Tüzföld közelében vagyunk!

De nem akarom tulesigáznai kíváncsiságodat és elmondom rövidesen az én férjhezmenetelemnek, az én boldogságomnak történetét. Tudom, hogy égsz a vágytól megtudni, hogyan vezetett a te Tusikád a házasság boldog révébe.

Hát elmondom, csak egy bolondosan, rhapszodikusán, mint ahogy mi beszélgetni szoktunk valamikor a Sacré coeur kertjének lombos sétautjain. Egymás szavába vágva, egyik gondolatból a másikba átesapva.

Olyan bolondos ez az én boldogságom története, hogy na! Mert nem jutottam ám simán don Vicente di Miniers y Bremont urnak a karjai közé... Sőt — a ti európai, maradi felfogások szerint — a szép erkölcsöknek előbb látszólag fittyet kellett hánynom (látszólag!), hogy a vértanu unokájával annak rendje és módja szerint oltár elé léphessek. Mert, esküszöm neked, boldog gyermekkorunk minden szent emlékére és Tagányi tisztelendő ur reverendájára, édes kis Marianne, hogy méltón és ömerzetesen viselhettem

fejemen a menyasszonyi fehér mirtuskoszorut, melyből egy-egy virágocskát mellélketen küldök neked ghez a levelemhez esatolva.

De azt mégis csak úgy lehettem az én don Vicentém felesége, hogy — oh, Marianne, drága, ne szörnyűkődjél a profán, arczpíró szón! — hogy előbb el kellett magamat csábíttatni...

Na, itt van, leirtam.

Borzasztó volna, ha most szent tisztaságban megbotránkoltatva, összetépnéd a leveletem és nem olvasnád tovább. Bizonyára megvetés váltaná föl benned azt a szeretetet, mely minket annyi esztendő óta (hiszen csak a zárdában bizalmaszkodtunk egymással négy esztendő!) egymáshoz fűz.

De ha tovább olvasod az én hegyes bötüimmet, nyomban ki fog derülni, hogy én nem lettem méltatlan a te szeretetedre, becsülésedre. És hogy én...

No, de hallgasd csak.

Bizony igazad volt, mikor egymástól bucsut vettünk és te azt mondtad, azt sugja neked valami, hogy én nem kerülök egyhamar vissza Magyarországra, mert itt a messze Argentiniában valami pampasbeli gauchot fogok majd magannak esipui. (Honnan is tudtad te ezeket a lokális esibészkiifejezéseket?)

Hát ugy is lett!

Alig foglalta itt el édesatyám a konzuli hivatalt, alig kezdtünk itt megmelgedni ebben az idegen világban, alig tettük meg az első látogatásokat, már fejem fölött lebegett... micsoda is no?... igen, fejem fölött lebegett a mirtuskoszorú.

A spanyol követségen volt egy estély.

hogy a föld alá szégyelje magát egy adminisztráció s azután — élén a kancsukát fogó főpolgármesterrel — induljon az élelmiszer-hamisítókat felhajtani, megkorbácsolni, négybehasítani. E helyett azonban mi történt? Kiragasztották az almazöld plakátokat s ezzel elvetették minden gondjukat, mintha a bakteriumok a záros tejfedők, tiszta fehér túllök nélkül is annyira megrémülne az almazöld plakátoktól, hogy önként keresnék a halált. A kofák és boltosok ugyanis el sem olvassák a zöld plakátot, ha pedig mégis elolvassák a „hatvan napi elzárást és a hatszáz korona pénzbírságot“ — hangosan kacagni fognak. Mert a főváros rendeletei nem arra valók, hogy megtartsák őket: a fővárosi adminisztráció még a törvényből is figurát csinál. A fővárosi hatóságok ugyanakkor, amikor a tiszti főorvos panaszkodik az élelmiszer-hamisítók szemérmelenségéről és nagyarányú gaszágairól, csak huszonkét méregkeverőt tudtak hoppon fogni s ezt a huszonkét méregkeverőt nagyrészt ötven—száz korona bírsággal büntették. De volt huszonöt koronás bírság is. És elzárás nem volt egyetlen egy sem, pedig a törvény akármilyen enyhe, módot ad erre is, a szigorúbb pénzbírságolásra is. A közigazgatási bizottságban interpelláltak a polgármestert ezek miatt az enyhe ítéletek miatt, a polgármester azonban nem tudott mást felelni, mint hogy ő a kerületi elöljárókat bírói fiztük teljesítésében nem utasíthatja. Ez igaz. A kerületi elöljárók azonban, amikor az emberéletet intó méregkeverők ilyen enyhe büntetésével csúffá teszik a törvényt, vagy olyan szociális vakságuknak adják tanujelét, hogy kényszerutlevéllel is nyugdíjba kell küldeni őket, vagy pedig valamilyen külö-

nös, beteges előszeretettel vezeti őket arra, hogy az élelmiszer-hamisítókat kimélőn szeressék. És ebben az esetben sincs helyük a főváros adminisztrációjában.

Mind a mellett Budapest csak egy szerény pavillon a világ legnagyobb kórházában. Mert ez a kórház — az egész ország. Minden falu, minden város kisebb-nagyobb dependencze-sza a főpavillonnak. A magyar faj egyike a legszivósabb, legegészségesebb emberfajtáknak, az ország klímája is jó. És mégis csak tüdővészben hetven-nyolcvanezer ember pusztul el itt évente, a kisgyermek halandósága pedig, a difteritisz, sarlah, kanyaró apró halottjai, akik több elővigyázat, gondosabb ápolás után megmaradhattak volna az életnek — hasonló légió. Budapesten legalább orvos van elég, de tessék elképzelni egész vármegyéket, ahol 80—100 ezer embert, olyan területen, melyet tíz óra alatt lehet bevasutazni, tizenöt-husz orvos kezel. Budapesten legalább némi ellenőrzés alatt vannak az élelmiszerek, a vidéki kofa azonban sohasem lát rendőrt s ha ügyes, folytonosan dögsírkét etet a vevőivel. A világ legnagyobb kórházának annyi pavillonja van, ahány városa, faluja, pusztája van ennek az országnak s a sok pavillon közül még nem is Budapest a legsiralmasabb.

Budapest, augusztus 8.

A kereskedelemügyi miniszter elutazása. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter vasárnap délután Marienbadba utazott, ahol szeptember 16 első feléig marad.

Molnár Viktor hivatalában. Molnár Viktor, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium államtitkára, aki szabadságáról néhány nappal ezelőtt tért vissza a fővárosba, ma délelőtt átvette hivatalának vezetését.

Serényi öröke. A gróf Serényi földművelésügyi miniszter lemondásával megüresedett minikolezi déli választókerületben vasárnap folyt le a képviselőválasztás. Délután hat órakor hirdették ki az eredményt, mely szerint Gergey László vasuti üzletvezető munkapárti jelölt 1083, Kubik Béla, a függetlenségi párt jelöltje pedig 540 szavazatot kapott. A kerület képviselőjévé tehát Gergey Lászlót választották meg 543 szótöbbséggel.

A román-magyar béke és a nemzetiségek. A liberális szerbek lapja, a „Branik“, melyet Pott Mihály volt országgyűlési képviselő szerkeszt, legutóbbi számában szót tesz azokat a tárgyalásokat, melyek a kormány és némely román vezetőfőnök között megindulóban vannak. Mindenekelőtt annyit a bizonyosságnak ad kifejezést a szerbek lapja, hogy a tervbe vett meg egyezés semmi eredménytől se fog járni. Maga a romániaság tömege külön választja magát azoktól, akik ezeket a tárgyalásokat megindították. Ezek a magyar-román közlekedési momentumok különben arról is bizonyosságot tesznek, hogy a magyar államfőnek nem ismerik először a magyarországi nemzeti kérdést, mert tévednek, ha azt hiszik, hogy megoldották a nemzetiségi kérdést, ha meg egyezésre lépnek a románokkal. Ismételni kell, hogy a magyarországi nemzetiségeknek soha se voltak olyan furcsa, teljesíthetetlen és szeparatistikus vágyaik, mint amilyeneket nekik szívesen tulajdonítanak. E mellett azonban minden nemzetiség mindenkor követeli az 1868. évi 11. t. c. z. nek az ugynevezett nemzetiségi törvénynek szoros végrehajtását, a románok nem kevésbé, mint a szerbek. Éppen ezért nem is oldható meg a nemzetiségi kérdés másképp és semmiféle tárgyalásokkal sem, csak ha a nemzetiségek elismerik, hogy anyanyelvük megkapja jogait az állami élet összes ágaiban, az iskolában, a bíróságoknál és a közigazgatásban. Minden más kísérlet, így a románokkal való egyezkedés is, meddő marad. A tót nemzetiségi pártban régóta belső viszálykodás jelei láthatók. Ha nem is formálisan, de már megtörtént a szakadás is a párt két ellentétes árnálata közt. Alighanem példantául a kormány és a románok közt meginduló tárgyalásoknak, kemény támadás jelent meg a Turócszentmártonban megjelenő Narodny Noviny című tót lapban Hodzsa Milan volt országgyűlési képviselőnek Budapesten megjelenő napi lapja, a Slovenski Dennik ellen. A támadás élet és jelentőségét emeli az a körülmény, hogy bár a cikk néveléül jelent meg, a beavatottak úgy tudják, hogy a cikket Mudrony Pál, a tót nemzetiségek ismert régi vezetője írta. Szemére veti a Narodny Noviny Hodzsa Milan, hogy nemzetiségi politikájuk mindinkább homályosodni kezd, folytonos taktikázásban merülnek ki, pedig a tót nemzetiségi pártnak vissza kell térnie a régi konzervatív, meg-

melyre mi is hivatalosak voltunk. Itt ismerkedtem meg tulajdonképpen a buenos-ayresi társasággal, a követségnek spanyol-keol stílusu nagy patiójában, itt ismerkedtem meg a sok don Estebannal, meg don José Mariával, no meg azzal, aki azóta az én mindenem lett; don Vicentével. Don Vicentével, aki a spanyol követségnek attaséja, azaz, hogy most már az egész nyomorult életen keresztül (hej, de kár, hogy olyan rövid ez a nyomorult, hübbájos élet!) most már bizony az én attasém!

Egy palomát táncoltam vele, egy mexikói táncot, melyet itt tanultam meg és mely menuette-szerűen kezdődik, méltóságos, szelíd bájjal és aztán örült esárdásba esap át, hogy az embernek lángba borul a vére és száz szélgyertyát szeretne meggyújtani és minden falat kirugni.

És don Vicente di Miniers y Bremont attól a pillanattól kezdve a riojai Andok összes aranyhányáért sem tágitott volna többé mellőlem. (Most már bezzeg én sem engedném, hogy tölem tágitson!)

Szóval ez a tropikus világ elkövette a maga esudóját. Egy-kettőre egymásba szerettünk.

Don Vicente engedelmét kért, hogy hozzánk ellátogasson. És mikor az engedelmét megkapta, megcsókolta a papa kezét, a mamát pedig meg akarta ölelni.

— Muchisimas gracias, — rebegette — Usted es muy amate! (Nagyon köszönöm, ön igen szeretetreméltó!)

És élt is ő Vicentesége bőven az engedelmével, mert csaknem naponta akadt neki dolga a konzul urnál. Szörnyű nagy diplo-

mata leti belőle egyszerűen. És annyi virágot küldött — tyűh, Marianne, milyen buják ezek a tropikus virágok? — hogy otthon kiállítás rendezhettem volna belőlük és bizonyos, hogy az összes nagy díjakat és kis díjakat nekem ítéltek volna.

És jöttek a szerelmes versek:

Que mos te vee
Nina puerida,
Tanto mas te amo
Flor de mi vida.

A szerelem különben itt is éppen úgy megy, mint otthon (ugyan kibe vagy most szerelmes, drága Marianneom). Don Vicente járta a bolondját én meg... én meg vele jártam, de nagyon szívesen!

Nem is emlékszem rá, hogy valamilyen szerelmet vallott volna nekem. Legalább szóval nem. De a szemének, fekete szemének parzselő tekintete, meg a kezének az érintése, meg a hangjának a zengő érzése... mindig szerelmi vallomás volt.

Arra azonban emlékezem, hogy egy alkalommal... szép este volt, szép este volt!... nagyon uchezen vált el tőlem. Valamit suttogott, rebegett, kérdezett és én igenlőleg bólintottam a fejemmel. És ez elég volt neki arra, hogy se szó, se beszéd! esókot nyemjen az ajakamra...

Másnap aztán a papánál jelentkezett és megkérte a kezemet.

Itt kezdődik aztán az én szerelmi regényemnek bonyodalma... európai szemmel nézve, az én beestelenségem.

A bonyodalom abból állott, hogy a szü-

leim azt követelték don Vicentétől, hogy kezemet az ő szülei kérjék meg a részére. Don Vicente szülei azonban — hiába alkirályi vér foly az ereikben! — gőgösek és... nem kívántak európai menyét.

És meg voltam döbbenve, mikor a szörnyű hírt megtudtam. Természetes, hogy drámára gondoltam, tragédiára, széngázra és méregre, forgópisztolyra és a rio Saladó piszkos hullámaira. És sirtam, keserves, nagy és kövér könyveket, mint ahogy ez egy boldogtalan szerelmes leányzóknak dukál.

Don Vicente ilyen előzött állapotban talált, mikor egyszer fölkeresett és ahelyett, hogy vigasztalt volna, széles nevetésre Luzta a fűzföldön barnára égett hunczut szímlakáját.

— Mit sírsz, que hay?... Hiszen minden rendbe jön, kis drágám!

Nem értettem.

— Mit fogunk csinálni?... — kérdeztem csukló hangon.

— Nagyon egyszerű a dolog, — szólott don Vicente — el foglak esbítani!

Ere a szentelen ajánlatra én természetesen föl pattantam és kicsi hűja, hogy profon nem ütöttem. (Bizony isten, kár lett volna!)

Most kacagott csak nagyot a gőzengúz!

— Hiába, senorita, itt nincs más segítség. Ha a szülők, különösen, pedig az én szüleim megervezését kivívni akarjuk, úgy kell, hogy desabítsalak.

— Don Vicente, — szólottam most szigoruan, — én tisztességes nő vagyok és —

— Te egy kis kolibrimadár vagy! — szólott ő enyelgő hangon. — Egy európai —

den megalkuvást elvető, konzervatív politikához A támadás természetesen nem csak nagy feltűnést keltett a tótok közt, hanem mindenki érzi kövülük, hogy ez a párt kettészakadásának megindítója és első, nyilvános jele is.

A horvát országgyűlés feloszlása. A horvát minisztérium tanácsosa, *Ankohauser* miniszteri tanácsos ma Bécsből Ischlbe érkezett s meghozta a kabinetirodába gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök irásos előterjesztéseit. Hir szerint a legfelsőbb kéziratot a horvát országgyűlés feloszlásáról, amelyet *Khuen-Héderváry* miniszterelnök és *Tomasics* bár egyaránt kerülni kívánt, ma aláírta a király. A horvátországi helyzetről és a válság állásáról gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök nem fog újabb jelentést tenni a királynak, nines is szükség rá, mert a magyar miniszterelnök utolsó ischli tartózkodása alkalmával ezt az intézkedést, mint esetleg szükségeset szóba hozta az uralkodó előtt. A horvát haladópart központi bizottságának tegnapi, vasárnapra egybehívott értekezletét, amelynek célja az lett volna, hogy állást foglaljon a koalíció horvát pártjainak egységes párttá való fuzionálása kérdésében, a legközelebbi vasárnapra halasztották, mert a párt tagjainak egy része Zágrábtól távol van.

Eszékéről jelentik, hogy dr. *Neumann Károly* a szlavonai horvát jogpárt elnöke ma reggel dr. *Tomasics* horvát bár meghívása folytán Zágrábra utazott, hogy részt vegyen az ott ma délután tartott értekezleten.

Dr. *Elegovics* képviselő a Pozavska Hrvatska című lapban, a tiszta jogpárt közlönyében, cikket ír a helyzetről. Csodálkozik azon, hogy a koalíciónak volt bátorsága a bántól *Aranitzky* osztályfőnök elmozdítását, illetve a paktum teljesítését követelni, mikor a koalíció maga nem teljesítette azt. Végül azt írja, hogy e perczen nem akad senki, aki megnehezítené *Tomasics* bárnak arra irányuló akcióját, hogy új többséget teremtsen a mai egészségtelen többség helyébe, amely komoly és magasztos munkájában nem fog ráérni romboló politikai agyrémek követésére. Mindent egybevetve, a bárnak új fellépése egyetlen horvát hazafit sem fog ellenszenvesen érinteni.

Mindkét eszéki választókerületben megkezdődött már a választási mozgalom. Az első kerületben dr. *Pinterovics* eddigi képviselőt jelölik s ellenjelöltje nem lesz. A második kerületben.

hattyu!... Hát nézd csak, drága libuzim, itt nálunk, a mi val országunkban nagyon szigoruan büntetik azt a férfit, aki egy nőt elesábitani merészkedik. Börtönbe vetik és vagy hosszú ideig ott sanylik a sötétben, vagy nőül veszi az „áldozatát”. — Ha én — még ha látszólag is! — elesábitalak téged, az összes tujinamba istenekre esküszöm, ugy a kóterbe raknak, mint a pinty. Már pedig én egyetlen fia vagyok az én alkirályi vértanuvál hívalgó hidalgó szüleimnek, akik még a vérük árán is megváltanának engem a börtön szegyenétől... Nekünk tehát legalább azt a látszatot kell adnunk, mintha én téged elesábitottalak volna...

— De! De!...

Tiltakozni akartam. De ő visszafojtotta ajkamon a szót. Persze az ő saját bajszos ajkával.

— Ha szeretsz, szót fogadsz. Engeded magadat elesábitani. Kijöss velem ma este a városon kívül a biseacha-barlangba és a punagra-bokrok között fogjuk hallgatni a vízi madarak rekedt hangját: dsaha, dsaha!... Egy mangarofa dombja alatt fogok neked ágyazni selymes füvön és hársou-plaiden... És szerelemről fogok neked beszélni. Tiszta, fehér, szent szüzi szerelemről.

Én válg tiltakoztam don Vicente igazán gaucho-tempóju terve ellen, — de azért este, mikor a kertünk végén a szökést jelző kakukszó megszólalt, hát biz én shawli kaptam a nyakamba és leszaladtam hozzá. Előbb azonban egy gondosan megírt levéllet hogytan az asztalomra a szüleim számára („Ne aggódjatok, drágák ériem, — holnap reggel

amelyet eddig dr. *Kovacevics* *Vladimir* képviselt, most azonban az új választási törvény értelmében, mint királyi közjegyző elveszít, tegnap este tartott bizalmas választói értekezleten elhatározták, hogy a jelöltséget dr. *Neumann Károlynak* ajánlják fel, aki több évi félbeszakítás után ezzel ismét az aktív politika terére lép.

A marostordaj állapotok. Erődy marostordamegyei főispán ma a félhivatalos távirati iroda útján nyilatkozik *Désy* Zoltán szombati interpellációjára, amelyet természetesen megközfölni igyekszik. Kijelenti hihetetlen vakmerőséggel, hogy a vármegye tisztikara egyáltalában nem mondható kötelességtudónak, amit a törvénytelen és erőszakos felfüggesztésekkel bizonyít, majd arról beszél, hogy az ellenzék erőszakoskodott. Az egész védekezés azt bizonyítja, hogy — *Désy* Zoltánnak volt igaza.

Törvény az ujonczokról. A király az 1910. évi ujonczlétszám megállapításáról és az ujonczutalék megajánlásáról szóló törvényeket szentesítette és azokat mint 1910. évi I. és II. törvényeket az országos törvénytárban tegnap ki is hirdették.

A gazdapárt szervezkedése. A függetlenségi és 48-as gazdapárt tegnap ülést tartott, amelyen *Szabó* *István*, *Herczagh* *Sándor* és *Novák* *János* gazdapárti országgyűlési képviselőkön kívül számosan vettek részt a párt rendezés és kültagjai közül. Az ülés tárgya a párt szervezkedésnek előkészítése volt. A párt elnöksége elhatározta, hogy már szeptemberben megkezdji a vidéki szervezetek további építését és pedig a már eddig is beérkezett megkeresések alapján szeptemberben: Tolna- és Baranya vármegyékben, októberben: Nógrád-, Fejér- és Zala vármegyékben, decemberben: Heves-, Kolozs- és Udvarhelymegyékben. A függetlenségi és 48-as gazdapárt ezenkívül országos gyűlést rendez az ősz folyamán, melyen a legaktuálisabb gazdaságpolitikai kérdések, ugymint: a progresszív adózás, a gazdasági munkásbiztosításnak reformja és a földmivelő népre leendő kiterjesztése, a kerületi rendszerű mezőgazdasági kamarák kérdése, a legégetőbb birtokpolitikai teendők és az egyenlő, titkos szavazati jog lesznek a tárgyalás anyaga. — Magyaróváron a gazdapárt tegnap alakuló gyűlést tartott *Beinai* *Béla* szerkesztő elnöke alatt. A gazdapárthoz igen sokan csatlakoztak. Helyi elnökül *Lőrincz* *Lajost*, titkáruul *Kurzwel* *Józsefet* választották meg. A gyűlésen több felszólalás történt, melyekben a párt programját ismertették.

ithon vagyok tisztán és fehéren. Mind-en jó lesz. Bizhattok bennem!”)

És kimentünk a biseacha-barlangba és a punagra-bokrok között hallgattam don Vicentevel együtt a vízi madarak rekedt hangját: dsaha, dsaha!... És egy mangarofa dombja alatt selymes füvön és hársou-plaiden beverttem és don Vicente három lépésnyire tőlem szerelemről beszélt... holott én sirtam és lestem a hajnal hasadását.

És... és... büszke fővel mentem haza, éppen olyan fehéren, mint ahogy távoztam.

Mert, esküszöm neked, *Marianneom*, hogy méltó voltam a fehér mirtuskoszorura, melylyel egy hónap mulva az oltár elé léptem: az én Vicenteimmel.

Az ő szülei ugyanis halálosan meg voltak rémulve, mikor *Vicente* elmondta nekik másnap, hogy engem „elesábitott”. És hogy most ő rá valószínűleg a tartás vár, mert az avám, így meg ugy fenyegetőzik. Az öreg don *Jose* *Mária* di *Miniers* y *Bremont* még sznap eljött hozzánk és megkérte fia számára az én kezemet.

És én most már két hónap óta vagyok és maradok mindenkinek, de különösen neked *Sennora* *Albertha* di *Miniers* y *Bremont*.

U. i. Azt tanácsolom neked, drága *Marianneom*, hogy ha még más irányban ne volnál lekötve, gyere ki bozzám látogatáiba. Biztos, hogy itt csipsz magadnak egy olyan gaucho-esibészt, mint az én imádot, jó uram, — hiszen neked olyan könnyem akad majd gavallérod, aki boldog volna, ha téged egy egész életre el tudna esábitani.

Diadalmas korszellem.

Budapest, augusztus 8.

A klerikális eszmék Eldorádójában fellobbant a liberálisizmus fáklyafénye. A kolos-torok sötét szögleteibe vakító fényesóvákat csap a tisztító tűz lángja és mindenféle megriadt csuhások menekülnek, surranva, lábujjhegyen, szemükre vágott nagy, kerek korongkalappal. A Vatikán, mely még nem is olyan régen, gögösen és öntelten ütött pásztorbotjára, mondván: „A hatalom Én vagyok!” — most megtörtén nyujt békejobbot a „hütlén” államnak. *Merry del Val*, a Vatikán harezias államtitkára, aki eddig szuverén diktátora volt a klerikális bübérurak feltételeinek, most „előzékeny és mérsékelte hangu” választjegyzéken dolgozik, hogy lehetővé tegye a békét Spanyolország és a Vatikán között. Róma harezai kurtje egyszeribe szelid fonográfá alakult, mely egyetlen hangrezgéssel sem tud többet, mint amennyit a liberális Spanyolország a lemezre rögzített. Spanyolország és a Vatikán között meg lesz a béke, ez ma egészen bizonyos. Az ősi ellenfelek kezét szoritanak majd, de ez a kézzszorítás Róma évszázados spanyol hierarchiájának tragikus összeomlását jelenti. Ha igaz, hogy a mártirok minden ügyet diadalra visznek, akkor ez a spanyol liberálisizmus történetében a legfényesebb beigazolást nyerte. Ferrer szívébe a Vatikán küldte a spanyol golyókat és ezek a golyók megölték Róma hatalmát.

A baszk tartományokban, a klerikálisok utolsó védvárában, csatasorba állította Róma híveit. Ebből a hadseregből azonban hiányzott már a lelkesedés fegyverező ereje s ami ideig-óráig összetartotta még őket, az a zsoldos csapatok mesterkelt és megbizhatatlan szubordinációja volt. Velük szemben az állam öntudatosan és egyseges energiával léphetett fel. Veszíteni valója csak az egyik félnek volt. Spanyolország csak nyerhetett. Itt fegyver küzdött fegyver ellen. Canalejas katonasággal rakta meg a baszk tartományt és úgy győzött, hogy a kardját sem húzta ki hüvelyéből. Ez a legmodernebb győzelem, a nagy, vértelen diadalok egy újabb esete. A vatikáni mezei hadak meghátráltak és abban a pillanatban, amikor a fehér zászlót kitűzték, egyszersmind bevallották azt is, hogy fegyvereik csak vaktöltéssel voltak ellátva és hogy a rozsdás, rozoga flinták már nem alkalmasak arra, hogy az új idők új eszméi ellen komoly harezba bocsátkozzanak. Ezt a háborút, éppen, mert vértelenül folyt le, (ha még nem is értünk a végakkordhoz) Canalejas nem csak a fizikai erő révén nyerte meg, ami nem kevésbé melegítő eredmény lenne, hanem erkölcsileg is.

Itt most nem lehet kertetni. A Vatikán, ha érdekei úgy kívánták, sohasem riadt attól vissza, hogy erőszakos eszközökkel szentesítse a szentnek vélt vagy hirdettelt célt. Az érdekei most is ezt követelték. S ha a követelő érdekeknek ezuttal még sem tett eleget, ezt még sem irhatjuk, — ha csak rövidlátóak nem vagyunk — az engedékenységen, vagy jobb belátásának javára. Először is, mert a Vatikán most is minden előkészületet megtett, hogy látszat-hatalmának, ha kell, vér árán is érvényt szerezzen Spanyolországban. Hiszen San-Sebastianban a feltűzelt tömeg a reakzionárius forradalmaknak ugyanazokat a jelszavait bömbölte már, mint a megelőző forradalmi tömegek. A „Vesszen Spanyolország!” és a „Pusz-

tuljon Canalejas, halál rád! ma éppen úgy végighömpölygött Sebastian utcáin és a baszk tartományon, mint előbbi variációi, amelyeknek a felbugygyanó vér adott tetterőt. Ha most ezt a mottó-témát nem követte a tett, ennek egyedüli oka, hogy a Vatikánnak már nem volt ereje ahhoz, hogy gyakorlatra váltsa a theóriát. Ha tudta volna, megtette volna és most patakokban folyna a vér a klerikális falanx soraiban. Róma gyengeségét azonban nem csak a Vatikán érezte, hanem tudomásul vették a spanyol liberálisok is, akik a legmesszebb menő ki-méletességre intették a katonaságot. A nagyhatalmak legujabb argumentuma, hogy a nagy hadsereg a háboru ellen szükséges, Spanyolországban lokálisan is bevált. A Vatikán érdemének tehát még azt sem tekinthetjük, hogy gyöngeségének érzetében rakta le fegyvereit. Mert ebben is volt Canalejasnak legalább is annyi érdemük. A kort azonban csakis az utóbbiak értették meg, s amikor most a Vatikán életre-halálra megadja magát, tulajdonképpen nem is Spanyolország, hanem a diadalmas, feltartóztatatlan korszellemnek, mely ezuttal éppen úgy legyőzte a hidalgók hazáját, mint a pápák pislakoló világhatalmát.

A forrongó Spanyolország.

Budapest, augusztus 8.

A sötétség emberei csufosan meghátráltak a spanyol kormány előtt. Canalejas miniszterelnök megnyerte az első csatát, — anélkül, hogy összemérte volna erejét az ellenség hadával. A Vatikán nagy reményeket fűzött a san-sebastiáni tüntetéshez, arra számítva, hogy a karlisták neve még mindig félelmetes a spanyol udvarnál. A legutóbbi eseményekből pedig megtanulhatták volna Rómában, hogy Spanyolországban kezd a világhossz derengeni és a papi uralom már végsőt vonaglik. A reakció heves agitációja csak a baszk földön, don Jaime hívei között hullott termékeny földre. Ha Canalejas idejében nem nyult a legerélyesebb rendszabályokhoz, akkor talán San-Sebastiánban vér folyt volna. Valószínű, hogy a kormány csapatai alaposan elverik a port don Jaime emberein, de az is bizonyos, hogy ettől a Cowesben nyaraló XIII. Alfonzo annyira megijedt volna, hogy talán áldozatul dobta volna Canalejast a Vatikánnak. Az első győzelemnek tehát nagy erkölcsi súlya van Canalejas további működésére.

Mai távirataink a következők:

A tegnapi nap San-Sebastiánban.

A tegnapi vasárnap San-Sebastiánban a kormány energikus intézkedései következtében minden különösebb rendzavarás nélkül folyt le. A tüntetés vezetői, amikor látták, hogy a kormány intézkedései folytán a tervezett tüntetés megtartása lehetetlen, táviratoztak a baszk tartományok összes helyeibe és felszólították a lakosságot, hogy maradjon otthon. Csak néhány félreeső faluba nem érkezett meg idejében az értesítés s ezekből a helységekből a parasztok papjaik vezetésével szombat este megérkeztek San-Sebastiánba. Amikor a papok látták, hogy az összes utcákat katonaság szállta meg, sorsukra hagyták híveiket, akik kétségbeesve bolyongtak az utcákon s azt hitték, hogy valamennyiüket agyon fogják löni. A batácának kellett őket megvigasztalni, mire a parasztok nyugodtan visszatértek falujukba. Összesen mindössze két-három ezer tüntető érkezett San-Sebastiánba. A város lakossága is teljesen nyugodtan viselkedett. A tegnapi bika-kiadás nagy közönség részvételével incidens nélkül folyt le.

A várost és a körülötte levő helységeket katonaság tartja megszállva. A katonaság még néhány napig ott fog maradni, s a sátrak alatt,

színházakban és gyárakban van elszállásolva. A klerikálisok lemondtak a San-Sebastiánban tervezett tüntetéséről is. A legutóbbi karlista háboruban Estallában volt a karlisták főhadiszállása. *Egész Spanyolországban rend és nyugalom volt, kivéve Barcelonát*, ahol a klerikálisok és radikálisok között több összeütközés történt s a rendőrség kénytelen volt közbelépni, hogy a verekedőket széjjelválassza. Az észak-spanyolországi katolikus szervezetek központi vezetősége nyomatott tiltakozást czetogát, amelyben azt mondja, hogy a tervezett tüntetéseket azért nem lehetett megtartani, mer a kormány a közlekedési eszközöket önkényesen lefoglalta.

Le Spanyolországgal!

Tegnap este tíz óra tájban San-Sebastiánban egy karlista kihívó viselkedése folytán incidens történt, ami némi izgatottságot okozott. Szombaton este a „Centro Vaszkó“ nevű karlista klub előtt nagy tömeg ember járt föl s alá, amikor egyszerre a klub házának erkélyéről valaki így kiáltott a tömeg felé:

— *Éljen a pápa! Le Spanyolországgal!*

A tömeget rendkívül felháborította ez a kiáltás és ezer torok kiáltott válaszul:

— *Éljen Spanyolország!*

A tömeg meg akarta ostromolni a klub házát, de a horgári kormányzó nagy csapat élén csekhamar helyreállította rendet. A klubban házkutatást tartottak és sok fegyvert, puskát és revolvért lefoglaltak. A rendőrség aztán a klub összes tagjait, mintegy százötven embert, letartóztatta. A letartóztatott embereket kocsikon szállították a rendőrségre. A felháborodott tömeg meg akarta ostromolni a kocsikot. A letartóztatott emberek között van a baszk tartományok katolikus választmányának elnöke is.

A klerikálisok agitációja.

A kormány kiderítette, hogy a klerikálisoknak a baszk tartományokban messze szélgazó szervezetei vannak. A klerikálisok, úgy látszik, a karlisták utasítására cselekedtek. Canalejas miniszterelnök kijelentette, hogy az alsóbbrendű papság agitációja a templomokat valóságos politikai klubokká változtatta át. Számos templomban az illető város előkelőbb emberei azzal fejezték ki tiltakozásukat a templomokban való izgatás ellen, hogy a prédikáció alatt tüntetően elhagyták a templomot. A legközelebbi minisztertanács foglalkozni fog azzal a kérdéssel, hogy minő intézkedéseket léptessenek életbe a papság agitációjának magakadályozására.

A szakítás a Vatikánnal.

A pápa sajtókeze levelet intézett Alfonz spanyol királyhoz s ebben a levélben arra kéri a spanyol királyt, hogy befolyását a konfliktus megoldása érdekében az egyházzal szemben való lojalitás és igazságosság irányában érvényesítse. Rómában rendkívüli vallási ügyek megvitatására alakított kongregáció tegnap gyűlt össze, hogy a Merry del Val bíboros államtitkárnak a spanyol kormány jegyzékére készített választát megvizsgálja. A pápa a tanácskozás előtt és után hosszabb beszélgetést folytatott Vive y Tuto bíborossal. Canalejas miniszterelnök kijelentette, hogy ő nem ad hitelt ama híreszteléseknek, hogy a pápai nunciusz már legközelebb elutazik. A pápai nunciusz csupán egy San-Sebastián közelében lévő tengeri fűrdőhelyre utazott, ahol szabadságát akarja eltölteni.

Ojeda vatikáni spanyol nagykövet, aki jelenleg utban van San-Sebastián felé egy újságrónak a következőket mondotta:

— A diplomáciai viszony Spanyolország és a Vatikán között nem szűnt meg, csupán a tárgyalások szakadtak meg. Mig én San-Sebastiánban utazom, a nagykövetség ügyeit egy szabályszerűen akreditált ügyvivő vezeti. Az illető résztvesz az összes diplomáciai fogadásokon s ami talán még nem ismeretes, utasítást kapott, hogy szerdán Pius pápa koronázása évforduló napján tartandó ünnepségen részt vegyen. Én magam San-Sebastiánba utazom s ott tárgyalni fogok a külügyminiszterrel és átveszem utasításait.

Spanyol hivatalos körökben mitsem tud-

nak arról, hogy a pápa, mint a külföldi lapok jelentik, levelet intézett volna a spanyol királyhoz. Hasonlóképpen nem tudják, hogy min alapszik az a hiradás, hogy Spanyolország és a Vatikán között javult a helyzet. Végül teljesen valótlan az a jelentés, hogy a bécsi spanyol nagykövet az osztrák-magyar kormánytól tiltakozott volna Don Jaime magatartása végett.

Az Osservatore Romano egy madridi jelentést közöl, mely szerint spanyol lapok és a spanyol kormány értesültek arról, hogy a Vatikán bevárta a san-sebastiáni tüntetések eredményét, hogy azután elhatározza a madridi nunciusz visszahívását. Az Osservatore Romano aztán így folytatja cikkét: *Illegitimen, hogy ilyen szándékot tulajdonítanak a Szentézséknek. A római kuria, amely büszke azon komolyságára, mely minden cselekvését jellemezte, úgy hogy nem kell a történelem ítéletét szégyelnie nem jogosíthat fel ilyen aljas inszinnuációkra. Még a e fájdalom afférben, amely a spanyol kormánytól támadt meg itt sem kerülhet el senkinek figyelmét az a tartózkodás bölcesség és komolyság, amely a Szentézsékét eljárásában vezette magatartása által.*

A Vatikán engedékeny.

A Vatikán aligha fog e hó 20-ika előtt válaszulni a spanyol kormány utolsó jegyzékére. Az is bizonyos, hogy a Szentézsék nem fog olyan lépést tenni, ami a vizsályt még jobban elárthatná, sőt a választjegyzék olyan lesz, hogy alkalmas és módosít fog nyújtani a madridi kormánynak, hogy nagykövétét új utasításokkal láthassa el és a tárgyalásokat ott folytassa, ahol félreértés következtében hirtelen megszakadtak. A Vatikánban a hangulat nyugodt és békés.

Don Jaime nyilatkozata.

A „Neue Freie Presse“ egy munkatársa Frohsdorffban meglátogatta Don Jaime trónpraetendens-t és megkérdezte tőle, mi igaz abból, hogy Ferencz József király fel van háborodva a herceg eljárásán, amelylyel Spanyolországban vészályt szított. Don Jaime így felelt:

— Egyáltalán semmit sem tudok róla, hogy ő felsége rosszalna magatartásomat, amely mindig korrekt volt, hiszen a lehető legnagyobb tartózkodást tanusítottam.

KÜLFÖLD.

A török nagyvezér Bécsben. Konstantinápolyból jelentik, hogy Rakhi pasa nagyvezér holnap Románián át Bécsbe utazik. Híre jár, hogy a pénzügyminiszter párisi tanácskozásai a kölcsönfelvétel ügyében valamivel kedvezőbben állanak.

Péterek és Nikita. Az utóbbi napokban Cetinje és Belgrád között olyan differenciák támadtak, amelyek kétségessé teszik Sándor trónörökösnek cetinjei látogatását. Belgrádból ugyanis kérdést intéztek az iránt, milyen helyet adnak a cetinjei ünnepségeken Sándor hercegnek, mint a szerb király képviselőjének? Ezt a kérdést Cetinjében sértésnek vették, mert a kérdés azt a látzatot kelti, mintha a cetinjei udvarban nem ismernek az európai etikettet. A kormány tehát tanácsolta Nikita fejedelemnek, hogy egyáltalán ne válaszoljon a kérdésre. Nikita azonban mégis választ adott, nehogy az a vád érhesse, hogy ő bontotta meg a jó viszonyt Szerbia és Montenegró között. A szerb kormány akként határozott, hogy a kormány egyetlen tagja sem kíséri el Sándor trónörökösét cetinjei utjára. A trónörökösnek ennek folytán csak a következők mennek Cetinjébe. *Hulóna* hercegnő, *Stefanoj* tábornok, egy hadsegéd, egy segédiszt és *Jankovics*, a király titkára. Így tehát csak a szerb király lesz képviselve az ünnepségen, de nem a szerb kormány. A szerb trónörökös egy diszhintót fog ajándéka vinni a fejedelemnek. Ezenkívül Nikita és a családja egyes tagjai disztisztiságot kapnak a szerb hadseregben, *Nikita* szerb tábornok, *Danilo* herceg ezredes, *Mirko* herceg őrnagy és *Péter* herceg hadnagy lesz a szerb hadseregben. Ottani lapok biztosra vészik, hogy a trónörökös látogatása Péter király és Nikita fejedelem kibékülését jelenti. Nikita állítólag nyomban megkoronáztatása után látogatást tesz Belgrádban.

Szerb illetékes helyen légből kapott kohol-

mánynak jelentik ki egy budapesti lapnak állítólag Cettinjéről származó azt a híret, mely szerint Cettinje és Belgrád közt ismét differenzia támadt, amely majdnem kétségségtette Sándor szerb trónörökös cettinjei utazását. A konfliktus azért támadt, az említett hír szerint, mert Belgrádból kérdést intéztek Cettinjébe az iránt, hogy minő helyet szántak az ünnepeken a szerb trónörökösnek, amit Cettinjében állítólag sérelmesnek találtak.

Kritika az angol hadseregről. Allan Sutor tüzérhadnagy nemrégiben röpiratot adott ki, amelyben pellengérré állította a brit hadsereget és az uralkodó szellemet. A röpirat ezime: Az angol hadsereg rendszere, vagy mi módon lehet évenként 30 millió fontot elfecsérelni? A tüzérhadnagyot röpiratáért haditörvényszék elé állítják. Az a vád elene, hogy megsértette a fegyelmet és nevétségessé tette a tisztikart. Allan Sutor az újságíróknak azt mondotta, hogy szívesen áll haditörvényszék elé, mert csak így módon tudja az ügyet az angol nemzet ítélőszéke elé vinni. A röpirat ezzel végződik: A brit hadsereg szemében a háboru olyasvalami kelletmetlenség, ami megzavarná a tiszték komoly foglalkozását, a teniszt és a pótlót. Nincsenek komoly vezetőink a hadseregben, pedig a bur háboru elég tanulság lehetett. Ha nem igaz, amit írtam, itéljenek fegyházra.

Törökök és bolgárok. Szófiából jelentik: Ferdinánd király külföldi utazásáról hazaérkezett. — Kiszteendiben tegnap gyűlés volt, amelyen tiltakoztak a macedoninai lefegyverzés körül erőszakoságok ellen. Kiszteendiben ismét érkezett 330 macedoninai menekülő. A *Preporac* ismét a macedoninai bolgárok ügyével foglalkozik és azt mondja, hogy az igazságot csak úgy lehetne kideríteni, ha pártatlan vizsgálat indulna meg, amelyet vagy Anglia, vagy más nagyhatalom, vagy esetleg az összes hatalmak együtt folytatnának le. Ha ez a vizsgálat, azt állapítja meg, hogy a lefegyverzésnél nem kihozták a macedoninai lakosságot, úgy már most megígérjük — úgy mond — hogy belátjuk hibánkat és bocsánatot kérünk szomszédainktól. Ha azonban az derül ki, hogy igazunk volt, akkor Törökország ígérje meg már most, hogy belátja a lefegyverzésnél használt közelei hibáját és vádjaink alaposágát. Végezetül azt írja, akár bebizonyul a vizsgálat során, hogy igazunk volt, akár elutasítja Törökország a vizsgálatot, vagy nem szünteti be az üldöztesünket, természetesen és szükséges dolog lesz, hogy Bulgária és az egész kulturvilág beavatkozzék Törökország belső ügyeibe és egyik vagy másik módon megvédelmezzék a macedoninai bolgár lakosságot.

Utezái harez Teheránban. A perzsa főváros utczáin három óra óta harezolnak. Heves puska-tüzelés hallatszik, amelynek a zajába időnkint ágyudörgés vegyül. A harez egy mudzsaheddin erőszakos lefegyverzése miatt tört ki. A mudzsaheddinek szembeszálltak a katonasággal és még egyre folyik a harez. A katonaság nem bírja a mudzsaheddinek állását bevenni és két katona már elesett, noha pedig megsebesült. Az európaiakat nem fenyegeti veszedelem, de nem mernék az utczára ki-menni. Szattar kánnak tegnap délig adtak gondolkodási időt. Az európai követségek közbenjárni iparkodtak és végre megegyeztek, hogy a török követség vegye át a fegyvereket és garantálja a fizetést. A perzsa minisztertanács ellenben azt határozta, hogy Szattar kánná névze sem engedélyez kivételt. A proklamáció a fegyverek feltétlen átadását követeli s azért felül órákor délután megadták a jelt a lövésre. Az első ágyulövés délután 5 órákor az Atabek-parkban hangzott el, ahol az összes mudzsaheddinnek a kormányosapatok teljesen körülvették. A fölkelőkre Maxim-fegyverekkel és nagy ostromágyukkal lőtték. Este fél 10 órákor az utezái harez véget ért. A fideik letették a fegyvert és Szattar kán és Bakhi kán vezéreikkel együtt elfogták őket. Szattar kán megsebesült. A veszteségekről még nem tudnak semmit.

Ujabb jelentések szerint a tegnapi ütközet folyamán a kormány csapatában 12 ember részint meghalt, részint megsebesült, a fideiek 30 embert veszítettek, 300 fideit elfogtak.

Venizelos jelölése. Dragumis görög miniszterelnök egy újságíró előtt Venizelosnak a görög nemzetgyűlésbe való jelöléséről nyilatkozott:

— A görög törvény szerint — úgy mond — a jelölteket a választóesoportok kandidálják. A választóknak ezen joga korlátlan. Állíthatnak jelölteket akit akarnak, francziát, angolt vagy akár esz-

kimót is. Ha egy ilyen jelöltet megválasztanak, akkor ez választott képviselőnek proklamáltatik, de igazában képviselő csak a választás megvizsgálása után lesz. Ez a vizsgálat csak akkor következik be, ha megállapították, hogy a megválasztott görög honpolgár-e s ha ez tényleg így van, nem visel-e más államban valamely hivatalt. Bár Venizelos görög állampolgár, de Kréta szigetén, mely nem tartozik Görögországhoz, állami funkciókat végez. Eszerint tehát Venizelos jelölhető, de ha megválasztatik, mandátumát csak akkor tarthatja meg, ha Krétában viselt hivatalairól lemond. Ameddig én a kormány élén állok, a kormány mindent meg fog tenni, hogy a kamara programja keretén belül maradjon, mert alkotmányozó gyűléssé való átalakulása egy olyan forradalmi tény volna, melynek következményei beláthatatlanok. A revizionisztikus kamarának feladata megoldásához hat-nyolcz hétre lesz szüksége és ha feladatát teljesítette, a kormány lemond azzal a nyilatkozattal, hogy mandátumának megfelelt.

A kínai titkos mozgalom. Carbinból jelentik magántáviratok, hogy a titkos kínai forradalmi mozgalom egyre terjed. A központi szövetség Pekingben kida a jelszót, hogy a parlament megszavazása nélkül nem szabad adót fizetni. Egy bizalmas ülésen a titkos szövetség elhatározta, hogy megindítja országszerte a mozgalmat és a lakosságot fel fogja szólítani, hogy tagadja meg az adófizetést. Már is tömegesen osztogatják a nép között a lázító röpiratokat. A kormány értesült az agitációról és széleskörű intézkedéseket tett, de eredmény nélkül. A letartóztatott bujtogatókat bizonyítékok hiányában szabadlábra kellett helyezni. A központi szövetséget nem lehet kikutatni.

Indus összeesküvés. Londonból érkező táviratok jelentik most, hogy keleti Bengáliában és Assamban huszonhét politikai összeesküvőt fogtak el és vetettek Daccában fogságra. Az összeesküvés szálai Sylhetből Kalkuttáig nyulnak. Hír szerint a főbujtogatók egyes hindu ügyvédek mellett maguk a kormány és vasuti hivatalnokok sorából kerülnek ki, akik a műveletlen parasztságot zavargásokra izgatják. Ezeknek a zavargásoknak a folyamánya volt az assam-bengáli vasút pályatestének megrongálása is. A közelmúltban Kalkuttában és Kelet-Bengáliában történt elfogatások alkalmával irományokat foglaltak el, melyek nyilvánvalóvá tették, hogy messze kiterjedt összeesküvés létezik, mely a brit uralmat meg akarta dönteni.

KÖZIGAZGATÁS.

Pozsony város közigazgatási bizottsága Bartal Aurél főispán elnöklésével tartott havi ülésén a főorvos jelentése szerint a város egészségügyi viszonyai júliusban jók voltak és a halálozási arány igen esekély.

Szatmár város törvényhatósága Csaba Adorján főispán elnöklésével tartott rendes közgyűlésén a vízvezeték és csatornázás céljaira 3 millió koronát szavazott meg. A király 80-ik születésnapjára iparosok segélyezésére és iparos ifjak külföldi tanulmányutjára 25,000 korona alapítványt tettek. Ezen napra a törvényhatóság díszközgyűlést tart, melyről a királyhoz hódoló feliratot küldenek. 17-én este a várost kivilágítják és 18-án az összes templomokban istentiszteletet lesznek és a város szegényeit külön díjazásban részesítik.

EGYHÁZAK

— (Lelkész-választás.) A kieskei ref. egyháznál tegnap megejtett választás alkalmával az elhalálozás folytán megüresedett lelkeszi állásra Lévay Lajos sárkereszturi lelkesz választatott meg.

AZ „EGYETERTES”
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.
A szerkesztőség telefonja 788.
A kiadóhivatal telefonja: 706.

Apróságok a nagyvilágból.

(Harez a jégmezőkért. — Kamerunban embert esznek. — A newyorki hőség.)

Budapest, augusztus 8.

Oroszország és Norvégia közt legújabbán érdekes diplomáciai küzdelem folyik a Spitzbergák tulajdonjogáért. A norvég külügyminiszter megtűzésára jelenleg is egy orosz, svéd és norvég kiküldöttekből álló konferencia van együtt Krisztinában, hogy ezt a tulajdonjogi kérdést rendezze. A norvégek azonban türelmetlenek és ez a türelmetlenségük nemcsak a konferencia tárgyalásain hanem a norvég sajtóban is megnyilatkozik. A „Morgenbladet”, mely a norvég kormány egyik szócsöve, például azt írja, hogy a Spitzbergák tulajdonjogának kérdéséről beszélni sem lehet, mert a Spitzbergák egy ósrégi norvég tartomány és ennek folytán Norvégia nemcsak a szigetek egy részét, de az összes ottani szigeteket birtokba veheti. Ez a cikk természetesen erősen konsternálta a konferencia svéd és orosz tagjait. De különösen az oroszokat, akik még magukhoz sem tértek az úmulatból és máris megérkezett Oroszországból az a hír, hogy a norvégek már nemcsak a Spitzbergákon, de Nowaja-Semja szigetén is kalózkodnak és minden áron kolonizálni akarnak. Az orosz kormány ezzel szemben azonnal vizsgálatra küldte ki Sosnowskyt, az archangeliski kormányzóág kormányzóját, aki több száz főnyi orosz kivándorló élén utnak indult a veszélyeztetett szigetre. A kivándorlókat azért viszi magával, hogy őket ott tüstént letelepítse és a veszélyeztetett pontot Oroszország számára kolonizálja. Ezek a kivándorlók az orosz kormánytól évrádradékokban fognak részesülni. Ebből látszik, hogy Oroszország mily nagy súlyt helyez az északi jégmezők birtoklására, ámbar az ember nem tudja az okot felfedezni, hogy miért? Mert az a pár foka és rozsmár, ami ezen a vidéken van, nem hajthat Oroszországnak oly nagy gazdasági hasznót, mely a gyarmatosoknak fizetett évrádradékkal felérne. Miért mégis ez a nagy érdeklődés? Talán a nemzeti büszkeség követeli meg, hogy ez így legyen? Mert csak egyedül ez lehet valószínű, noha nincs kizárva, hogy ezeken a jégmezőkön nemcsak a higany, de a nemzeti büszkeség is megfagy.

Berlinben ismét Kamerun van a tapétán. Ezuttal azonban nem a németek, de a benszülőttek csináltak kotrányt. Egy német kereskedőt gyilkoltak meg legutóbb ott, akinek holttestét még mindeztideig nem sikerült megtalálni. Azért azonban nem kell azt hinni, hogy Bretschneider — mert így hívták a kereskedőt — temetetlenül fekszik Afrika forró homokján. Ő dehogyan! Amint a vizsgálat kiderítette, a derék kameruniak testvériesen megosztották Bretschneider feldarabolt holttestét és azt kiváló étvágygyal elfogyasztották. Ebből látható, hogy Kamerunban nemcsak a németek esznek már embert, hanem ez a divat átragadt a benszülőttekre is és most már ők is annyira szeretik a németeket, hogy meg is eszik őket.

A newyorki hőségről csak annak van fogalma, aki azt már egyszer végigélte. Julius 1-15-én augusztus 15-ig ez a város hasonló a Dante poklához, mert az a tikkasztó, mindent megolvasztó meleg, ami itt van, nincs a világon. A trópusok melege semmi ehez képest, mert az száraz meleg, ami ellen védekezhettek az ember. De Newyorkban, amellé, hogy a hőmérő semmivel sem mutat kevesebbet, mint a trópusokon, egy nedves, szinte átláthatatlan ködfelhő lepi el a várost, mely eláraszt és nyirkossá tesz mindent. Az ember egész nap úgy éri magát, mintha gőzfürdőben volna. A gallérál, alig hogy felvette, már elgörbült, elolvadt. A czeruza cseppfolyós lesz, mint a gummi-arabikum. Az irógépet épp oly nehéz kezelni, mintha egy vonatot akarnánk elindítani megolajozott síneken. Mindenki álmos, levert és ideges. Csak az időjárás nem, mert az augusztus 15-ig hűségese és allandóan ilyen marad. És ezen már nem változtat az sem, ha mi budapestiek überezhberben olvassuk ezeket a sorokat.

Tifusz és a hamis élelmiszerek.

— Paragrafus az élelelhamisítókra. —

— Saját tudósítlanktól. —

Budapest, augusztus 8.

A tifusz és a hamis élelmiszer közti viszonylatot megtagadni nem lehet. Többiben rámutatunk már az élelmiszerárulás körüli visszás állapotokra. Ugy látszik ezek ismerése indította dr. Vassilievits János alpolgármestert a következő rendelet kibocsátására:

A székesfőváros közönségének közegészségi szempontjából a legfőbb érdeke, hogy az árusításra kerülő élelmiszerek minősége és kezelése teljesen kifogástalan legyen. Ez a cél pedig csak úgy érhető el, ha a nyílt piacon, utcákon, nemkülönben üzletekben árusított s főleg a minden további sütés, főzés nélkül elfogyasztani szokott élelmiszerek a szennyestől kellően megvédettek és teljesen tisztán tartatnak. A nagyközönség érdekeinek megvédése céljából tehát elrendelem, hogy a tej- és a többi folyékony tejtermékeket (tejfölt, aludttejet stb.) befedett edényekben kell, egyéb tertejtermékeket (vaját, túrót, sajtot, stb.), valamint kenyeret, süteményt, gyümölcsöt tiszta fehér tüllel kell letakarni a szakorkaféléket pedig befűdött üvegedényekben kell árusítani. A rendelet ellen vétők kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. törvények 8. szakasza alapján behajthatatlanság esetén 60 napi elzárásra átváltoztatható 600 K.-ig terjedő pénzbüntetéssel fognak sújtani.

(A tisztí főorvos a tifuszról.)

A közigazgatási bizottság mai ülésén a tifuszról volt szó, amely egy hónap óta tartja rettegésben Budapest lakosságát. Dr. Magyarovits Mladen tisztí főorvos jelentése szerint a főváros közegészségügyi állapota a múlt hónapban igen kedvezőtlen volt. Kétszázhatvanöt tífusz-éset fordult elő. Az összes hevenyfertőző-betegségek száma ezreként vehető. A jelentés többi részéből szomorúan állapítjuk meg, hogy egyéb betegségek is szedték áldozataikat. A jelentés kapcsán a főorvos így szólott a tifusz okairól:

— A főgondot — mondta — az élelmiszerhamisítások ellenőrzésére kellene fordítani. Mert a tifusz főokát Budapesten itt kell keresni. Előidézteti a tifuzt a gyümölcs is, az éretlen vagy rothadt gyümölcs, amely garmadadzsámra érkezik vidékről. Könyörtelenül kell eljárni tehát a vásárcsarnokokban és tizszeres szigorral kell büntetni az élelmiszerhamisítókat.

(Az élelmiszerhamisítók.)

A közigazgatási bizottság huszonkét élelmiszerhamisítót büntetett meg igen enyhén ugyanakkor, amikor a tisztí főorvos kiméletlen szigort kívánt. Hatól kétszáz korona pénzbüntetéssel menekültek meg a következő élelmiszerhamisítók:

Grossberger Adolf (kókuszszir) 6 korona. Lukács Zsigmondné (vaj) 120 korona. Tóth Lajosné (tej) 100 korona. Rappaport Salamonné (tarhonya) 25 korona. Wertheimer A. és Frankl Mór (tarhonya) 100—100 korona. Lappai Ferencz (tarhonya) 100 korona. Füst Sándor (tej) 100 korona. Peltacs Mór (tészta) 25 korona. Csopor Gyuláné (tej) 50 korona. Schwarz Arthur (tej) 500 korona. Drieler Jakab (tej) 50 korona. Imber Márkus (tej) 500 korona. Topics József Alajos (tészta) 200 korona. Ebllich Izidor (tarhonya) 50 korona. Vajcs János (tej) 100 korona. Mol György (tej) 50 korona. Eperjessy Lajos (vaj) 20 korona. Steier Lajos (paprika) 25 korona. Stange Lajos (paprika) 25 korona. Friedmann Juila (tej) 50 korona. Oster János (tej) 100 korona. Reichfeld Jenő (tej) 100 korona.

Az enyhe büntetések ellen történt felszólalásokra Vassilievits alpolgármester kijelentette, hogy ő a kerületi előjárókat bírói tisztükben nem utasíthatja, azonban fel fogja őket szólítani, hogy minden élelmiszerhamisítási ügyben hozott ítéletet vele helenként közöljenek.

(Paragrafus az élelmiszerhamisítókra.)

Valahányszor felszólalások történtek az élelmiszerhamisítók büntetésének enyhéje ellen, az előjárók azzal védekeztek, hogy nincs rá szigorubb paragrafus. Dr. Kágyi Aladár törvényszéki jegyző pedig igenis beigazolja, hogy van rá törvény, csak alkalmazni kell.

A szándékosan elkövetett élelmiszerhamisítások két csoportra oszthatók. Tudniillik 1. vagy ár-

talmatlan az egészségre az a szer, melylyel az élelmiszert meghamisították, vagy 2. ártalmas.

Az első esetben a csalás esete forog fenn.

Az 1908:XXXVI. t. cz. (Büntető novella) 50. szakasza értelmében:

„Aki azon célból, hogy magának, vagy másnak jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, valakit fondorlattal tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezáltal annak, vagy másnak vagyoni kárt okoz, csalást követ el.”

Ha tehát valaki az általa vásárolt élelmiszert gyanusnak találja, az ne menjen a vásárcsarnoki örhöz, hanem ne sajnálja a fáradságot, menjen el valami vegyészhez, vizsgáltsa meg a dolgot és ha tényleg beigazolódott a hamisítás, úgy tegyen feljelentést a rendőrségen vagy a kir. ügyészségen csalás miatt. Visszaesetben büntetetté minősül a csalás és már börtönnel (tehát nem néhány koronával) büntetettetik.

A szándékos élelmiszer hamisítások második csoportja végül az, hol az élelmiszer az egészségre ártalmas anyaggal van hamisítva.

A B. T. K. 314. szakasza szerint:

„Aki közfogyasztás tárgyát képező s elárusításra rendelt élelmiszerek közé az egészségre ártalmas anyagot kever, vagy kevertet, ugyszintén az, aki az akként meghamisított vagy életveszélyes élelmiszereket elárusítás, vagy szétosztás céljából boltjában, vagy más áruhelyen, vagy raktárában tartja; közegészség elleni vétséget követ el és egy évig terjedhető fogházzal, ezenfelül 100 forintól 1000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.”

A büntetéről a 315. szakasz szól, hol a büntetési tétel az eset súlyossága szerint öt, tíz, tizenöt évi fogház, sőt legvégső esetben halál is lehet. (Gyilkosság esetében.)

Látni való tehát, hogy törvényeink nagyon is módot nyújtanak az élelmiszerhamisítók alapos megbüntetésére és ha a hatóságnak vizsgáló közegei oly indolensnek, hogy nem akarnak alaposan intézkedni, módjában áll a kiuzsorázott közönségnek elégtételt szerezni.

A Stockyard.

— Chikágói levél. —

Chicago, július végén.

Chikágóban csak kevés tősgyökeres chikágói van. Alig száz vagy kétszáz. Ezek között pedig mindössze feltűzhat olyan ember akad, akik részt vettek a város megalapításában. Fehér szakálluroskatag öreg urak már ezek, akik azonban az ő mindennapos korszó sűrű mellett szívesen és élénken diskurálnak el a város megalapításáról és annak körülményeiről. Az ember csak ül, hallgat és figyel.

Igy megtudjuk, hogy a kaliforniai aranymezők felfedezésekor 1849-ben valóságos népvándorlás indult meg az Egyesült-Államokban nyugat felé. Mindenki csak Kalifornia felé törtetett szerencsét próbálni. Ez áramlás folytán az Unió északi és nyugati területei a bevándorlás és a vállalkozások részéről teljesen elhanyagoltak. Senki sem volt, aki kihasználta volna azokat. Mikor azonban Kalifornia és a Csendes Óceán-partvidéke már annyira megtelt szerencsevadászokkal, hogy a nyugati emberének már kilátástalan és hiábavaló volt odamenni, akkor vagy öt-hatszázán felkerelkedtek a nyugati államokban és észak felé törekedtek új hazát keresni. Így értek el a Michigan-tó melletti homokpusztaságra, amelynek helyén ma Chikágó áll. Szigorú vidék volt ez. Telen a metsző, fagyos szelek, nyáron a legörültebb hőség tizedelték az odavándorlottakat. Valóságos hamokfelhők röpültek át ezen a pusztaságon és ugyanezek próbára tették az új városalapítók türelmét. Ezek azonban türelt és dolgoztak.

Mialatt az üregek beszélnék, az alatt odakünn a magasvasut fűlsiketiő robajjal száguld végig. Az utcán az emberek száza várokoznak arra, hogy a rendőr jelt adjon a beszállásra. Csupa nyüzsgés, zaj, lármá az egész város, valóságos ellentét annak, amit odalenn az üregek beszélnék.

De minden lármát messze túlharisog az a folytonos panaszos állítbögés, ami a Stockyardból, Chikágó vágóhid-városrészéből hallatszik ide és betölti az egész várost. Ez a Stockyard Chikágó egyik legnagyobb nevezetessége és büszkesége.

Ha az utcán megszólítunk egy chikágóit és városa nevezetességéről tudokozódunk, csak egy szót fog felelni:

— A Stockyard!

Ha tovább kérdősködünk nála és más látulvalókat is kérünk, akkor azt fogja felelni:

— Az üzletek! . . .

Már ebből is látható, hogy Chikágó egész modern város. Csak a kereskedésnek és az üzletnek el, más előtte ninesen.

Chikágó vágóhidjai mint már azt elmondottuk, egy egész kis városrészt tesznek ki. Ez a negyed a város északi részén fekszik és át és át van szöve vasuti sinekkel. Jellegzetes sajátysága, hogy a szögát már jóval előbb meg lehet érezni, melétt az ember odarúnc. A friss, meleg vér szaga ez, mely épp úgy átjárja a tüdőt, mint a ruhát.

Füstölő gyárkémények és óriási gyárépületek között visz ki a vasut arrafelé. Az uton jobbra-balra ezrével látja az ember az ökröket, borjúkat és disznókat, amint lécezzel körülvett területeken összezsufolva sorsukra várokoznak. Minden vasuti állomás egy husmágnás nevet viseli, amely egyuttal az ő királyságának a portáléja is. Végre elérkezőnk a legvégső állomáshoz, az utolsó pővhöz, amely azonban a legjelentőségtejesebb s ez: — Armour.

Itt leszálunk a vasutról és hatalmas ládák — természetesen husládák — bevásárló asszonyok közt halad az ember abba a helyiségbe, ahol az idegeneket fogadják, csoportosítják és vezetővel látják el.

Az előtt mindenki magányosan, vezető nélkül nézhette meg a Stockyardot, de mióta a haragos Upton Sindaiz „A Djungel” című könyvében botnyant csapott, azóta a látogatóknak fegyvermelézen, hosszú sorban felállitva szabad csak a Stockyard rejtelmét vizsgálgatniok.

Eljutunk a vágóhidakhoz. Sertéseket vágnak. Olyan a visitásuk, hogy megborzongatja a hátat. Egy szük folyosóról be lehet látni az egész hatalmas csarnokot. Lenn a földszinten ötven-hatvan disznót terelnek egy körbe. Közöttük egyetlen ember áll. Az előtérben egy hatalmas, a háztetőig érő lassan forgó keréket látunk, amelyen helyenként rövid vasláncok függenek. Amint egy ilyen lánc a padlóhoz közeledik, a disznók közt álló egyetlen ember megragadja valamelyik állat hátulsó lábát és azt a lánchoz béklyózza. A következő perczben az állat fejfelé lefelé már a levegőben van. Tovább haladva a kerék, a lánc automatikusan elvállik attól és egy a falban megerősített szögreesik. Az állat feje ilyképen emberváll-magasságyra van a földtől és egész szilárd helyen. Itt is csak egy ember áll, aki kezében hosszú kést tart. Gépiesen működik. Kart előre, kart hátra és minden mozdulata egy sertés nyakát találja.

Az állat most forró vízbe kerül, ahonnan egészen tisztán, sörte nélkül veszik ismét ki. Teteme egy ömüködő készülékre helyeztetik, amely készülék egy egész sor ember előtt halad el. Minden ember csak egy vágást tesz rajta és ez elég. Öt perczel később, hogy az állat a kerékre akasztott, már fel is van darabolva, sőt már benn van a jégveremben. Az embernek valóságos futnia kell, hogy az állat feldarabolását megfigyelhesse.

A sertésvágóhid után a marhavágóhid a következő stáció. Itt is amerikai gyorsasággal intézik el az állatok sorsát. Megjegyezni valót azonban a látottak után már nem találunk.

Ami azonban még fölöttébb érdekli az embert, az az állatok csomagolása. Erre egy egész külön osztály áll rendelkezésre. Fialat loányok foglalatokednek itt vakító fehér uniformisban és csomagolnak, utalványokat írnak szünetlenül. Azaz mégsem szünetlenül. A terem közepén egy pódium van, ahol egy asszony állandóan azzal foglalkozik, hogy a kisasszonyok kezét ápolja. Mert itt a manikűrözés minden alkalmazottra kötelező. Nyilván azért, nehogy a becsomagolt hus a köröm alá bújó porzomok által inféziáltassék. A csomagoló osztályt egyébként is a rend és abszolút tisztaság jellemzi és ha ezeket szemlélné meg a haragos Upton Sindaiz, ugy be kellene látnia, hogy ninesen igaza.

Igy néz ki és így működik Chicago legnagyobb büszkesége és nevezetessége, a Stockyard. Vajjon

álmodta-e pár évtizeddel ezelőtt az a néhány ember, aki elszántan küzdött itt a széllel és homokkal, hogy az ő keze munkája teszi le alapját a világ egyik legélénkebb ipari és kereskedő városának és annak a mérhetetlen üzleti geninek, a mely ebben a városban lépten-nyomon megnyilatkozik? Azt kell hinnünk, hogy nem és hogy azok az öreg urak, akik részt vettek a város megalapításában és ma még élnek, maguk is azt hiszik, hogy az egész csak álom és nem a valóság! . . .

Elfogott váltótolvajok.

Svéd banktolvaj Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 8.

A rendőrség körözvénye nyomán közöltük annak idején, hogy *Pettersson Gane, Malmborg* Jenő bölcsészethallgatók és *Helling Pirger* állatorvos 25.000 korona értékű váltót loptak Stockholmban, a váltót értékesítették és a pénzzel ismeretlen helyre megszöktek.

A furfangos betöréses lopás károsultja a *Tro Kronor* stockholmi bank volt. A *Tro Kronor* előtermében egy falba helyezett vasláda volt a hivatalos időn kívül érkező posta számára. Junius 10-én reggel ezt a vasládát a falból kibontva és feltörve találták, a levelek beíró kivéve. Kezdetben nem értették, hogy mit akarhattak a betörők. Csak amikor a bank néhány nap múlva a lejárt váltókat óvatolni kezdte derült ki, hogy a betörők ezeket a váltókat keresték, mert kézhez kapván: le is számítottatták őket más pénzintézeteknél. Nem tudták mind értékesíteni, mindössze 32.000 korona értékűt.

A stockholmi rendőrség megállapította, hogy három betörő dolgozott és pedig *Malmborg* Jenő opsalai harmadéves bölcsészethallgató, *Lass Ture Pettersson* Gane és *Helling Pirger* stockholmi egyetemi hallgatók, akik még aznap meg is szöktek.

A pénz beváltása után a három barát Berlinbe, majd onnan Bécsbe rándult ki, ahol azonban feltűnő költségeik miatt a bécsi rendőrség *Pettersont* és *Hellinget* elfogta és letartóztatta. *Malmborgnak* sikerült megszökni, Budapestre jött, ahol a Király-utca 28. szám alatt bérelt lakást *Wesely Sománé*nál. A bejelentő lapra *Starkel Ede* rigai kereskedelmi utazó nevét írta. Itt is nagyon költségezett, egyik ezrest a másik után váltotta fel, úgy, hogy a rendőrség megfigyeltette.

Három nappal ezelőtt *Sarkadi* detektív megtudta, hogy egy fiatalember egy svéd ezerkoronást akart felváltani a bankoknál, de nem volt képes rá. Nyomról-nyomra ment utána, már mindenütt elkésett, végre megtudta, hogy a Menetjegyiroda főlátotta a svéd ezrest. Minthogy igen gyanús volt a személyleírás, detektív társaival keresni kezdte a — bankok szerint nem *Malmborg*, hanem német nevű — fiatalembert és rá is találtak a Király-utca 28. szám alatt a III. emelet 54. számú lakásban *Starkel Ede* néven.

Tegnap este a detektívek, mikor a lakására hazatért a szűke fiatalember, letartóztatták.

Öszintén bevallott mindent. Elmondta, hogy 6.000-koronát kapott a zsákmányból, abból még 1800-koronája van elhelyezve a Leszámitoló Banknál s 1500-koronája készpénzben. A többi már elmulatta.

Malmborg nagyon szerényen élt itt a király-utcai hónapos szobában, majdnem egész nap magyar nyelvtant és szótárt magolt és senkivel nem érintkezett. Magyarul akart megtanulni és itt letelepedni. Feltűnően intelligens ember, anyanyelvén kívül folyékonyan beszél németül, franciául, angolul és már, noha csak két hete van Budapesten, igen sok magyar szót megért és öt irkát írt tele magyar gyakorlatokkal.

Valószínű, hogy Bécsben hagyott kedvesének adta a pénzt, mert állandóan egy nőt várt Bécsből, szobáját is úgy vette ki bérbe, hogy felesége meg fog érkezni.

A rendőrség *Malmborg* letartóztatását közölte a stockholmi rendőrséggel.

A lángban álló Budapest.

— Tüzek a végkimerülésig. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 8.

A főváros derék tüzoltóságát az utóbbi napok gyakori tűzveszedelméi kemény próbára tették. Az erzsébetfalvai, majd a kőbányai gyári tüzeket ma három óriási tűz követte. Az egész város valósággal a felfordulás képét nyújtotta. Emberek szaladgáltak a rohogó tüzoltók nyomán ide-oda és a veszedelmek helye körül gigászi tömeget alkottak, lesvén a lángtengerek körüli fejleményeket.

(A nagymező-utcai üvegraktár.)

Szinte humorszámába megy már, ha hirtell adunk a *Jucker* Henrik-féle üvegraktár égéséről. Humoros lenne, ha nem lenne annyira szomorú a dolog, hogy a főváros kellő közepén, immáron hatodszor gyult ki ez a szalma kráter.

Mint ismeretes, a tüzrendészeti bizottság, a tüzoltóság és a rendőrség, valahányszor a *Jucker*-féle üvegraktárban a tűz megismétlődött, szigorú rendszabályokat léptettek életbe. Azaz, hogy ráparancsoltak *Juckerre*, szerelje le a gázvilágítást, vezettessen be villamos vonalakat, tákarítsa el a szalmahulladékokat. Mindezek a rendelkezések azonban írott malasztok maradtak, mert ma végre hatodszor, de az előbbieknél alaposabban gyuladt ki az ominózus üvegraktár. De legalább most az egyszer úgy, hogy teljesen leégett.

Délután hat óra után még dolgoztak az emberek az üvegraktárban, amikor hirtelen lángok csaptak ki a raktárból. A tüzet *Frischgrund* Dávid raktárnok vette észre és figyelmeztette az üvegraktárnál őrségen lévő *Molnár* Károly 1570. rendőrt és értesítették a tüzről a tüzoltóságot. Gyors egymásután nagy robajjal érkeztek meg a IV., V., VI., VIII. és központi tüzörségek három tűzfecskendővel. Lovas- és gyalogos rendőrök csapatai siettek elő *Keresztessy* Gyula és *Král* felügyelők parancsnoksága mellett. A tüzoltók *Janicsok* tűzfelügyelő, *Károlyi* és *Blasnek* tüzoltótisztek vezénylete mellett fogtak hozzá kemény munkájukhoz. A mentők három mentőkocsival és tűz orvossal vonultak ki.

A tűz, mely hat óra husz perczkor már teljes kitörésben állott, ijesztő módon ejtette hatalmába az üvegraktárt. Vörös lángtenger állott a Nagymező-utca közepén. Körülvéve négy utcának bérházai által. A lovasrendőrök elzárták a Nagymező-, Szerecsen- és Király-utcaikat, úgy hogy a villamos közlekedés a Szabadság-tér felé rövidebb-hosszabb ideig szünetelt. A több mint tízezerre menő nézőközönség beszorult a terézvárosi templom melletti közbe és az Andrássy-út felé. Onnan nézték nagy borzadálylál a három-négy emeletnyi magasságra felcsapó lángokat, melyek a belőlük gomolygó koromsötét felhőkkel az egész kerületet rémületben tartották.

Hét óra körül az összes szomszédos bérházak a legnagyobb veszedelemben forogtak. Az emeletes házak ablakrámai pörkölődni, majd szikrázni kezdtek és a szomszédos házak tűzfaljai egészen forróvá váltak. A tüzoltók egy-egy utcán egy-egy tűzfecskendőt állítottak fel és miután az üvegraktár amugy is menthetetlen volt, minden igyekezetük a szomszédos házak mentésére irányult. Közben megérkezett *Jeszénszky* Gellért rendőrkapitány és átvette a rendelkezést s intézkedett.

Nagy veszedelemben volt a Király-utca 45. számú ház, melynek a Nagymező-utczára néző erkélyeit a tüzlángok nyaldosták. Ennek a háznak a lapuján s fel a lépcsőházon át vezetett tömlőket és ennek a háznak I. és II. emeletéről zuhogva ömlöttek a tűzbe a vizsugarak. Hasonlóképen védelmi állásba helyezkedtek a tüzoltók a többi szomszédos házon is, úgy hogy néhány perczen belül köröskörül a háztetőkhöz kényhez támaszkodott, bátorlelkű tüzoltókat láttunk, akik tizenkét hatalmas sugárral igyekeztek megfékezni a tobzódó elemet.

Hasonló veszedélyben forogott a közeli Szerecsen-

utca 43. számú ház is. Siettek a tüzoltók ezt is megszállva tartani. Legjobban volt kiteve a tűz emésztő pusztításának a Vasvári Pál-utca 5. számú ház, itt van egy izraelita imaház s ennek alacsony tetőzetét, mint amely legalacsonyabb volt a lángtengert övező tetők között, a tűz elhamvasztással fenyegette. A Király-utca felől vezetett tömlőkből vizet árasztottak rá és a közeli Király-utca 46. számú házra, melynek tűzfala annyira átizzott, hogy minden pillanatban bedőléssel fenyegetett. A tüzoltók nem is igyekeztek megközelíteni a beomlás veszedelme miatt.

Nagy veszedélyben forogott a Király-utca 51. szám alatti kötszergyár is, melyben sok nyers és könnyen égő kötszeranyag van felhalmozva. Szerencsére baj nem történt.

Nagy volt a félelem, hogy a Király-utca 50. szám alatti *Stölze* H. és fiaí üvegraktára is tűzbe fog kapni. Ez szintén tűzveszélyes hely, tele számmával és a tűz helyétől csak a tűzfal választotta el.

Eltételezve attól, hogy a Vasvári Pál-utcai imaházban félbe kellett szakítani az istentiszteletet, több lakó forogott veszedélyben és némi károsodást is szenvedtek. Így *Shikár* Sándor kereskedő Szerecsen-utca 44. II. emelet 15. ajtószám alatti konyhája, élettára és fürdőszobája károkat szenvedett. Ugyanezen házban a II. emeleten a 14. szám alatt a fürdőszobában és konyhában *Grossmann* Sándor és *Vass* András szintén károsodást szenvedtek.

Az óriási látványosság több, mint két óra hosszat gyönyörködtette félelmetesen a nézőket és tartotta izgalomban a környékbeli lakókat. Úgy volt, hogy a nagymező-utcai szomszédos lakókat ki kell lakoltatni és ezért nagy számú gyalogos rendőrök tartottak készenlétben az emberek ingóságainak megvédelmezésére. Szerencsére erre már nem volt szükség. Az óriási mérvű tüzet sikerült egynekyl kilencz órára lokalizálni. Ekkorra érkezett ki a 23. gyalogezred egy százada oltalom és rendnyújtás végett, de ekkorra már nem volt szükség rájuk. A fáradhatatlan tüzoltók leverték a veszedelmet. A raktár teljesen leégett, ott már még egyszer tűz nem keletkezhetik. A gyújtogatók elérték céljukat, a *Zucker*-féle nagymező-utcai üvegraktárnak vége.

(Kihallgatások és elfogatások.)

A tüzoltóság és rendőrség a mai eset által még jobban megerősítve látja előbbeni véleményét, hogy a *Zucker* Henrik üvegraktárában eddig ötször, s ma hatodszor előfordult tüzeset gyújtogatás eredménye.

A tűz kitörésekor a padláson dolgoztak *Hanák* István, *Urai* József és *Schneider* János. A pinczében pedig *Erskreis* Bernát. A rendőrség a tettest e négy ember között keresi. Behozták őket a főkapitányságra *Frischgrund* Dávid raktárnokkal együtt és még az éj folyamán hozzáfogtak a kihallgatásokhoz. Úgy hogy a holnapi nap folyamán letartóztatások várhatók.

(Tűz a munkásházaknál.)

Este hét órakor javában dolgoztak a tüzoltók a nagymező-utcai égésnél, amikor egyszer csak két tüzoltó neki állott az egyik gőzfecskendő gyors leszereléséhez.

— Mit tesszünk, az istenért! Hiszen a tűz egyre tart! — szaladt oda hozzájuk kétségbeesetten egy csövezető.

A két tüzoltó fokozott sebességgel folytatta a leszerelést.

— Parancsunk van rá, mert Kőbányán égnek a munkásházak!

A tüzoltók ott maradtak, csak *Károlyi* tüzoltótiszt vonult el a gőzfecskendővel Kőbánya felé. A híradás valóban bizonyult és nagyon megriasztotta Kőbánya és a pályatest felé eső részek lakosságát, hiszen csak negyvennyolcz óra előtt élték át a műtrágyagyár leégésének izalmait.

A főváros a Kőbányai-ut 38. száma alatt óriási telken munkáslakásokat építtetett. Alacsony földszintes házak ezek, tíz sorban építve, kis utcaközökkel. Egy-egy utcaoldalon négy-négy ház van. Most fejezték be éppen az építkezéseket. Úgy volt,

Tifusz és a hamis élelmiszerek.

— Paragrafus az élelemhamisítókra. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 8.

A tifusz és a hamis élelmiszer közti viszonylatot megtagadni nem lehet. Többiben rámutatunk már az élelmiszerárulás körüli visszaállapotokra. Ugy látszik ezek ismerése indította dr. Vassilievits János alpolgármestert a következő rendelet kibocsátására:

A szükséges városi közönségének közegészségi szempontjából a legfőbb érdeke, hogy az árusításra kerülő élelmiszerek minősége és kezelése teljesen kifogástalan legyen. Ez a cél pedig csak úgy érhető el, ha a nyílt piacon, utcákon, nemkülönben üzletekben árusított s főleg a minden további sütés, főzés nélkül elfogyasztani szokott élelmiszerek a szennyvezetéstől kellően megvédettek és teljesen tisztán tartanak. A nagyközönség érdekeinek megvédése céljából tehát elrendelem, hogy a tej és a többi folyékony tejterméket (tejfölt, aludttejet stb.) befedett edényekben kell, egyéb tejtermékeket (vaját, túrót, sajtot, stb.), valamint kenyeret, süteményt, gyümölcsöt tiszta fehér tüllel kell letakarni a csukorkaféléket pedig befűtött üvegedényekben kell árusítani. A rendelet ellen vétők kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. törvények 8. szakasza alapján behajthatatlanság esetén 60 napi elzárásra átváltoztatható 600 K.-ig terjedő pénzbüntetéssel fognak sújtani.

(A tisztí főorvos a tifuszról.)

A közigazgatási bizottság mai ülésén a tifuszról volt szó, amely egy hónap óta tartja rettegesben Budapest lakosságát. Dr. Magyarevits Mladen tisztí főorvos jelentése szerint a főváros közegészségügyi állapota a múlt hónapban igen kedvezőtlen volt. *Kétszázhatvanháromezres tifusz-élet fordult elő.* Az összes hevenyfertőző-betegségek száma *ezerkilencvenhét* volt. A jelentés többi részéből szomorúan állapítjuk meg, hogy egyéb betegségek is szedték áldozataikat. A jelentés kapcsán a főorvos így szólott a tifusz okairól:

— A főgondot — mondta — az élelmiszerhamisítások ellenőrzésére kellene fordítani. Mert a tifusz főokát Budapesten itt kell keresni. Előidézték a tifusz a gyümölcs is, az éretlen vagy rothadt gyümölcs, amely garmadászámra érkezik vidékről. *Könyörtelenül kell eljárni tehát a vásárcsarnokokban és tízszeres szigorral kell büntetni az élelmiszerhamisítókat.*

(Az élelmiszerhamisítók.)

A közigazgatási bizottság huszonkét élelmiszerhamisítót büntetett meg igen enyhén ugyanakkor, amikor a tisztí főorvos kiméretlen szigort kívánt. Hattól kétszáz korona pénzbüntetéssel menekültek meg a következő élelmiszerhamisítók:

Grossberger Adolf (kókuszszir) 6 korona, Lukács Zsigmondné (vaj) 120 korona, Tóth Lajosné (tej) 100 korona, Rappaport Salamonné (tarhonya) 25 korona, Wertheimer A. és Frankl Mór (tarhonya) 100—100 korona, Lappai Ferencz (tarhonya) 100 korona, Fürst Sándor (tej) 100 korona, Polácsék Mór (tészta) 25 korona, Csopor Gyuláné (tej) 50 korona, Schwarz Arthur (tej) 500 korona, Drisler Jakab (tej) 50 korona, Imber Márkus (tej) 500 korona, Topics József Alajos (tészta) 200 korona, Ehllich Izidor (tarhonya) 50 korona, Vajcs János (tej) 100 korona, Mokl György (tej) 50 korona, Eperjessy Lajos (vaj) 20 korona, Steiert Lajos (paprika) 25 korona, Stange Lajos (paprika) 25 korona, Friedmann Juila (tej) 50 korona, Oszter János (tej) 100 korona, Reichfeld Jenő (tej) 100 korona.

Az enyhe büntetések ellen történt felszólalásokra Vassilievits alpolgármester kijelentette, hogy ő a kerületi előljárókat bírói tisztükben nem utasíthatja, azonban fel fogja őket szolgálni, hogy minden élelmiszerhamisítási ügyben hozott ítéletet vele legyenek közöljének.

(Paragrafus az élelmiszerhamisítókra.)

Valahányszor felszólalások történtek az élelmiszerhamisítók büntetésének enyhéje ellen az előljárók azzal védekeztek, hogy nincs rá szigorubb paragrafus. Dr. Kágyi Aladár törvényszéki jegyző pedig igenis beigazolja, hogy van rá törvény, csak alkalmazni kell.

A szándékosan elkövetett élelmiszerhamisítások két csoportra oszthatók. Tudniillik 1. vagy ár-

talmatlan az egészségre az a szer, melylyel az élelmiszert meghamisították, vagy 2. ártalmas.

Az első esetben a család esete forog fenn.

Az 1908:XXXVI. t.cz. (Büntető novella) 50. szakasza értelmében:

„Aki azon célból, hogy magának, vagy másnak jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, valakit fondorlattal tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezáltal annak, vagy másnak vagyoni kárt okoz, csalást követ el.”

Ha tehát valaki az általa vásárolt élelmiszert gyanusnak találja, az ne menjen a vásárcsarnoki őrhöz, hanem ne sajnálja a fáradságot, menjen el valami vegyészhez, vizsgáltsa meg a dolgot és ha tényleg beigazolódtak a hamisítás, úgy tegyen feljelentést a rendőrségen vagy a kir. ügyészségen család miatt. Visszaesés esetében büntetést minősül a csalás és már börtönnel (tehát nem néhány koronával) büntetetik.

A szándékos élelmiszer hamisítások második csoportja végül az, hol az élelmiszer az egészségre ártalmas anyaggal van hamisítva.

A B. T. K. 314. szakasza szerint:

„Aki közfogyasztás tárgyát képező s elárúsításra rendelt élelmiszerek közé az egészségre ártalmas anyagot kever, vagy kevertet, *ugyszintén az, aki az akként meghamisított vagy életveszélyes élelmiszereket elárúsítás, vagy szétosztás céljából boltjában, vagy más áruhelyen, vagy raktárában tartja; közegészség elleni vétséget követ el és egy évig terjedhető fogházal, ezenfelül 100 forintól 1000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.*”

A büntetéről a 315. szakasz szól, hol a büntetési tétel az eset súlyossága szerint *öt, tíz, tizenöt évi fogház, sőt legvégső esetben halál is lehet.* (Gyilkosság esetében.)

Látni való tehát, hogy törvényeink nagyon is módot nyújtanak az élelmiszerhamisítók alapos megbüntetésére és ha a hatóságok vizsgáló közegei oly indolensek, hogy nem akarnak alaposan intézkedni, módjában áll a kiuzsorázott közönségnek elégtételt szerezni.

A Stockyard.

— Chikágói levél. —

Chicago, július végén.

Chikágóban csak kevés tősgyökeres chikágói van. Alig száz vagy kétszáz. Ezek között pedig mindössze feltűzött ember akad, akik részt vettek a város megalapításában. Fehér szakálluroskatag öreg urak már ezek, akik azonban az ő mindennapos korszok mellett szívesen és élénken diskurálnak el a város megalapításáról és annak körülményeiről. Az ember csak ül, hallgat és figyel.

Igy megtudjuk, hogy a kaliforniai aranymezők felfedezésekor 1849-ben valóságos népvándorlás indult meg az Egyesült-Államokban nyugat felé. Mindenki csak Kalifornia felé törtetőt szerencsét próbálni. Ez áramlás folytán az Unió északi és nyugati területei a bevándorlás és a vállalkozások részéről teljesen elhanyagoltak. Senki sem volt, aki kilaszálta volna azokat. Mikor azonban Kalifornia és a Csendes Ozeán-partvidéke már annyira megtelt szerencsevadászokkal, hogy a nyugati emberének már kilátástalan és hiábavaló volt odamenni, akkor vagy öt-hatszázán felkerelkedtek a nyugati államokban és észak felé törekedtek új hazát keresni. Így értek el a Michigan-tó melletti homokpusztaságra, amelynek helyén ma Chikágó áll. Szigorú vidék volt ez. Téli a metsző, fagyos szelek, nyáron a legörültebb hőség tizedelték az odavándorlottakat. Valóságos homokfölkök röpültek át ezen a pusztaságon és ugyanezek próbára tették az új városalapítók türelmét. Ezek azonban türték és dolgoztak.

Mialatt az őreges lezúlnok, azalatt odakünn a magvasat fűsikettő robbajjal száguld végig. Az utcán az emberek szárai várokoznak arra, hogy a rendőr jelt adjon a beszállásra. Csupa nyüzsgés, zaj, lármá az egész város, valóságos ellentét annak, amit odalenn az őreges beszélnok.

De minden lármát messze túlharog az a folytonos panaszos állithogás, ami a Stockyardból, Chikágó vágóhid-városrészéből hallatszik ide és betölti az egész várost. Ez a Stockyard Chikágó egyik legnagyobb nevezetessége és büszkesége.

Ha az utcán megszólítunk egy chikágóit és városa nevezetességéről tudokozódunk, csak egy szót fog felelni:

— A Stockyard!

Ha tovább kérdészködünk nála és más látóvalókat is kérünk, akkor azt fogja felelni:

— Az üzletek! . . .

Már ebből is látható, hogy Chikágó egész modern város. Csak a kereskedésnek és az üzletnek el, más előtte ninesen.

Chikágó vágóhidjai, mint már azt elmondottuk, egy egész kis városrészt tesznek ki. Ez a negyed a város északi részén fekszik és át és át van szöve vasuti sinekkel. Jellegzetes sajátága, hogy a szögát már jóval előbb meg lehet érezni, mielőtt az ember odaérne. A friss, meleg vér szaga ez, mely épp úgy átjárja a tüdőt, mint a ruhát.

Füstölő gyárkémények és óriási gyárépületek között víz ki a vasut arrafelé. Az uton jobbra-balra ezrével látja az ember az ökröket, borjúkat és disznókat, amint lécezzel körülvett területeken összezsufolva sorsukra várakoznak. Minden vasuti állomás egy husmagnás nevet viseli, amely egyuttal az ő királyságának a portálja is. Végre elérkezünk a legvégső állomáshoz, az utolsó pévhez, amely azonban a legjelentőségtelesebb s ez: — Armour.

Itt leszálunk a vasutról és hatalmas ládák — természetesen husládák — bevásárló asszonyok közt halad az ember abba a helyiségbe, ahol az idegeneket fogadják, csoportosítják és vezetővel látják el.

Az előtt mindenki magányosan, vezető nélkül nézhette meg a Stockyardot, de mióta a haragos Upton Sindais „A Djungel” című könyvében botrányt csapott, azóta a látogatóknak fegyverrel, hosszú sorban felállítva szabad csak a Stockyard rejtelmét vizsgálgatniok.

Eljutunk a vágóhidakhoz. Sertéseket vágnak. Olyan a visításuk, hogy megborzongatja a hátat. Egy szük folyosóról be lehet látni az egész hatalmas csarnokot. Lenn a földszinten ötven-hatvan disznót terelnek egy körbe. Közöttük egyetlen ember áll. Az előtérben egy hatalmas, a háztetőig érő lassan forgó keréket látunk, amelyen helyenként rövid vasláncok függenek. Amint egy ilyen lánc a padlóhoz közeledik, a disznók közt álló egyetlen ember megragadja valamelyik állat hátulsó lábát és azt a lánchoz béklyózza. A következő perczben az állat fejével lefelé már a levegőben van. Tovább haladva a kerék, a lánc automatikusan elvlik attól és egy a falban megerősített szögre esik. Az állat feje ilyképen emberváll-magasságra van a földtől és egész szilárd helyen. Itt is csak egy ember áll, aki kezében hosszú kést tart. Gépiesen működik. Kart előre, kart hátra és minden mozdulata egy sertés nyakát találja.

Az állat most forró vízbe kerül, ahonnan egészen tisztán, sörte nélkül veszik ismét ki. Teteme egy ömüködő készülékre helyeztetik, amely készülék egy egész sor ember előtt halad el. Minden ember csak egy vágást tesz rajta és ez elég. Öt perczel később, hogy az állat a kerékre akasztott, már fel is van darabolva, sőt már benn van a jégveremben. Az embernek valóságos futnia kell, hogy az állat feldarabolását megfigyelhesse.

A sertésvágóhid után a marhavágóhid a következő stáció. Itt is amerikai gyorsasággal intózik el az állatok sorsát. Megjegyezni valót azonban a látottak után már nem találunk.

Ami azonban még fölöttébb érdekli az embert, az az állatok csomagolása. Erre egy egész külön osztály áll rendelkezésre. Fialat loányok foglalatok, kednek itt vakító fehér uniformisban és csomagolnak, utalványokat írnak szüntelenül. Azaz mégsem szüntelenül. A terem közepén egy pódium van, ahol egy asszony állandóan azzal foglalkozik, hogy a kisasszonyok kezét ápolja. Mert itt a manikűrözés minden alkalmazottra kötelező. Nyilván azért, nehogy a becsomagolt hus a köröm alá bujt porzomok által inféziáltassék. A csomagoló osztályt egyébként is a rend és abszolút tisztaság jellemzi és ha ezeket szemlélné meg a haragos Upton Sindais, úgy be kellene látnia, hogy ninesen igaza.

Igy néz ki és így működik Chicago legnagyobb büszkesége és nevezetessége, a Stockyard. Vajjon

filmot-e pár évtizeddel ezelőtt az a néhány ember, aki elszántan küzdött itt a széllel és homokkal, hogy az ő keze munkája teszi le alapját a világ egyik legélénkebb ipari és kereskedő városának és annak a mérhetetlen üzleti genie-nek, amely ebben a városban lépten-nyomon megnyilatkozik? Azt kell hinnünk, hogy nem és hogy azok az öreg urak, akik részt vettek a város megalapításában és ma még élnek, maguk is azt hiszik, hogy az egész csak álom és nem a valóság! . . .

Elfogott váltótolvajok.

Svéd banktolvaj Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 8.

A rendőrség körözvénye nyomán közöltük annak idején, hogy *Peterson Gane, Malmberg* Jenő bűnösszethallgatók és *Helling Pirger* állatorvos 25.000 korona értékű váltót loptak Stockholmban, a váltót értékesítették és a pénzzel ismeretlen helyre megszöktek.

A furfangos betöréses lopás károsultja a *Tre Kronor* stockholmi bank volt. A *Tre Kronor* előtermében egy falba helyezett vasláda volt a hivatalos időn kívül érkező posta számára. Junius 10-én reggel ezt a vasládát a falból kibontva és feltörve találták, a levelek belőle kivéve. Kezdetben nem értették, hogy mit akarthattak a betörők. Csak amikor a bank néhány nap múlva a lejárt váltókat óvatolni kezdte derült ki, hogy a betörők ezeket a váltókat keresték, mert kézhöz kapván: le is számítottatták őket más pénzintézeteknél. Nem tudták mind értékesíteni, mindössze 32.000 korona értékűt.

A stockholmi rendőrség megállapította, hogy három betörő dolgozott és pedig *Malmberg* Jenő opsalai harmadéves bűnösszethallgató, *Lass Ture Peterson* Gane és *Helling Pirger* stockholmi egyetem hallgatók, akik még aznap meg is szöktek.

A pénz beváltása után a három barát Berlinbe, majd onnan Bécsbe rándult ki, ahol azonban feltűnő költségeik miatt a bécsi rendőrség *Peterson* és *Helling* elfogta és letartóztatta. *Malmberg* sikertelenül megpróbált Budapestre jönni, ahol a Király-utca 28. szám alatt bérelt lakást *Wesely* Sománénál. A bejelentő lapra *Starkel* Ede rigai kereskedelmi utazó nevét írta. Itt is nagyon költséges volt, egyik ezrest a másik után váltotta fel, úgy, hogy a rendőrség megfigyelte.

Három nappal ezelőtt *Sarkadi* detektív megtudta, hogy egy fiatalember egy svéd ezerkoronás bankot felváltani a bankoknál, de nem volt képes rá. Nyomról-nyomra ment utána, már mindenütt elkésett, végre megtudta, hogy a Menetjegyiroda felváltotta a svéd ezrest. Minthogy igen gyanús volt a személyleírás, detektív társával keresni kezdte a — bankok szerint nem *Malmberg*, hanem német nevű — fiatalembert és rá is találtak a Király-utca 28. szám alatt a III. emelet 54. számú lakásban *Starkel* Ede néven.

Tegnap este a detektívek, mikor a lakására hazatért a szöke fiatalember, letartóztatták.

Összintén bevallott mindent. Elmondta, hogy ő 9000 koronát kapott a szákmányból, abból még 1800 koronája van elhelyezve a Leszámitoló Banknál s 1500 koronája készpénzben. A többit már elmulatta.

Malmberg nagyon szerényen élt itt a király-utcai hónapos szobában, majdnem egész nap magyar nyelvtant és szótárt magolt és senkivel nem érintkezett. Magyarul akart megtanulni és itt letelepedni. Feltűnően intelligens ember, anyanyelvén kívül folyékonyan beszél németül, franciául, angolul és már, volna csak két hete van Budapesten, igen sok magyar szót megért és őt irkát irt tele magyar gyakorlatokkal.

Valószínű, hogy Bécsben hagyott kedvesének adta a pénzt, mert állandóan egy nőt várt Bécsből, szobáját is úgy vette ki bérebe, hogy felesége meg fog érkezni.

A rendőrség *Malmberg* letartóztatását közölte a stockholmi rendőrséggel.

A lángban álló Budapest.

— Tüzek a végkimerülésig. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 8.

A főváros derék tüzoltóságát az utóbbi napok gyakori tűzveszedelmei kemény próbára tették. Az erzsébetfalvai, majd a kőbányai gyári tüzeket ma három óriási tűz követte. Az egész város valósággal a felfordulás képét nyújtotta. Emberek szaladgáltak a rohogó tüzoltók nyomán ide-oda és a veszedelmek helye körül gigászi tömeget alkottak, lesvén a lángtengerek körüli fejleményeket.

(A nagymező-utcai üvegraktár.)

Szinte humorszamba megy már, ha hirt kell adnunk a *Jucker* Henrik-féle üvegraktár égéséről. Humoros lenne, ha nem lenne annyira szomorú a dolog, hogy a főváros kellő közepén, immáron hatodszor gyúlt ki ez a szalma kráter.

Mint ismeretes, a tüzrendészeti bizottság, a tüzoltóság és a rendőrség, valahányszor a *Jucker*-féle üvegraktárban a tűz megismétlődött, szigorú rendszabályokat léptettek életbe. Azaz, hogy ráparancsoltak *Jucker*-re, szerelje le a gázvilágítást, vezetessen be villamos vonalakat, takarítsa el a szalmahulladékokat. Mindezek a rendelkezések azonban írott malasztok maradtak, mert má végre hatodszor, de az előbbieknél alaposabban gyúlt ki az ominózus üvegraktár. De legalább most az egyszer úgy, hogy teljesen leégett.

Délután hat óra után még dolgoztak az emberek az üvegraktárban, amikor hirtelen lángok csaptak ki a raktárból. A tüzet *Frischgrund* Dávid raktárnok vette észre és figyelmeztette az üvegraktárnál őrségen lévő *Molnár* Károly 1570. rendőrt és értesítették a tüzről a tüzoltóságot. Gyors egymásután nagy robajjal érkeztek meg a IV., V., VI., VIII. és központi tüzörségek három tűzfecskendővel. Lovas- és gyalogos rendőrök csapatai siettek elő *Keresztessy* Gyula és *Králl* felügyelők parancsnoksága mellett. A tüzoltók *Janicsok* tüzfelügyelő, *Károlyi* és *Blasnek* tüzoltótisztek vezénylete mellett fogtak hozzá kemény munkájukhoz. A mentők három mentőkosóval és tíz orvos-sal vonultak ki.

A tűz, mely hat óra husz perczkor már teljes kitérésben állott, ijesztő módon ejtette hatalmába az üvegraktárt. Vörös lángtenger állott a Nagymező-utca közepén. Körülvéve négy utcának bérházai által. A lovasrendőrök elzárták a Nagymező-, Szerecsen- és Király-utczákat, úgy hogy a villamos közlekedés a Szabadság-tér felő rövidebb-hosszabb ideig szünetelt. A több mint tízezerre menő nézőközönség beszorult a terézvárosi templom melletti közbe és az Andrássy-ut felé. Onnan nézték nagy borzadályal a három-négy emeletnyi magasságra felecsapó lángokat, melyek a belőlük gomolygó koromsötét felhőkkel az egész kerületet rémületben tartották.

Hét óra körül az összes szomszédos bérházak a legnagyobb veszedelemben forogtak. Az emeletes házak ablakrámai pörkölődni, majd szikrázni kezdtek és a szomszédos házak tűzfalai egészen forróvá váltak. A tüzoltók egy-egy utcán egy-egy tűzfecskendőt állítottak fel és miután az üvegraktár amugy is menthetetlen volt, minden igyekezetük a szomszédos házak mentésére irányult. Közben megérkezett *Jeszonszky* Gellért rendőrkapitány és átvette a rendelkezést s intézkedett.

Nagy veszedelemben volt a Király-utca 43. számú ház, melynek a Nagymező-utczára néző erkélyeit a tüzlángok nyaldosták. Ennek a háznak a lapuján s fel a lépcsőházon át vezettek tömlőket és ennek a háznak I. és II. emeletéről zuhogva ömlöttek a tűzbe a vízsugarak. Hasonlóképpen védelmi állásba helyezkedtek a tüzoltók a többi szomszédos házon is, úgy hogy néhány perczen belül körüskörül a háztetőkön kéményhez támaszkodott, bátorlelkű tüzoltókat láttunk, akik tizenkét hatalmas sugárral igyekeztek megfékezni a tobzódó elemet.

Hasonló veszedélyben forogott a közeli Szerecsen-

utca 43. számú ház is. Siettek a tüzoltók ezt is megszállva tartani. Legjobban volt kitéve a tűz emésztő pusztításának a Vasvári Pál-utca 5. számú ház, itt van egy izraelita imaház s ennek alacsony tetőzetét, mint amely legalacsonyabb volt a lángtengert övező tetők között, a tűz elhamvasztással fenyegette. A Király-utca felől vezetett tömlők-ből vizet árasztották rá és a közeli Király-utca 46. számú házra, melynek tűzfala annyira átízott, hogy minden pillanatban bedőléssel fenyegetett. A tüzoltók nem is igyekeztek megközelíteni a beomlás veszedelme miatt.

Nagy veszedélyben forogott a Király-utca 51. szám alatti kötszergyár is, melyben sok nyers és könnyen égő kötszeranyag van felhalmozva. Szerencsére baj nem történt.

Nagy volt a félelem, hogy a Király-utca 50. szám alatti *Stölzle* H. és *fiai* üvegraktára is tűzbe fog kapni. Ez szintén tűzveszélyes hely, tele szalmával és a tűz helyétől csak a tűzfal választotta el.

Eltekintve attól, hogy a Vasvári Pál-utcai imaházban félbe kellett szakítani az istentiszteletet több lakó forogott veszedélyben és némi károsodást is szenvedtek. Így *Shikár* Sándor kereskedő Szerecsen-utca 44. II. emelet 15. ajtószám alatti konyhája, éléstára és fürdőszobája károkat szenvedett. Ugyanezen házban a II. emeleten a 14. szám alatt a fürdőszobában és konyhában. *Grossmann* Sándor és *Vass* András szintén károsodást szenvedtek.

Az óriási látványosság több, mint két óra hosszat gyönyörködtette félelmetesen a nézőket és tartotta izgalomban a környékbeli lakókat. Úgy volt, hogy a nagymező-utcai szomszédos lakókat ki kell lakoltatni és ezért nagy számú gyalogos rendőrök tartottak készenlétben az emberek ingóságainak megvédelmezésére. Szerencsére erre már nem volt szükség. Az óriási mérvű tüzet sikerült egynek kilencz órára lokalizálni. Ekkorra érkezett ki a 23. gyalogezred egy százada oltalom és rendnyújtás végett, de ekkorra már nem volt szükség rájuk. A fáradhatatlan tüzoltók leverték a veszedelmet. A raktár teljesen leégett, ott már még egyszer tűz nem keletkezhetik. A gyújtogatók elérték céljukat, a *Zucker*-féle nagymező-utcai üvegraktárnak vége.

(Kihallgatások és elfogatások.)

A tüzoltóság és rendőrség a mai eset által még jobban megerősítve látja előbbeni véleményét, hogy a *Zucker* Henrik üvegraktárban eddig öt-ször, s ma hatodszor előfordult tüzeset gyújtogatás eredménye.

A tűz kitérésékor a padláson dolgoztak *Hanák* István, *Urai* József és *Schneider* János. A pinczében pedig *Erskreis* Bernát. A rendőrség a tettest e négy ember között keresi. Behozták őket a főkapitányságra *Frischgrund* Dávid raktárnokkal együtt és még az éj folyamán hozzáfogtak a kihallgatásokhoz. Úgy hogy a holnapi nap folyamán letartóztatások várhatók.

(Tűz a munkásházaknál.)

Este hét órakor javában dolgoztak a tüzoltók a nagymező-utcai égésnél, amikor egyszer csak két tüzoltó neki állott az egyik gőzfecskendő gyors leszereléséhez.

— Mit tesszük, az istenért! Hiszen a tűz egyre tart! — szaladt oda hozzájuk kétségbeesetten egy csövezető.

A két tüzoltó fokozott sebességgel folytatta a leszerelést.

— Parancsunk van rá, mert Kőbányán égnek a munkásházak!

A tüzoltók ott maradtak, csak *Károlyi* tüzoltótiszt vonult el a gőzfecskendővel Kőbánya felé. A híradás valóban bizonyult és nagyon megriasztotta Kőbánya és a pályatest felé eső részek lakosságát, hiszen csak negyvenegyzet óra előtt élték át a műtrágyagyár leégésének izalmait.

A főváros a Kőbányai-ut 38. száma alatt óriási telken munkáslakásokat építtetett. Alacsony földszintes házak ezek, tíz sorban építve, kis utcaközökkel. Egy-egy utcaoldalon négy-négy ház van. Most fejezték be éppen az építkezéseket. Úgy volt,

hogy most szeptemberre elkészülnek a házakkal és 320 munkáscsalád fog beléjük költözni.

Most teszik fel a padlókat, ablakokat és dolgoznak a mesteremberek. Estefelé bádgosok dolgoztak a legszűz hazon, valószínűleg azoknak a melegítőjéitől kapott lángba a könnyen égő tetőzet. A tüzet a szomszédos Popper-féle faterlepen vették észre hét órakor. Értésítették a tűzoltóságot, amelynek erejét nagyon lekötötte a Nagymező-utcai üvegraktár oltása. Károlyi tűzoltótiszt vezetésével megjelent a gőzfeeskendős tűzoltóság, a Dréher-gyár tűzoltósága, a IX. és X. tűzörségekkel és hozzáfogtak az oltáshoz, ahol a rendet Botka fogalmazó és Rhédey tanácsos tartották fenn gyalogos és lavasrendőrök segítségével.

A tetőzet néhány pillanat alatt lángban állott, úgy égett, mint a papír. Az izzó gerendák hányták magukból a szikrákat és csakhamar a szomszédos ház teteje is lángot fogott. Ezt hamarosan eloltották, hanem az első ház felső része sokáig égett. Égő gerendák hulltak szerte a falak vékonyságuk folytán bedőléssel fenyegettek. A menyezet, tele náddal, egy pillantás alatt átégett. A tűzoltóknak megnehezítette a munkájukat az, hogy Károlyi tűzoltótiszt nem merete a falhoz támasztani a vaslétrát, sem új sugárral éretni a kéményt. Félt, hogy a víz ereje és az átégés a nyakukra gördítik a téglákat.

Félkilenc óra körül eloltották a tüzet, amely itt csak néhány száz korona kárt okozott. A tüzet valószínűleg vigyázatlanság okozta. Érdekes, hogy a tűz kitörésekor a lángoló tetejű házban munkások aludtak, úgy kellett őket felrángozni aljukból.

(A félvezetett tűzoltóság.)

Kevés alkalommal vették annyira igénybe tűzoltóink ügyességét, bátorságát és munkáját, mint éppen ma. A legmesszebb menő dicséret hangján emlékezhetünk meg róluk. S éppen ma kellett nekik vak tüzilárma, jobban mondva helytelen értesítés miatt felesleges utat tenniük.

Ugyanis negyed hét után, amikor javában torporzokoltak az indulásra váró tűzoltólovak, a központ azt az értesítést kapta, hogy a Damjanich-utczában ég egy üvegraktár. *Blaschnek* tűzoltótiszt embereivel elvágatott a Damjanich-utczába, de ott nem tudtak a tüzről semmit sem. A hiába fásztott emberek aztán megfordultak és elrobogtak a Nagymező-utczába, ahova némi késedelemmel bár, de idejében érkeztek és segítettek az ott levő tűzoltóknak a munkában.

(A mentők működése.)

A mentők a nagymező-utcai tüzhöz három kocsival, a kőbányai-uti tüzhöz egy kocsival vonultak ki és összesen négy esetben nyújtottak segítyt.

Puskás Rózi tizenhat éves mindenleány a nagymező-utczában úgy megijedt a tüztől, hogy hiszterikus görcsöket kapott.

Gróf Festetich Pál, az önkéntes tűzoltók parancsnoka a keze fején sérült meg. Bekötötték.

Vida Gyula, harmincznyolcz éves tűzoltónak a ruhája lángot kapott és a hátán szenvedett égési sebeket.

Kohn Lázár vasesztérgályos szintén a kezén sérült meg.

(Lángoló máglyák.)

Ugy látszott, hogy ma már megpihenhet a végre a közönség a tűz riadalmaitól és hogy tűzoltóink is megnyugodhatnak. A sors könyvében azonban meg volt írva, hogy a mai napot három erős tűz tegye elékezetessé.

Este kilenc óra negyven perckor tüzet jeleztek az Erzsébet királyné-utjáról. Kigyuladt *Montag Henrik* faterlepe. Az egy holdnyi területen lévő hatalmas új faterlep — valószínűleg gyújtogatás folytán — lett a tűz martaléka. A telep tele van szőlőkarókkal, szálfákkal, deszkákkal, amelyek emeletes máglyákként foglalják el az óriási tüzet. Ez szemben van a pénzügyi laktanyával a Szechenyi-telep szélén. Teljesen szabadon áll, sehol a környéken házak. A telepen egy kis ház van, aféle irodahelyiség, amely mellett az éjjeliőr lakott, de a tűz keletkezésekor nyomban kilakoltatták családotól.

A központi, VII. kerület és önkéntes tűzoltók Kállay tűzoltótiszttel vonultak ki, de dolgozni nem tudtak. A gőzfeeskendőt nem használhatták, mert vízvezeték nincsen. Ugy hogy a vizet egy jó távol fekvő földszintes ház udvarának kutjából kellett szivattyúzni.

A tűz ijesztő látványt nyújtott. Az alig megközelíthető lángtenger beleette magát a száraz fatömegbe és mohón falta a rendkívül mennyiségben felhalmozott fatömeget. A tűz fénye bevilágította az egész mezőséget, a Városligetet és veresre festette maga felett az eget.

A ritka látványosságoknak sok nézője akadt. A ligeti mulatók, czirkusz, vendéglők közönsége kocsin vágatott a tűz színhelyére, hogy élvezze a borzalmat keltő lángok színjátékát. A rendőrség *Peregriny* rendőrtanácsos vezényletével vigyázott a rendre. *Pausi, Krabl, Wolkenberg* felügyelők lovasrendőrökkel vették körül a lángoló telepet. A tűzoltók a nagy forróságtól alig bírták megközelíteni a tüzet s különben is víz hiányában minden igyekezetük hiábavaló volt.

Tizenegy óra után megerkezett a 23. gyalogezred egy százada s a katonák segítségével földdel igyekeznek beasni a tűz táplálóhelyeit. A hajnali órákban a tűz még mindig tart és előreláthatólag eltart reggelig.

A kár körülbelül 100.000 korona.

(Kisebb tüzesetek.)

Nasárnap jelentettük, hogy *Bossányi, Schiötrumpf és Társa* „Kőbányai trágyaszárító gyár”-a leégett. A gyár a Czeglédi-ut és a Hizlaló-tér sarkán hatalmas területen fekszik. A tűz a gyár felhalmozott szemét-telepén támadt s mire észrevették és értesítették a tűzörséget a gyár legnagyobb része már lángokban állott. A nagyszámban kivorult tűzoltóság a tüzet több órai munka után lokalizálta, a kár azonban így is 300.000 koronára rug, amely biztosítás útján megtérül. Miután pedig a gyárvezetőség által az a gyanu merült fel, hogy a tűz gyújtogatásból kifolyólag támadt s a tett elkövetésével egy a napokban elbocsátott munkást gyanusítanak, a rendőrség ez irányban a nyomozást megindította. — Tűz volt a Rákóczi-ut 68. szám alatt levő *Molnár Béla* uri, női divatkereskedésében is, de a kivonult központi tűzörség még mielőtt nagyobb veszedelem támadt volna, a tüzet eloltotta. A kár nagyságát ezúig megállapítani nem lehetett. — *Heimbach és Fia* fuvarozási vállalat Sajó-utca 8. szám alatt levő istálló-telepén is tűz támadt. A nagy lóistállónak teteje, amelyben több száz ló volt elhelyezve, éjjeli 2 óra tájban kigyuladt és a padlás-helyiségben felhalmozott takarmánnyal együtt leégett. A lóállományt sikerült megmenteni. A tüzet a kivonult tűzörségek oltották el. A kár körülbelül 80.000 koronát tesz ki. Sérülés nem történt. — Vasárnap éjjel fél 12 órakor a Rudolf-téren álló *Koschko* Henrik-féle sátor-czirkusz szénasátrában eddig ismeretlen okból tűz támadt, melyhez kivonult az V-ik kerületi tűzörség, de dolga nem akadt, mert a tüzet időközben rendőrök eloltották. — Az éjszaka az újpesti rakparton kigyuladt *Brüll Alfréd* eszénakháza. A tűz onnan keletkezett, hogy *Berényi György* szolga konyhájáról egy szikra a fűrészporról töltött falra pattant és azt lángborította. Az első kerületi tűzoltóság oltotta el a tüzet, amely teljesen jelentéktelen károkat okozott. — Ma délelőtt a Ferencz-utca 30. számú házban egy asztalosműhely kigyuladt. Kivonult a IX. kerületi tűzörség, mely a tüzet, mielőtt nagyobb veszedelem támadhatott volna, eloltotta.

TÁVIRATOK.

Új porosz királyi kastély.

Berlin, augusztus 8. (Saját tudósítónktól.) Vilmos császár a császárnéval augusztus 20-án Posenbe megy az újonnan épült királyi kastély ünnepies felavatására. A császár ez alkalommal beszédet fog mondani, amelynek tervezetét gondosan dolgozta ki és amely — mint egy berlini lap tudni véli — nem fog tetszeni a cenzurának.

Japánellenes mozgalom Koreában.

Pétervár, augusztus 8. (Saját tudósítónktól.) Charbinból jelentik: Koreában a japánellenes mozgalom veszedelmes kezd lenni. Az eddigi titkos szövetségekhez egy új járult, mely halálal fenyegeti meg mindazokat a koeraiakat, akik japánokkal üzleteket kötnek, japánoknak szolgálatába lépnek vagy japánokkal házasságra vetemednek.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		aug. 8.	aug. 6.	aug. 5.
Buza	helyben	107 $\frac{3}{4}$	108 $\frac{5}{8}$	109 $\frac{1}{4}$
	szeptemberre	107 $\frac{3}{8}$	108 $\frac{1}{8}$	109 $\frac{1}{4}$
	decemberre	110 $\frac{3}{8}$	111 $\frac{3}{8}$	112 $\frac{3}{8}$
Tengeri	szeptemberre	71	71 $\frac{1}{2}$	71 $\frac{3}{8}$
Chicago.				
Buza	szeptemberre	101 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{4}$	103 $\frac{3}{8}$
	decemberre	104 $\frac{1}{2}$	105 $\frac{1}{8}$	106 $\frac{3}{8}$
Tengeri	szeptemberre	63	62 $\frac{7}{8}$	63 $\frac{1}{4}$

Newyork, augusztus 8. Gyapot Newyorkban, helyben 16.05 (15.90). Gyapot szeptemberre 14.74 (14.74). Gyapot novemberre 13.79 (13.98). Gyapot New-Orleansban, helyben 15 $\frac{7}{8}$ (14 $\frac{7}{8}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.65 (7.65). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.65 (7.65). Petroleum Refined in Cases 10.05 (10.05). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 12.20 (11.85). Zsir Rohe és Brothers 12.35 (12.35).

Chicago, augusztus 8. Zsir decemberre 11.45 (11.47). Zsir októberre 11.35 (11.37). Szalonna short clear 11.87 (11.87). Sertéshus októberre 20.55 (20.60).

Selymesbolt lopott árukból.

— Tőrvajlás tizenöt éven keresztül. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 8.

Fischer Ödön, a *Fischer Ármin* és *Társas* belvárosi selymáruház tulajdonosa feljelentést tett a rendőrségen, hogy üzletének legdrágább selymeit és csipkét állandóan lopkodják. Megtett minden elővigyázati rendszabályt. Eleinte azt hitte, hogy boltitolvajok fosztogatják a raktárát. Hiába volt kettőzött őbersége, a kár okaira és megkárosítójára rájönni nem tudott.

A rendőrség megindított nyomozása eredményre vezetett és az eredmény magát a panaszt lepte meg a legjobban. Volt ugyanis a *Fischer-czégnek* egy üzletvezetője: *Schulzer Gyula*. Több mint tizenöt évet töltött el a czég szolgálatában, ahol szorgalma és igyekezete által főnökeinek nagyrabecsülését és bizalmát érdemelte ki. Elég jó fizetése is volt, főnökei minden tekintetben megbiztak benne.

A *Fischer-czég* szerződéses viszonyban állott az Operaházzal. Ők szállították mindig a legfinomabb nyersanyagokat a dalmüüntézet darabjai számára. A szükségelt mennyiségű és minőségű árukat mindig *Schulzer Gyula* válogatta ki. Ő közvetítette a megrendeléseket is, elszállította az árukat és jelen volt az anyagok feldolgozásánál is, ami az Operaház ruhatári szabóműhelyében történt.

A rendőrség kiderítette, hogy *Schulzer Gyula* a leghálátlanabb módon visszaélt főnökei bizalmával. Éveken át lopta, esalta őket. *Schulzer* mindig több árut szállított el, mint amennyire a megrendelés szólott. Éveken keresztül a legmesszebb menő visszaéléseket üzte és a czéget közel ötvenezer koronáig károsította meg.

Talán sohasem derült volna ki a dolog, ha *Schulzer Gyula* nem lépett volna ki a *Fischer Simon* és társai czégtől. Junius hónap elsején odahagyta főnökeit tizenöt évi működés után és a József-köruton üzletet nyitott. A rendőrség érdeklődni kezdett, honnan vette *Schulzer* a berendezkedéshez szükséges összeget. S ekkor kiderült, hogy a József-köruti bolt tele van a *Fischer-czégtől* lopott drágaságokkal. A czégnek bemutatott árukból *Fischerék* a sajátjukra ismertek.

Most már aztán behozták a rendőrségre *Schulzer* és vállatóra fogták. Eleinte tagadott, de később

sőbb megtört a bizonyítékok sulya alatt. Beismerte, hogy állandóan lopta a raktárt. A esikéket ő maga lordta el. A többi loमित pedig az Operaházba szállította. Az ellopott mennyiség oly nagy volt, hogy ő maga fel sem tudta használni. Lanem sokat eladott belőlük. A rendőrség azonban nem elégedett meg az eddig előtalált mennyiségű lopott árukkal és követelte a többit is. És ekkor Schulzer szenzációs kijelentést tett:

— A lopott holmik nagy része ládába csomagolva az Operaház padlásán van!

A rendőrség emberei csakugyan megtalálták a ládákat, amelyek az Operaházat öntudatlanul is orgazdává tették.

Mint hogy Schulzernek az Operaháznál bűntársa lehet, aki segélyére volt a lopott holmik elrejtésében, a rendőrség nyomozza. Épp úgy, mint azokat az orgazdákat, akik Schulzertől a lopott árukat megvették.

Schulzert Arányi rendőrtanácsos, dacára beismerő vallomásának, szabadon bocsátotta, ami nagy feltűnést keltett.

ÚJDONSÁGOK.

Katonák enyhén ítétek.

* * *

Katonák rendszerint féltékenyen ügyelnek, hogy igazságszolgáltatásuk nagy titokban maradjon. Kínát nem zárta úgy körül a kínai fal, mint ahogyan körül van bástyázza a katonai igazságszolgáltatás minden esarnoka. Nem annyira a kíváncsiságtól félnek, mint inkább két dologtól: a nyilvánosság ellenőrzésétől és attól, hogy valahogy — Isten mentse! — a modern szellem beférkőzik oda valahogy, valamiképpen. Mert a modernségtől fáznak és irtóznak jobban, mint a Vatikánban. Lépést tartani a korszakkal és a kor szellemével, megfoghatatlan gondolat volna. Nem hinnék, hogy van a világon hadsereg, mely jobban fázna az újításoktól, mint a mi hadseregünk igazságszolgáltatása. Ez már kényelmi szempontból is így van. Hogyne! Hisz amikor katonák bíráskodnak, akkor nem választják külön a vádhatóságot és a védelmet. Vádoló, védő és bíró egy és ugyanaz a személy. Már ez magában is elégséges arra, hogy kiáltva követelje a reformot.

Azokban mégis megcsik néha, hogy nyilvánosságra kerülnek a féltve őrzött titkok, vagyis a hadbírói ítéletek. Nem tudom, hogyan történik ez? Néha talán véletlenség lebbenti föl a titok fátyolát. De előfordul az is, hogy szántszándékkal boesátanak ki röpke híreket arról, hogy miképpen hangzik egy-egy katonai ítélet. Ki határozza meg, hogy mikor szabad közölni valamit a titokból, azt megirt nem tudom. De kétségtelennek látszik, hogy „magasabb” érdekek diktálják. Így törtéhatott, hogy most is megtudta a kíváncsi világ, mi sors érte utol azokat a debreczeni huszárokat, akik emberkinzó őrmesterük elől megszöktek, elhagyták ezredüket és azután önként jelentkeztek.

Amit a világ megtudott, az abból áll, hogy az egyszer (kivételesen) enyhén ítétek a huszárok fölött. Nem vár rájuk nagy büntetés, mert beigazolódtott, hogy igazak azok az okok, amelyek őket szökevényre készítették. Az embertelen őrmester annyira kizozta őket, hogy valóban emberileg nem lehetett tovább állni a kinzást. El lehet képzelni, hogy milyen természetű és foku ez a kinzás, ha már a katonai bíróság is méltányosnak tartotta enyhe ítéletet hozni a szökevény huszárok fölött.

Ez talán az első eset, hogy az alantás pártjára állt a katonai bíróság szemben a főbbvalóval. Meg van ugyan papíron, hogy minden katonának jogában van „Beschwerde”-re menni, ha méltatlan bánatalom éri. De minden katonaviselt ember tudja, hogy ez a „Beschwerde-Recht” igen-igen problematikus dolog. A panasza-ramenőt mindig megbüntetik. Akármennyire igaz van is a panaszkodónak, katonai elv, hogy az alantás ne kapjon igazat a főbb-

valóval szemben és ne is kapjon elégtételt, mert különben — így gondolkodnak — mi lesz a fegyvellemmel? Pedig a szubordináció emberi számítás szerint mindenesetre nagyobb volna, ha a legénység tudná, hogy embertelen bánásmód miatt szabadon és büntetlenül tehetnek panaszt.

Hogy most mégis evidenten a megkínzótt huszárok pártjára áll a katonai bíróság és azt is megengedte, hogy ez a nyilvánosságra kerüljön, annak jóhiszemű föltevés szerint csak egy oka lehet: a közvélemény megnyugtatója. Ezt előszeréssel kellene tudomásul vennünk, ha nem volna félrendszabály. Nagy érdeke van mindenesetre a hadseregnek abban, hogy a közvéleményt megnyugtassa és jó véleményt tartson fenn maga iránt. Hisz egyik létfeltétele a népeknek a hadsereghez való bizalma.

De ha valóban meg akarták nyugtatni a közvéleményt katonák, miért oly egyoldalú? Mert szép, valóban szép, ha enyhén ítétek a megkínzótt huszárok fölött és nem miadóítotték tetteiket szökevényre. De mi lesz a kinzó őrmesterrel? Megkapja-e méltó büntetését? Hosszu ideig börtönben lesz-e? Lefokozzák-e? Mindössze csak annyit tudunk (mert csak annyit szivárgott ki, hogy az őrmestert áthelyezik olyan helyre, ahol a szolgálat nehezebb. Ez azt jelenti, hogy ott, valahol messze, ahol a szolgálat nehezebb, folytathatja embertelenségét, ahol elhagyta. Kinozhat újra szerencsétlen katonákat kedve szerint. Mert sulyos büntetést nem kapott ezért az emberkinzásért sem. Az őrmesternek azon a távoli helyen is úgy ki van szolgáltatva a legénység, mint a ló a kocsisnak, s ha bestiális akar maradni, bizony bestiális lesz azon a távoli helyen is.

És így a közvéleményt (ha ez volt katonák szándéka) csak igen parányi részben nyugtatták meg. De mikor történt, hogy katonák teljesen meg akarták nyugtatni a közvéleményt? . . .

NAPIREND. Naptár: kedd, augusztus 9. — Róm. kath.: Román vt. — Prot.: Román. — Görög-ország: július 27. Pantelemon. — Zsidó: Ab 4. — A nap két reggel 4 óra 47 perczkor, nyugszik este 7 óra 22 perczkor. — A hold két reggel 9 óra 10 perczkor, nyugszik este 9 óra 27 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad délelőtt 12—2 óráig.

Petőfi-ház (erekllyemuseum) Bajza-uteza 21. szám. Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítás. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészház nyári képvására (Váci-uteza 9. szám.) Nyitva 10—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Könyves Kálmán nyári kiállítás. (Nagymező-uteza 37—39.) Nyitva hétköznap 9—6-ig. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítás (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Háziipari Szövetség kiállítás (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 3—6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képtár 9-től fél 2-ig. — A Széchenyi Múzeum 10—12 óráig. — Az Aquinumi Múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—1-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig.

— Személyi hír. Cshernoch János esanádi püspök Karlsbadból visszatért Temesvárra.

— A király vendégei. Ischlből jelentik: A kumberlandi herceg és hercegnő, továbbá György Vilmos és Ágost hercegek, Mecklenburg-Sverin nagyhercege és felesége, Miksa bádeni herceg neje és Olga hercegnő tegnap délelben a királyi családdal látogatására Gmundenből ideérkeztek és résztvettek a királyi család ebédjén. — Gróf Beck, a testőrgárda kapitánya holnap Ischlbe érkezik, hogy a királynak nyolczvanadik születésnapján szerencsekívánatait kifejezze.

Ischlből jelentik, hogy a király Mércyt, a kvirináli osztrák-magyar nagykövetet ma délelben kihallgatáson fogadta. A nagykövet résztvett a királyi ebéden is.

— Orosz nagyherceg Cettinjében. A csár a montenegrói fejedelem jubileumához kiküldi az orosz hajórajt és a cettinjei ünnepélyeken való részvétellel egy nagyherceget biz meg.

— A német trónörökös utazása. Berlinből jelentik nekünk: Illetékes helyen erősen hangsúlyozták, hogy a trónörökös utazásának nincsen politikai célja. Maga a trónörökös penditette meg az utazás eszméjét és a császár szivesen beleegyezett. Annyira nincsen politikai motivuma a trónörökös utjának, hogy a külügyminisztérium egyáltalán nem foglalkozik vele. A trónörökösnek nem kíséri el férjét. Még bizonytalan, vajjon gyorsözön-e, vagy hadihajón utazik-e a trónörökös. A trónörökös még elutazása előtt a königsbergi Albertina-egyetem ünnepies módon recotr magnificentissimussá avatja és kebelezi be.

— Kinevezések a kultuszminisztériumban. A király dr. Gopcsa László vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsosi cím- és jelleggel felruházott miniszteri titkárt, valóságos miniszteri osztálytanácsossá nevezte, dr. Nagy Ádám segédtitkárnak pedig a titkári címet és jellegget adományozta. Az erre vonatkozó kéziratok a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fognak megjelenni.

— A szász király Ferenc Józsefnek. Mint a prágai „Bohémia” jelenti, a meissenai porcellángyárba a szász király megbízásából pompás és óriási vázát készítenek, amelyet a szász király ajándéknak szánt Ferenc József királynak, nyolczvanadik születésnapjára. A vázán, amelynél remekebbet még nem produkált a porcellángyártás, a két uralkodó monogramjai és a szász királyi kastélyok művészeti kézzel festett tájképei láthatók.

— A hadsereg rendeleti közlönyéből. A cs. és kir. hadsereg rendeleti közlönye szerint a király Ulrik württembergi herceget a 4. sz. Ferdinánd császár nevével elnevezett dragonyosered főhadnagyává nevezte ki, továbbá Belogi Puahhlo Pál altábornagyot kiváló szolgálatainak elismerése mellett a vaskorona-rend II. osztályával kitüntette a díjak elengedésével.

— József főherceg születésnapján. József főhercegnek ma volt 38-ik születésnapja. Ez alkalmából a budai királyi palota Szent István templomában hálaadó istentiszteletet tartottak, amelyen jelen voltak a József főherceg udvari személyzete és nagy ajtatos közönség. A szentmisét Kanter Károly prelátnak, a királyi várpalota plébánosa mondta.

— A csár és a szocialisták. Pétervárról jelentik: A csár parancsára megszüntették az orosz közigazgatás vezetői ellen megindított fegyelmi vizsgálatot, mert a vizsgálat eredményeit a szocialisták saját céljaikra használták fel.

— A pozsonyi gróf végrendelete. A mult hó huszonnyolczadikán elhunyt pozsonyi grófnak, Pálffy Istvánnak végrendeletét ma hirdették ki a pozsonyi járásbíróháson. A végrendelet szerint a vöröskői várat és az uradalom felét a pozsonyi gróf fiai, gróf Pálffy Béla főrendiházi tag és gróf Pálffy Ödön örökölték. A vöröskői vár másik fele tudvalevőleg néhai Pálffy János tulajdona volt és halála után mint alapítvány az állam kezébe került. Gróf Pálffy Istvánnak az árvai közbirtokosság uradalombeli tekintélyes osztályrészét az elhunyt unokái Stillfried Gabriella és Marietta grófnők örökölték. Stillfried Richard gróf, az elhunyt veje, 40.000 koronát örökölt. A végrendelet végrehajtójának gróf Pálffy József van megnevezve.

— Marosvásárhelyi Petőfi-émlék. Marosvásárhely város, a városi szépitő-egyesület kezdsére, gyűjtést indított, hogy Petőfi Sándornak marandó emléket állítsanak. A szükséges pénzösszeg már együtt is van. Az emléket tervét Kallós Ede szobrászművész meg is mintázta. A művész a magas kivitelű domborművön azt a jelenetet örökítte meg, amint Petőfi Bemmel a csatába indul. A háttérben a költészet muzsájának alakja látható, arczán fájdalmas sejtetem ül, mintha tudná, hogy Petőfi többé nem tér vissza. Az emléket harasztai termésköböl faragják és a város főterén állítják fel, ahol a költő egykor a Görög-féle házban lakott. Az ünnepi leleplezés idejét az őszszel állapítják meg.

— Magyar aviatikus ünnepése. Zsélyi Aladár, a kiváló magyar aviatikus, aki most Dunabogdányban üdül rokonai körében, már teljesen meggyógyult. Ennek öröme a dunabogdányi közösségi képviselőtestület, mint onnan jelentik, elhatározta, hogy holnap, kedden, rendkívüli közgyűlést tart, amelyre Zsélyi Aladárt is meghívja, hogy az aviatika terén szerzett érdemeiért diszokmányt nyújtson át neki. Este társasvacsorát is rendeznek tiszteletére.

— **Léghajón az Alpokon át.** Münchenből jelentik nekünk: A müncheni német turistaklub léghajója tegnap reggel 9 órakor felszállt az Inn völgyében levő Wasserburg mellett s egyszeri kikötés után átkelt a Watsmann-hegyen, a magas Tauern heglánczon. A léghajó átlag négyezer méter magasságban röptelt.

— **Crippent kiszolgáltatják.** Londonon át Quebecből jelentik, hogy a rendőrbíró már elhatározta Crippen és miss Le Neve kiszolgáltatását, de a főtörvényszéki bíró még nem írta alá a kiadatási rendeletét. Crippen és Le Neve olyan nyugodtan viselkednek, hogy szinte téved sbe ejtik a rendőrséget. Crippen egész nap olvas. Egy angol pap akart vele beszélni, de nem engedték be hozzá. A *Morning Post* jelentése szerint a bevándorlási hatóság tegnap elhatározta dr. Crippennek és kísérőjének Angliába való visszaszállítását, minthogy nekik, mint szökésben lévő bűnösöknek, a Kanada területére való lépést meg nem engedhetik. Ezzel tárgyalanná vált dr. Crippen-nek arra való hivatkozása, hogy ő észak-amerikai polgár. Londoni jelentés szerint: alaposnak látszik az a gyanu, hogy miss Le Neve be volt avatva a gyilkosságba. A rendőrség kiderítette, hogy a leány elkísérte Crippent, mikor mérget ment venni.

— **Ötven évig a betűszedő-szekerény mellett.** Szép ünnepélyt rendeztek tegnap a budapesti szedők és nyomdászok *Marich* Ágoston, a „Pesti Napló” főtördelője tiszteletére abból az alkalomból, hogy *Marich* ötvenévi szakadatlan munka után végképp nyugalomba vonul. A bucsuestély bankettel kezdődött, amelyen lelkes felköszöntőkben ünnepelték az öreg tördelőt, aztán változatos hangverseny szórakoztatta az ünneplő sokaságot. *Marich* meghatva bucsuzott el megjelent tisztelőitől és kartársaitól, akiknek szeretete és nagyrabecsülése kíséri a jól megérdemelt nyugalomba.

— **Ítélet a szökött huszárok ügyében.** A debreczeni Vilmos-huszárezred egyik magasrangú tisztjéhez kérdést intézett a nyíregyházi huszárok ügyében egy újságíró. E tiszt közlése szerint a szökött katonákat egynék kivételével *egy heli elzárás-sal* sújtották. A kivétel egy katonát ért, aki értelmi szerzője volt a szökésnek. Őt a bíróság *egy hónapi elzárásra* ítélte. A hadbírósg kéllőképen mérlegelte az enyhítő körülményeket, amelyek számba jöhettek. Az ítéletet még nem közölték a huszárokkal, akiket különben elszállítottak Debreczenből. Az iratok a kassai hadtestparancsnoksághoz tétettek át s ha onnan visszaérkeznek, közlik a huszárokkal. — Másik nyilatkozatról is érkezett hozzánk tudósítás. Egy másik törzstiszt a huszárok dolgaról ezeket mondta:

— A nyíregyházi huszárok ügyében *Brotfeld* Sámuel százados-hadbíró már befejezte a nyomozást, de a hadbírósg csak *a jövő héten fog összeülni ítélethozatalra.* Addig a letartóztatott két huszárkáplár fogva marad. Hogy mi lesz a büntetésük a megszökött huszároknak, az attól függ, hogy a bíróság hogyan minősíti tetteiket. Nem lehetetlen, hogy *Dulovics* őrmestert, aki durva bánásmódjával a szökésbe kergette a huszárokat, szintén *meg fogják büntetni.*

— **A világ legrégibb önkéntes tüzoltó-egylete.** Dr. Eröss Lajos püspök, Dicsőfi József lelkész egyházkerületi főjegyző, dr. Ferenczy Gyula akadémiai tanár, Ferenczy Elek főszolgabíró, Oláh Imre állami anyakönyvezető, dr. Magoss György városi tisztifőügyész, Medyaszy Miklós városi tanácsnok, Kovách Gábor fővámárnok a következő felhívást teszik közzé: A debreczeni ref. főiskolában a XVIII-ik században alakult diák tüzoltó-társulat a városi tüzoltóság 1880-ban történt szervezésekor — 200 éves működés után — önként feloszlott. Az akkori bajtársak fogadták tetteket, hogy 30 év múlva találkoznak. Ez a 30 év most telt le, miért is felkérjük a diáktüzoltó-társulat volt tagjait, hogy f. évi október hó 9-én reggel 9 órakor a főiskolai oratóriumban 30 éves találkozóra megjelenni szíveskedjenek.

— **A drágaság ellen.** A temesvári munkások tegnap délután a városban uralkodó nagy drágaság miatt gyűlést tartottak. A gyűlésen felhozták, hogy Temesvár az ország legdrágább városa, élelmiszere, különösen a hus huszonöt százalékkal drágább, mint az ország bármely városában, úgy, hogy a munkás hetenként csak egyszer ehet húst. A gyűlés elhatározta, hogy a városi hatóságot a drágaság megszüntetésére való lépésekre kéri fel,

— **Neisser tanár Ehrlich szeréről.** A Berliner Klinische Wochenschrift legutóbb megjelent számában a boroszlói Neisser tanártól közöl cikket az „Ehrlich 606”-ról. A többek közt azt írja ebben a híres tanár, hogyha az eddigi kísérletek nem is vezettek a betegség teljes gyógyítására, Ehrlich mégis a legnagyobb hálára kötelezte az emberiséget, mert a 606-os preparátuma egészen szűk korlátok közé fogja szorítani a vérbajt. — Az „Ehrlich 606”-ra vonatkozólag Aradról még a következőket jelentik: Dr. Polónyi Jenő orvos Münchenből visszerkezett, hol az Ehrlich-féle gyógyszer tanulmányozta. Polónyi azt mondja, hogy olyan betegeknek, akiket harmadfél hónap előtt oltottak be, *visszaesések észlelhetők*, mert akkor a betegekbe még csak *féladagokat* fecskendeztek. Ehrlich tanár kijelentette, hogy szerét legalább három hónapig még nem engedti át magángyakorlatra.

Berlinből jelentik: Az Ehrlich-féle 606. sz. szer alkalmazását proponálta dr. Pfeiffer Gyula budapesti orvos olyan esetekben, melyekben többször szifilitikus vagy halva született gyermekek jöttek a világra. Az anyának 606-szerrel való beoltása kilátást nyújt egészséges gyermekek szülésére. Ehrlich másfél óráig értekezett laboratóriumában dr. Pfeifferrel és nagy jövőt jósol a felvetett eszmének, igen nagy horderejűnek tartja és messzire kiható fontosságúnak. Ehrlich tanár rendelkezésére bocsátott dr. Pfeiffernek husz adagot az a kérésrel, hogy az ilyen esetekben alkalmazott szer eredményéről őt tudósítsa. Ugyanezen ügyben Jacobi freiburgi egyetemi tanár is intézett Ehrlich tanárhoz kérdést, de később és így, amint Ehrlich kijelentette, a prioritás dr. Pfeifferre, mert az ő, tehát magyar részről történt a kérdést illetőleg a kezdeményezés.

A természettudományi társulat orvosgyógyászati szakosztályának ma ülésén Temesvárt Taenzer Ernő kórházi orvos ismertette az Ehrlich-féle preparátum alkalmazásáról Berlinben Frankfurtban szerzett tapasztalatait. Taenzer Temesvár város megbízásából járt künn abból a célból, hogy a temesvári kórházban is meghonosítsák az új gyógymódot. Ehrlich tanár ajánlatára a berlini Wirchow-kórházban Weidemann tanár osztályán Nékám Lajos budapesti egyetemi tanár és dr. Dobrovits Mátyás pozsonyi kórházi főorvossal együtt megfigyelte a beoltásokat, amelyeknek némi fájdalmas hatása észlelhető. A lues a beoltás után minden stádiumában gyorsan visszafelődött. Taenzer megfordult Lesser tanár klinikáján is, aki szintén kedvezőleg nyilatkozott az új gyógymódról. Szerzett információ alapján azt állítja, hogy az új gyógyszerrel eszközölt egy befecskendezés felér hatheti higanykurával. A gyógyhatás tartóssága és a kiújulás tekintetében a jövő tapasztalata dönt. Recidívák már eddig előfordultak, mert nem elég nagy adagokkal történt a befecskendezés. Mérgezési jelenségeket, hőemelkedést és lázt egyetlen egy esetben sem észlelt. Az előadás után dr. Taenzer bemutatta az Ehrlich-féle szert amelyből 26 félgrammos adagot bocsátottak rendelkezésére. Ezután három beteg, akiket a Wassermann—Üngern-féle reakció pozitívnek bizonyult, beoltásokat eszközölt. A gyógyszeremlényről 8 nap múlva fog beszámolni a szakülésen.

— **Magyar festő halála az idegenben.** Zürichből jelentik, hogy Hernády Károly Párisban lakó magyar festőművész ott ötvenkét éves korában meghalt. Hernády régebben budapesti kiállításokra is küldött képeket és az 1885-iki kiállításon „Nincsen párja a Mollinári bakának” című képével megnyerte a nagy aranyérmét.

— **Három katonai léghajó utja.** Nancyból jelentik, hogy három katonai léghajó, amelyek tegnap Mourmelonban felszálltak, az este ideérkeztek. A tisztok, akik az utazásban résztvettek, szolgálati parancsot kaptak, hogy utazásuk közben különféle észleleteket tegyenek. A katonai hatóságok az utazás eredményével rendkívül meg vannak elégedve.

— **Nápolyi leányrablók.** A betyárvilág romantikája még nem pusztult ki Olaszországból. Híres brigantik még mindig veszélyeztetnek ott egész vidékeket. Hanem ez a nápolyi eset még Olaszországban is ritkítja párját. Egy dús gazdag nápolyi családból származó leányt nyílt utcán elraboltak a Nápoly melletti Torre Anunciátában. A fiatal nő kocsin ment, mikor három férfi rohant rá meg. Az egyik férfi leemelte a kocsirol, míg a másik kettő, akik állig fel voltak fegyverkezve, vigyáztak, nehogy segítség jöjjön a leány számára. Egy készen tartott kocsin elhajtották a leányt egy messze levő tanyára. A leány szülei azonnal a csendőrséghez fordultak. A csendőrség hosszas keresés után, vasárnap reggel ráakadt a leányra, aki a legkésőbbbejövő állapotban volt. A rablót letartóztatták, két barátja azonban megszökött.

— **A szécsényi aragédia a budapesti esküdtészség előtt.** Alig egy pár héttel ezelőtt játszódott le a nógrádmegyei Szécsény községben az a borzalmas tragédia, amelynek egyik áldozata *Röck* István járásbírósgági jegyző, már a szegedi temetőben fekszik, a másik dr. *Szöke* Jenő fiatal ügyvéd pedig a balassagyarmati ügyészség fogházába várja ügyének igazságos elintőzését. Dr. Szöke Jenő, tudvalevőleg már napok óta Budapesten tartózkodik. Férje szabadlábra helyezése érdekében mindent elkövetett, de sikertelenül, a királyi ítélőtábla a fogvatartás mellett döntött. Szökén most azon fáradozik, hogy az esküdtektől kapja vissza a férjét, aki tettét szerte egy beszámíthatatlan pillanatban követte el. Szökén dr. Lengyel oZltán országgyűlési képviselőt kérte fel férje ügyének a védelmére. Lengyel hajlandónak is nyilatkozott annak elvállalására, el is utazott Balassagyarmatra, hogy védelemmel beszéljen. Lengyel Zoltánnak az a véleménye, hogy Balassagyarmaton, vagy az esküdték, vagy pedig a bíróság tagjai, akik Röck István bíróságát jegyzőt ismerték, esetleg baráti viszonyban állottak le, nem ítélezhetnének dr. Szöke felett teljesen elfogulatlanul. A Kuriához intézendő beadványban, melyben a bíróság delegálását kéri Lengyel Zoltán, majd kifejtéi aggályait és arra kéri a Kuriát, hogy delegálja az ügy tárgyalására a budapesti esküdtőbírósgát. Lengyel Zoltán biztosra veszi, hogy a Kuria elismeri a delegálásra felhozott indokok jogosultságát és helyt ad a kérelemnek.

— **Magyarok a dijoni szünidei kurzuson.** A franciaországi Cote d'Or departementbeli francia tanítók és tanítónők az idén augusztus 6-án tartották meg szokásos közgyűlést, amelyre a dijoni egyetem szünidei kurzusának külföldi hallgatóit is meghívták. Ezek hatragu küldöttséggel képviseltették magukat a diszgyűlésen. A küldöttség szónoka dr. *Pécsi* Albert, a budapesti földrendési obszervatorium adjunktusa volt, aki a magyar kormány támogatásával folytatja külföldön tanulmányait. Itt említjük meg, hogy a dijoni szünidei kurzusnak mintegy harmincz hallgatója közt hét magyar van.

— **A „Matin” repülőversenye.** Vasárnap indultak az aviatikusok Isy les Moulineauxból arra a nagyszabású turarepülésre, amelyet a párisi „Matin” rendez. A verseny iránya Troyes, aztán Nancy és onnan vissza Párisba. A több száz kilométeres ut mezők és városok fölött vezet el. A résztvevőknek minden vakmerőségüket bele kell vinniük a versenybe, mert szélben és esőben is startolniuk kell. A versenyzők száma tizenhat. Köztük van Latham, Leblanc, Sommer, Brusson, Pischof, Legagneux, Bielovucic, Aubrun és más, azonkívül nyolcz katonai aviatikus. Egész éjjelen át nagy embertömeg indult a mezőre, ahol a repülőgépek felszálltak. A bejáratnál nagy tolongás volt. Reggel 4 óra után néhány aviatikus próbarepüléseket végzett. Őt óra 13 perczkor elsőnek Aubrun startolt, utána öt óra 18 perczkor Leblanc, öt óra 22 perczkor Mamet, öt óra 30 perczkor Lintpainter biplánnal. Mind a négyen könnyedén szálltak a levegőbe. Bielovucic, Busson és Brégi aviatikusok, akik ezután felszálltak, különböző okokból kénytelenek voltak nemskára leszállani. Az idő pompás volt. Troyesban is hatalmas embertömeg gyülekezett össze a repülőtéren. Aubrun és Leblanc egyidőben 6 óra 53 perczkor a sokaság viharos éljenzése közepette leszálltak. Később odaérkezett Lintpaintner, Manet, Legagneux és Wegmann.

— **Lázadó fegyenczek kitérése a börtönből.** Lisszabonból jelentik, hogy a Fuesta Santa-börtön mintegy száz lakója, rablók, csempészek és utonállók, megvesztegettek néhány őrt és revolverekkel, sőt dinamitpatronokkal fölfegyverkezve, kitérték az ablakot és kimenekültek. A börtön kapuját dinamittal robbantották föl. A robbanás zajára megjelent az őrség, de a kifejldött ütközetben az örök szenvedtek vereséget. Két század gyulogság érkezett és sortűzzel támadtak a rabokra. Ezek revolverrel válaszoltak, de miután husz rab elesett, a többi megadta magát. Kilencz rabnak sikerült megmenekülnie. Érdekes, hogy Portugáliában örökös a fegyenczlázadás. Nemrég föllázdak a lisszaboni rabok, mert új börtönigazgatót kaptak, aki eltiltotta a — képviselést és a kártyázást.

— A középiskolai tanárvizsgáló-bizottság. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1883. évi XXX. törvényeinek 60. szakasza alapján, az 1910—1911. tanév kezdetétől számítandó öt évre a budapesti országos középiskola tanárvizsgáló bizottság elnökévé dr. Beöthy Zsolt címzetes miniszteri tanácsos egyetemi ny. r. tanárt, alelnökéivé: dr. Finánczy Ernő tudományegyetemi nyilvános r. tanárt, dr. Erdődi Béla budapesti tan. ker. kir. főigazgatót, dr. Hegedűs István tudományegyetemi nyil. r. tanárt és dr. Schack Béla kir. főigazgatót; ügyvezető alelnökké és jegyzővé pedig dr. Mittmann Ferencz műegyetemi nyil. r. tanárt nevezte ki. A bizottság tagjaivá pedig kinevezte: I. A magyar nyelvre és irodalomra: a) magyar irodalomra és nyelvre: dr. Badiés Ferencz gyakorló főgimn. igazgatót, dr. Beöthy Zsolt egyetemi ny. r. tanárt, dr. Négyesy László egyetemi magántanárt, dr. Katona Lajos egyet. ny. r. tanárt, dr. Riedl Frigyes egyetemi ny. r. tanárt; b) magyar nyelvészetre: dr. Simonyi Zsigmond egyetemi ny. r. tanárt, dr. Szinnyei József egyetemi ny. r. tanárt. II. Classika philológiára: dr. Bodits Jusztin pannonhalmi tanárképző-intézeti tanárt, dr. Finánczy Ernő egyetemi ny. r. tanárt, dr. Hegedűs István egyetemi ny. r. tanárt, dr. Láng Nándor egyetemi magántanárt, dr. Ponor Thewiewk Emil egyetemi ny. g. tanárt, dr. Vári Dezso címzetes ny. rk. tanárt. III. Német nyelvre és irodalomra: dr. Heinrich Gusztáv nyug. egyetemi ny. r. tanárt, dr. Petz Gedeon nyug. egyetemi ny. r. tanárt. IV. Francia nyelv és irodalomra: dr. Haraszti Gyula egyetemi ny. r. tanárt. V. Más nyelvekre: a) szláv nyelvre és irodalomra: dr. Asbóth Oszkár egyetemi ny. r. tanárt; b) román nyelvre és irodalomra: dr. Siegescu József egyet. ny. rk. tanárt. VI. Történelemre: a) magyar és egyetemes történelemre: dr. Angyal Dávid egyetemi ny. r. tanárt, dr. Ballagi Aladár egyetemi ny. r. tanárt, dr. Békési Remig egyetemi ny. r. tanárt, dr. Lányczy Gyula egyetemi ny. r. tanárt, dr. Marczali Henrik egyetemi ny. r. tanárt; b) egyetemes történelemre dr. Cherven Flóris címzetes főigazgató, főgimnáziumi igazgatót, dr. Hornyánszky Gyula egyetemi magántanárt, VII. Földrajzra: dr. Erdődi Béla budapesti tankerületi kir. főigazgatót, dr. Kövesligethy Radó egyetemi ny. r. tanárt, dr. Platz Bonifác nyug. tanker. kir. főigazgatót VIII. Mennyiségtanra: dr. Beke Manó egyetemi ny. r. tanárt, dr. König Gyula nyugalmozott műegyetemi r. tanárt, dr. Kürschák József műegyetemi ny. r. tanárt, dr. Rados Gusztáv műegyetemi ny. r. tanárt, dr. Suták József egyetemi magántanárt. IX. Az ábrázoló geometriára: dr. Tötösy Béla műegyetemi ny. r. tanárt. X. Kísérleti és elméleti természettanra: dr. báró Eötvös Lóránd egyetemi ny. r. tanárt, dr. Fröhlich Izidor egyet. ny. r. tanárt, dr. Klupathy Jenő egyetemi ny. r. tanárt, dr. Schuller Alajos műegyetemi ny. r. tanárt, dr. Wittmann Ferencz műegyetemi ny. r. tanárt. XI. A chemiára: dr. Hlosvay Lajos műegyetemi ny. r. tanárt, dr. Lengyel Béla egyetemi ny. r. tanárt, dr. Wartha Vincze műegyetemi ny. r. tanárt. XII. Természettanra: a) állattanra: dr. Daday Jenő műegyetemi ny. r. tanárt, dr. Entz Géza egyetemi ny. r. tanárt; b) növénytanra: dr. Klein Gyula műegyetemi ny. r. tanárt, dr. Mágósy Dietz Sándor egyetemi ny. r. tanárt, c) ásványtanra: dr. Koch Antal egyetemi ny. r. tanárt, dr. Krenner József egyetemi ny. r. tanárt, dr. Schafarikz Ferencz műegyetemi ny. r. tanárt. XIII. Philosophia és pedagógia: a) pedagógia: dr. Bokor József egyetemi magántanárt, dr. Finánczy Ernő egyetemi ny. r. tanárt, b) philosophia és pedagógia: dr. Alexander Bernát egyetemi ny. r. tanárt, dr. Mazy Engelbert tankerületi kir. főigazgatót, dr. Medveczky Frigyes egyetemi ny. r. tanárt, dr. Pauer Imre egyetemi ny. r. tanárt.

— Turistaszerencsétlenség. Zakopanyból táviratozzák: Három lemergi műegyetemi hallgató turistakirándulást tett a Tátrába a múlt pénteken. Javornikovo környékén a diákokat vihar érte utol, amikor éppen veszedelmes uton haladtak. Kettőn össze voltak kötve egy kötélen, lezuhantak, a harmadik már előbb visszafordult. Az egyik turistának még volt annyi ereje, hogy elvágta a kötelet és segítségért ment. Mire turistavezetőkkel visszatért, nem találta meg szerencsétlenül járt társát. Valószínűleg egy szakadékba esett és odaveszett.

— A gyilkos öngyilkossági kísérlete. Kurezi Antal szegedi pinczér agyonlőtte szeretőjét és e miatt törvényszék elé került. Mikor perét tárgyalták, árultság tört ki rajta, miért Budapestre a gyűjtőfogházba szállították, hogy elmeállapotát megfigyelték. Ma délelőtt Kurezi visszahozták Szegedre, ahol az állomásnál a börtönőröktől kiszabadítva magát, a villamos elé feküdt, de a villamoskocsij épp abban a pillanatban megállott és így Kurezinak baja nem történt.

— Vizsgálat a vakok egyesületében. A Vakok Országos Egyesületéről már hónapok óta ellenőrizhetetlen vádak voltak forgalomban. A vakok rossz bánásmódjáról panaszkodtak s a legfelháborítóbb volt az a vád, hogy a vakokat ütik verik s hogy a vak-nők becsülete állandó támadásnak van kitéve. *Vitár* Rezső gondnok részéről. Hosszas huza-vona után a felhangzott vádak arra kényszerítették az illetékes hatóságokat, hogy megindítsák a vizsgálatot.

A Vakok Országos Egyesületében *Palágyi* detektív-főfelügyelő vezeti a nyomozást és most az államrendőrség részéről dr. *Bartha* Ferencz rendőrfogalmazó folytatja a tanúkihallgatásokat. A kultuszminisztérium részéről *Balassa* miniszteri tanácsos vezeti a fegyelmi vizsgálatot *Vitár* Rezső gondnok ellen, aki két tisztviselőtársával egyetemben fel van függesztve. Helyettese *Török* István szombathelyi gondnok, aki az Egyesületben ideiglenesen vezeti az adminisztrációt. — *Vitár* Rezső és érdektársai nap-nap után a vakokat terrorizálják, szaladgálnak fűhöz-fához és minden szerzett összeköttetéseiket felhasználják, hogy a vizsgálat általánosságba fulljon bele. Most azonban kilátás van rá, hogy minden büne kiderül *Vitár* Rezsőnek s végre el fogja nyerni méltó büntetését.

— Verekedő zsokek. Bécsből jelentik, hogy a kollingbrunni versenyek közönségének fogalma sem volt róla, hogy szombaton délután milyen szenzációs fekete-felér boxolás folyt le a zsokek között, mikor a Wienerneustadti handicap után a lovak visszatértek istállójukba és a zsokek le-mázáztatták magukat. *Winkfield*, a Lubomirszki-istálló fekete lovasa hatalmas boxot mért *Carlsaker*a, aki természetesen nem maradt rest és visszavágott. Formális box-verseny keletkezett és mint Remóban, itt is a fekete győzött. A többi zsokeknek csak nagynehezen sikerült a verekedőket szétválasztani. A botrány előzménye verseny közben játszódott le. *Winkfield* Theodóra II. látán ült és futás közben egészen udvarián arra kérte *Carlsaker*t, hogy ne szorítsa ki az általa lovagolt győztes *Rustic*-kal *Carlsaker* csak ennyit felelt neki:

— Hallgass, te néger pófajú!

Mikor bejöttek a mázsálóhoz, játszódott le a főntebb leírt jelenet. Meg kell jegyeznünk, hogy a zsokek általában haragusznak a fekete *Winkfield*re és itt is megnyilatkozik a fajok gyűlölete. A verekedés úra természetesen a versenybírószág füléhez is eljutott és a bírók rögtön össze is ültek, hogy megbüntessék a verekedőket. A versenyigazgatóság ítéletét késő este hozta meg. Az ítélet hivatalosan így hangzik:

— *Carlsaker* lovasát tiszteletlen viselete miatt ezer korona pénzbüntetésre ítélték, *Winkfield*et pedig a budapesti meeting két első napján a lovaglástól eltiltották.

— A belgiumi titokzatos bombamerénylők. A belgiumbeli Falaenban tegnapelőtt feltűnést keltő bombamerényletet követtek el. A szerdáról esütőirtókra virradó éjjelen a nyitott ablakon ismeretlen tettes bombát vetett *Boel* képviselő fivérének a hálószobájába. A bomba átnedvesedett volt, így semmi kárt nem okozhatott. Ha explodált volna, az egész házat, a benne tartózkodó összes lakókkal együtt levegőbe röpítette volna. Reggel felé egy második bombát dobtak a ház kocsiszínébe. A bomba explodált és a színtől mintegy harmincz lépés távolságra fekvő házban borzasztó pusztítást végzett. A ház lakóinak fogalmuk sincs arról, ki lehet a merénylő. Az egyetlen nyom egy névtelen levél, amely napokkal ezelőtt *Boel* képviselő címére érkezett s amelyben az ismeretlen levélíró háállal fenyegeti meg a képviselőt. A rendőrség azt hiszi, hogy gyárimunkások akarták a gyár szomszédságában fekvő gyárépületet levegőbe röpíteni, más verzió szerint anarchisták követték el a merényletet a házban lakó *Frisch* rendőrőrnök ellen, aki a rendőri nyomozásokat vezette ellenük.

— A megszökött impresszárió. Versepén aviatikus a fumei francia konzulátust felkérte, hogy a *Lipscherrel* kötött szerződését bontsa fel. A konzulátus a szerződést megsemmisítette. Versepén bejelentette a városi tanácsnál, hogy 12 vidéki városban tervezett körutja után hajlandó Fiumében díjtalanul felszállani, ha a tanács alkalmas területet talál.

— Sikkesztő szolgál. A marsillesi rendőrség táviratilag értesítette a fumei rendőrséget, hogy *Harak* Sándor szolgál az Atlantica hajóstársaságtól 2263 koronát ellopott és megszökött. A fumei rendőrség *Harak*ot letartóztatta.

— Pusztító viharok mindenfelé. Nagyszombatból jelentik: *Pokolfalván* szombaton éjjel nagy jégeső volt. A vihar számos házat és pajtát ledöntött. Az evangélikus templom harangtornya *bedőlt* és a templom menyezete is megsérült, úgy, hogy beomlással fenyeget. — *Szatmárról* jelentik: Tegnap este nagy vihar volt. A város közelében fekvő Nagyréten a gazdáknak összehordott búzájába beittott a villám és három kazalt lángba borított. A tüzoltóknak reggelre sikerült a tüzet lokalizálni. A kár 25,000 korona. — Párison át érkezett távirati jelentés szerint *Tonsurma* község *Senegálban* villámcsapás következtében teljesen elpusztult. Az egész falu elhamvadt. *Huszonhét ember, köztük három európai meghalt*. Tizenkét európai súlyosan megsebesült. A falu lakossága minden irányban elszéledt. — Kolozsvárról írják, hogy pénteken délután óriási orkán vonult el *Nagypetri*, kolozsmegyei község felett, amely óriási károkat okozott. Házfedeleket sodort le, csüröket, épületeket rombolt, gyümölcsfákat tövestől tépett ki; a község háza födelét lesodorta és a benne lakó *Józsa* Samu körgyűző butorát teljesen tönkretette és a ház helyén csak a csupasz falak meredeznek ég felé. A *Bogdán*-testvérek tízezer koronát érő gabonáját, mely már kazlakba volt gyűjtve, teljesen elsodorta. *Zsurzs* Györgyöt és feleségét a mezőn, munka közben érte a vihar. Egy szénaboglya alá menekültek vesztükre, mert egy villám a boglyába csapott, azt felgyújtotta és a házaspárt agyonujtotta. Ezenkívül még vagy öt helyen csapott le a villám, amely gazdasági épületeket és óriási fákat borított lángba.

— Egyetem Eperjesnek. Eperjesről jelentik, hogy a sárosi ág. hitv. ev. egyházmegyének *Bánó* Miklós cs. és kir. kamarás és *Hajdu* János főesperes elnöklésével legutóbb megtartott közgyűlése egyhangulag elhatározta, hogy a tiszai egyházkerület útján felkéri a magyarországi ág. hitv. ev. egyház egyetemes közgyűlését arra, hogy a jog és államtudományi, mint evang. theologiai karból álló egyetemnek Eperjesen leendő felállítását végezt a kormánytól és az országgyűléstől járjon közbe. Eperjesen ez a két fakultás már is megvan s a jogi fakultás az akadémiák közt legnépesebb. Indokolja ezt az is, hogy midőn Felső-Magyarország protestáns rendei 1662-ben az eperjesi főiskolát megalapították, eredetileg szintén egyetemet akartak felállítani.

— Egy évi börtön a költeményekért. Kairóban *Chayati* költőt forradalmi költemények terjesztése miatt in absentia egy évi börtönre ítélték. Egy másik vádlottat három hónapra ítélték. Két másik vádlottat megintettek.

— A nyolcz órai záróórért. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete, a Kereskedő Ifjak Társulata s a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége elhatározta, hogy együttes nagy akciózt indít a 8 órai záróra érdekében. Az együttes működés legelső megnyilvánulásaképpen augusztus hó 26-án, pénteken este a főváros főbb utvonalaiban tüntető felvonulást és ezt követőleg nyilvános nagygyűlést rendeznek. Az Egyesületek azt óhajtják, hogy az érdekelte alkalmazottakat az esti 8 órai záróra érdekében csatorba állítsák, a közvéleményt a záróra mozgalom ügyének megnyerjék és a reform megvalósításának minden eszközt felhasználjanak. A tüntető felvonulás utirányának, valamint a nagygyűlés helyét falragaszok útján fogják közölni.

— Szlován szokolisták Pólában. Nagy nemzetiségi botrány történt Pólában. A szlován szokolisták tegnap kirándulást terveztek Pólába s már előre tudták a hatóságok, hogy baj lesz. A rendőrség készen várta a tüntetőket. Az olaszok megrohanták a szlovéneket, a horvátok is belekeveredtek a verekedésbe, nagy vérontás támadt, sok sebesült hevert az utcákon. Mikor a rendőrök egy olaszt el akartak fogni, a domba menekült, ahol épen istentisztelet volt. A rendőrök bekerítették a templomot, az olasz a sekrestyén át a szabadba menekült. Egyenesen egy olasz vitorlás hajó fedélzetére rohant s így menekedett meg. Összesen 47 tüntetőt tartóztattak le. A rendőrség már este itélkezett is fölötük. Három naptól egy héig terjedhető fogházbüntetést mért a verekedőkre. Este nyugalom volt a városban.

— Meggyilkolt cigányprimás. Az Élesd melletti Pósalakon a 96 éves *Berkes* Abrist, a körös-völgy egykor híres cigányprimását, unokája *Berkes* János agyonszurta. A gyilkos megszökött.

— Egy gróf Potocki tragédiája. Pétervár egyik legelőkelőbb hoteljében agyonlőtte magát gróf Potocki Szaniszló, miután kedvesét, *Korezke* Helénát egy törzsűrással megölték. Potocki feleséges ember volt és mindent elkövetett, hogy nejétől elválhasson, mert feleségül akarta venni Korezke Helénát. Minthogy fáradozásai hiábavalóknak bizonyultak, közös elhatározással megváltak az élettől.

— Mascagni zenei gyorsírógépet talált fel. Egy londoni lap azt újságolja, hogy Mascagni Pietro oly készüléket talált föl, amely zenei körökben nagy érdeklődésre tarthat számot. A készüléket összekötik a zongorával és a hangjegyeket, ahogyan a zongorán felsendülnek, nyomban papírosra rögzíti. A találmány lehetővé teszi, hogy minden zenei rögzítés azonnal leköttáztassék.

— Czigányprimás, mint fűszeres. Szabadkának hosszú évek óta népszerű czigányprimása volt *Hasi Kálmán*. Tavaly az ambíció Budapestre tiszkozta Szabadka első czigányát, nagyobb hirt, nevet számított a pesti kávéházakban. De nem teljesült *Hasi Kálmán* álma, hogy szerette volna, sok itt a czigány és az emberek a kávéházakban többet alszának, mint amennyit dalolnak, a kávékos is besápták, végül már nem tudott egy tisztességes bandát szervezni és most végre elbúcsúlna visszatart *Hasi Kálmán* Szabadkára. Nem czigánynak ment vissza, elvesztette a kedvét a művészetből, a czigányprimás rendes polgárember akar lenni. Ami pénze van, azon fűszerkereskedést szándékozik nyitni. Fűszeres akar lenni a czigányprimás s az egész szép multból talán csak a *gyantát* tartja meg, mint árucikket. Szabadkának lesz a nevezetessége az első czigány fűszeres...

— A repülőgép a háboruban. Newyorkból jelentik nekünk: *Hannou* amerikai aviatikus repülőgépén tegnap markirozott célekre hatvan méter magasságból bombákat hajított. Az eredmény nagyon kielégítette a katonai szakértő-bizottságot. Tengeri hadjárát esetén egy hadihajót repülőgépről ily módon néhány perc alatt el lehet sülyeszteni.

— A káplán büne. Solothurn svájci községben letartóztatták Rauber hitoktató káplánt, aki az iskolában erkölestelen merényletet követett el a gyermekek ellen. Rauber tisztelendő előkelő családból származik, fényes karriér kezdetén állott, mert egyike volt a svájci klerikálisok legharcosabb embereinek. Másokkal szemben igen szigorú volt a káplánársait állandóan szemmel tartotta. Amikor a rendőrök elfogták, beismerte bűnét s részletesen írvetkönyvbe diktált mindent, ami az iskolában történt.

— A bűnbánó imám. A konstantinápolyi Szabah szerint *Jachia* imám, a jémáni lázadók főnöke levelet írt a seik ül izlannak, melyben kijelenti, hogy mélyen megbánta a lázadó mozgalmat és csak azt kéri, hogy az őseinek adott privilégiumokat ne vonják meg tőle.

— Az elszabadult léghajón. A berlini *Luniparkban* nagy rémület volt tegnap délután, mikor *Paulus* Katalin léghajós felszállott és utasokat vitt magával léghajóján. Eppen az egyik alkalmasított besegített a léghajó kosarába egy hölgyet, mikor a kötélt meglazult és a léghajó felröppent. A kikötő a vasmaszkába kapaszkodott és a léghajó felvitte a magasba. Körülbelül 100 méternyire lehetett már a léghajó, mikor a veszedelemben forogó ember a kötélen felkuszott a kosárba. A közönség között igen nagy volt a rémület. Mindenki tolongott, mert félt, hogy a kikötő lezuhan. A tolongásban száznál több ember elájult. A léghajóról még nem jött hír.

— Halálos szerencsétlenségek a gépkocsin. Asaffenburgból jelentik: *Madi* mainzi gimnáziumi tanár vasárnap délelőtt Dieburg közelében automobilozás közben szerencsétlenül járt. A tanár azonnal meghalt, neje pedig megsérült. — Plauenből táviratozzák: *Frank* gépgyári igazgató vasárnap délután Sünburg közelében automobil kirándulásra ment. Közben szerencsétlenség érte a gépet. A *soffőr* és az igazgató *felesége* meghalt. Az igazgató leánya és két ur, aki részt vett a kirándulásban, súlyosan megsebesült. Az igazgató maga sértetlen maradt.

— Leszart fegyenczek. Sielecből három fegyverfelügyelő két fegyenczet vasuton vitt Lemberg felé. Utközben a fegyenczek megtámadták a börtönőröket s kettőt közülök súlyosan megsebesítettek, aztán éppen ki akartak ugrani a vasúti kupéból, de a harmadik fegyverhöz szoronyával mind a kettőjüket leterítette. A két fegyencz meghalt.

— Lezuhant katonai aviatikusok. Párisból jelentik: *Crozier* és *Jost* hadnagyok, akik aeroplánnal jöttek Caen la Vincenesből, délután öt órakor folytatni akarták utjukat és felszálltak. Motorhiba miatt azonban le kellett volna szállniok, de közben a gép felborult és összetört. *Crozier*nek karcsuklója és térde kifeszamodott. *Jost* sértetlen maradt.

— A MÁV. és a vasutasok szene. A m. kir. Államvasutak igazgatósága átiratot intézett a magyar vasúti és hajózási klubhoz, amelyben arra kéri a klubot, hívja fel a kötelekbe tartozó MÁV. tisztviselőket arra, hogy a télre szükségelt nagyobb mennyiségű szénen lehetőleg már s most vételezzék ki, amikor elegendő mennyiségű és jó minőségű szén áll rendelkezésre. Az átirat azt mondja, hogy az idén ismét oly nagy forgalom várható és oly sok irányu a vasut kötelezettsége, hogy a téli hónapokon esetleg nem szállíthatná pontosan a szénét. Vételezzék tehát ki a vasutasok most a szénjárulékaikat, esetleg a tartalékzenüket, amelyet majd felhasználhatnak akkor, amikor a rendes szénzállításban a forgalmi zavarok miatt netáni akadályok merülnek fel.

— Elmebajos sikkasztó. Fiuméből jelentik. *Ormai* Simon rendőrtisztviselőt, akit a kivándorlók kárta elkövetett sikkasztásért letartóztattak, elmebaj jelei mutatkoznak. Az ügyészség *Ormai* Budapestre szállíttatja megfigyelés végett.

— A kolera réme. Lembergől jelentik: Tegnap *Podvoczskában* két kereskedelmi ügynök gyanus tünetek között meghalt. A kerületi orvos és egy egészségügyi felügyelő Lembergől a helyszínére utazott. Az elhunytak bakteorológiai vizsgálata meg fog történni. — Teljesen alopatalan: az a hír, hogy itt két személy kolerában meghalt.

— Kocsin a vonat alatt. Nagybecskerekéről jelentik: *Jezdinek* Zsarkó szentpéteri lakos Nagy-szentmiklós közelében kocsijával át akart hajtatni a síneken. A vonat a kocsinak nekiment, mely teljesen összetört és a rajta ülők súlyosan megsebesültek.

— A pozsonyi Petőfi-szobor. Bozsonyból jelentik: *Paolo Triscornia* de Erdo carrarai márványfaragó cég értesítette a pozsonyi Petőfi-szobor-bizottságot, hogy a szobor punktirozása folyamatban van és a szobor a jövő tavaszra elkészül. Szeptember végén a bizottság két tagja Carrarába utazik, hogy a faragó munkálatok állapotáról meggyőződjenek. A szobrot *Radnay Béla* szobrásztanár készíti.

— A kibicz halála. Panesováról jelentik: *Zubovics* Mladen többedmagával kártyázott a koresmában és *Greskovics* Alexa kibiczelt és folytonközbeszélt. *Zubovics* dühbe jött, kést rántott és *Greskovics*ot közbeszólásaiért agyonszúrta.

— Egy fiatal asszony borzalmas öngyilkossága. Szabolcs vármegyében *Pap István* sényői gazdálkodó felesége ideges rohamában apja vadászfegyverével szájába lőtt. A fiatal asszony felarczát a golyó elvitte és néhány órai kínlás után meghalt. Másfél éves gyermek maradt utána.

— Öngyilkos lett a lovai miatt. Kaposvárról jelentik: *Kuthy* István földmivest lovai összerugdosást és nyomorékká tették. Emiatt vadászfegyverével agyonlőtte magát.

— Gyilkosság verekedés közben. *Walkó* Sándor 36 éves lakatossegédet tegnap este egy verekedés alkalmával, melyben *Walkó* a békítő szerepét akarta játszani, megszürték. Az *István-kör*höz szállították, utközben azonban a szerencsétlen ember meghalt. A gyilkossággal *Márton* Ferencz napszámot gyanúsítják. *Walkó*t a törvényszéki bonczitani intézetbe szállították. A gyilkossági ügyben a főkapitányság a csepeli csendőrséggel együtt nyomoz.

— Földrengés. Tegnap, vasárnap este 9 óra 52 perctől 10 óra 3 perczig gyöngye közeli földrengést jeleztek a budapesti földrengési megfigyelő-állomás műszerei. A legnagyobb kilengés úgy észak-déli, mint kelet-nyugati irányban 1 mm volt.

— Nász után gyász. *Demjén* Sándor nádudvari gazda évek óta szerelmes volt egy szegény leányba. Nagy Eszterbe. Nem vehette feleségül, mert szülei nem engedték. A legény időközben megbetegedett. Tegnap már az utolsó óráit élte, amikor elcátdta szüleinek, hogy utolsó kívánsága az, hogy Nagy Eszterrel egybekeljen. A szülők teljesítették a haldokló kérését. Az esküvő után még 4 p. ta az új asszony a beteg férjét, de pár óra múlva a fiatal menyecske özvegy lett.

— A baltás barátó. Az este *Kollár* János munkás ittas állapotban tért haza a *Berzencei-utca* 55. szám alatti lakására. Kedvese emiatt szemrehányást tett neki, amiből természetesen veszekedés lett. A haragot *Mészáros* Riza úgy fejezte be, hogy egy baltával hatalmas ütést mért a részeg ember fejére. *Kollár*t a mentők a kórházba szállították, a haragos nőt pedig a rendőrség letartóztatta.

— A főváros közbiztonsági állapota. A székesfőváros közigazgatási bizottságának ma tartott ülésén dr. *Pekáry* Ferencz főkapitány helyettes a következő jelentésben számolt be a főváros közbiztonsági állapotáról: A rendőrség a múlt hónapban 1889 bünyügi eset nyomozását fejezte be. Ezek közül 797 volt büntetett és 1092 a vétség; 195 irányult az ember élete és testi épség ellen; 1588 a vagyon ellen és 106 az egyébkénti bűncselekmények száma. A rendőrség az elmúlt hónapban összesen 253 büntetett tartóztatta le. Ezek közül 231-et az illetékes bíróság elé állított, hármat a rabkórházba utalt, 14-et a nyomozás során szabadlábra helyezett és 5-tel szemben a rendőrhatalom intézkedést függőben tartotta. A fogház és tolonczügyosztálynál összesen 1717 ember került közigazgatási elbánás alá, akik közül 4-et a javítóintézetbe szállítottak, 7 az illetékes kerületi előjáróságához kísértetett, 194 egyéb hatóságnak, illetve intézetnek adatott át, 840 szabadon bocsáttatott, 114 kényszerutlevéllel kitasáttatott, 450 tolonczuton elszállított, végül 108 egyén mint átkelési toloncz továbbított. Az eltolonczolt egyének közül 1—5 évre 35 magyar és 3 idegen honos, 5—10 évre 27 magyar és 2 idegen honos, hosszabb időtartamra 13 magyar és 8 idegen honos tiltatott ki a székesfőváros területéről. A múlt hónap idegenforgalma 6887 külföldről és 22.586 vidékiből állott.

— A vonat elé ugrott. Magyaróváron ma délelőtt borzalmas öngyilkosságot követett el *Erdős* állomásfőnök. Mikor a bécsi gyorsvonat jelezte, kirohant a peronra s a vonat elé vetette magát. A mozdony kerekei *szétromsolták a fejét s levágták karjait*. Öngyilkosságának oka: családi pörpatvar.

— Leszakadt a bányában egy síklókocsi. Angliában, a *Leeds* közelében felvő *Garnomptli* köszénbányában tegnap egy síklókocsi, amely *husz* munkást szállított, körülbelül 30 méter magasságból lezuhant. A bennülők közül hatan életveszélyesen sebesültek meg, a többiek könnyebb-súlyosabb sérüléseket szenvedtek.

— Tüzek. Az ország minden részéről érkeznek jelentések a tűz pusztításáról. *Zombolyán* az első negyedben ma reggel óta tűz pusztít. Eddig három telek gobanaállomány áll lángokban. A szél a tűz lokalizását erősen megnehezíti. Sok baromfi és számos háziállat égett el. A kár eddig 40.000 korona. Az oltási munkálatoknál *Katyalek* Miklós tüzoltó és *Schmidt* Árpád égési sebeket szenvedtek. — Vasárnap éjjel Szeged Alsóvárosán ezer kereszt gabona leégett egy szérűskertben. — Nagy tűz pusztított Galicziában is, ahol a *Klomeai* lapjelentések szerint 30 épület ment tönkbe.

— Kiugrottak a vonatból. Szentkuthán, Szeged és Főlegyháza között *Kovács* Gábor földmivés egy fiatal lánnyal kiugrott a robogó vonatból és halálos sérüléseket szenvedtek.

— Életunt lelkész. Rivából jelentik: A közeli Mórban néhány nappal ezelőtt *Katherinna* Hugó lelkész az ottani misszió igazgatója gyanus körülmények között meghalt. A rendőrség most megállapította, hogy a lelkész *beretával elvágta a nyakát*. Öngyilkosságának okát nem tudják.

— Óriási gőzmalomtűz. Teplitzből jelentik, hogy Thurnban tegnap délután tűz pusztította el a *Meister*-ezé hatalmas gőzmalomát, amely évtizedek óta áll fenn. A tűz átkapott a szomszédos raktárakra. Tömérdek felhalmozott gabona égett el. A szélben tüzet fogtak a majorság gazdasági épületei is. A kár milliókra tehető.

— Házasság. *Hesslein* Ignác, *Hesslein* Sándor és neje fia e hó 15-én esküszik örök hűséget *Szabó* Katiczának, *Szabó* Benő és neje leányának *Akáczi-utca* 10. számú házukban, Budapesten.

— *Wagner* Antal e hó 7-én nőül vette szamosujlaki *Ujlaky* Kornéliát *Faján*.

— *Steiner* Lipót és neje, született *Leitner* Sarolta vasárnap ünnepelték szűk családi körben aranylakodalmukat Budapesten.

— Háromért háromszáz. Brünnből jelentik, hogy ott az *Uxa* testvérek ezé vasöntődjében három munkás elbocsátása miatt 300 munkás sztrájkba lépett.

— Vonatok összeütközése. Bukarestből jelentik, hogy *Kampine* állomás közelében két petroleum-szállító vonat összeütközött. Egy ember meghalt, tizenkettő megsebesült.

— **Rablógyilkosság a szántóföldön.** Halle an der Saaleből jelentik: Ma reggel az ammdorf-i réteken egy szántóföldön átmetszett torokkal halva találták *Bojka* lengyel munkást. A hullá mellett üresen feküdt erszénye. Egy *Opitz* nevű munkást Radebeulból súlyos gyanu alapján elfogtak. Valószínűleg rablógyilkosságról van szó.

— **Öngyilkos cselédeleány.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Nagy Róza cselédeleányt mostoha anyja férjhez akarta adni. A leány azonban mást szeretett és tegnap este megkérdezte szeretőjét, hogy elvesz-e feleségül. Miután nem kapott határozott választ, 10 csomag gyufát oldott fel tejben és kedvese szemeláttára megitta. Mire a kórházba szállították, meghalt.

— **Rablótámadás.** Pripisky Károly borbélysegéd az éjszaka feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Fehérsas-téren, amikor keresztül ment, három ismeretlen ember megtámadta, földre teperte s 18 korona készpénzt elvették. A károsult borbélysegéd panaszára a rendőrség megindította a vizsgálatot a tettesek kinyomozása végett.

— **Eletuntak.** Ma reggel a Lipótmezői-ut 3. számú villájának kertjében *Thalmayer Lőrincz* 46 éves kertész felakasztotta magát. Amikor ráakadtak, már halott volt. Holttestét a bonczatani intézetbe vitték. — Ma reggel *Machill Ferencz* 20 éves konyhaleány az Erzsébet-hídról a Dunába ugrott. Még élve kimentették. A Rökus-kórházban ápolják.

— **Hirtelen halál.** Az István-ut 7. szám előtt az este *Szöke János* napszámos hirtelen összeesett és mire segítség érkezett meghalt. — A Köztemető-ut 17. szám alatti szükségbarrakban *Pannonwald Mátyás* 65 éves favágó ma reggel munkaközben hirtelen rosszul lett és kevéssé rá meghalt. Halálát szívizélhűlés okozta.

— **A Fővárosi Orfeum megnyitő előadása** e hó 13-án szombaton esti 8 órakor kezdődik. *Waldmann Imre* igazgató, tizedik évadját elsőrendű és Budapestben még nem látott attrakciókból álló műsorral kezdi meg, melynek keretében az egész idényre szerződött *Aalbach, Baumann és Gyárfás* közkezdelt kómikusokat. *Baumann és Gyárfás* magyar, *Aalbach* pedig német ujdonságokat fog előadni. Mint halljuk, az idei évadra *Keleti Juliskát*, a hírneves magyar operette-művésznőt is sikerült az igazgatóságnak lekötönnie. A megnyitő-előadásra, valamint a következőkre is a jegyek elővétele már pénteken, 12-én kezdődik. A nappali pénztár 10—11-ig és 3—6 óráig áll a közönség rendelkezésére.

— **A Szt-Lukásfürdő** nagy látogatottságáról tanuságot tesz a július havi vendégnévsor, melyből felemlítjük a következőket: *Caesar Ulrich* és neje márnők, *Moskau, Artur Acton* London, *Johann Porozella* kereskedő, *Zabrze, Sebestyén Ferencz* Krakkau, *Dávid Wenitzky* és neje kereskedő, *Triest, Kolozsvár, Dezsőné Lemberg, Adolf Raftl* és neje igazgató, *Bukarest, Henrik Kirschen Braila, Kyparissi Nicolainé* Bukarest, *Czajbely Kálmán* és fiai udvari tanácsos, *m. gy. kir. államv. igazgató, Budapest, báró ragályi Balassa Ferencz* földbirtokos, *Ragály; Szabó Zoltán* és neje, *Arad; Rund Viktor* gyárigazgató, *Borosjenő; dr. Kiszly István* ügyvéd, *Paks; Hinger Mihály* érseki iroda igazgató, *Kalocsa; mikófalvy Bekény Aladár* m. kir. erdőtanácsos, *Zsarnocza; Vita Ödön* földbirtokos, *Tövis; Zubriczky Flóris* prépost, *Leles; Mészáros László* uradalmi igazgató, *Bars* és még számos kül- és belföldi vendég, akik e kiváló budai gyógyfürdő szállodáiban a kúra használatára végett tartózkodtak.

— **Halálozás.** Vass Géza, a „Szegedi Napló“ felelős szerkesztője ma délután hosszas betegség után elhunyt. Vass Géza a vidéki hírlapírógárdának egyik legdemesebb tagja volt, kora ifjúsága óta a legelső vidéki lapoknak munkatársa, két év óta pedig a Szegedi Napló felelős szerkesztője. A dévoldi hírlapírók országos szövetsége, amelynek igazgatója, valamint a szegedi Dugonics-társaság, amelynek munkás tagja volt, táviratilag lekérték a Budapesti Hírlapírók Egyesületétől a Jókai halotti leplet. Temetése valószínűleg holnap délután lesz. Szegeden és még több nagyobb városban, ahol Vass Géza általános szeretetnek és becsülésnek örvendett, nagy résztvételt keltett a halálset.

Özv. léczfalvi *Gyárfás Károlyné*, váradi és mieskei *Baranyi Irma*, augusztus hó 5-én, életének 48-ik évében *Dicsőszentmártonban* elhunyt.

V. R. Michaslis, a Csikágóban megjelenő *Deutsche Staatszeitung* kiadója szélhűtés következtében meghalt.

Bárdossy István kir. tanácsos, a Szombathelyi Altalános Takarékpénztár igazgatósági tagja, e hó 6-án elhunyt Szombathelyen.

Pataki Potoczky Dezső, a megyeszéki kerület volt országgyűlési képviselője, 64 éves korában *Berzéken* meghalt.

Id. Horváth Jenő, nyug. vármegyei tisztviselő, 77 éves korában *Miskolcon* meghalt.

Kányó Ferencz, állami tanító, 28 éves korában *Felgyházon* meghalt.

Lőrincz Vilmos gyergyófalui ny. községi jegyző, 62 éves korában *Gyergyófaluban* meghalt.

Déry Mártha, dr. *Déry Ernő* budapesti ügyvéd 16 éves leánya, aki anyja kíséretében nyaralni ment a bártfai fürdőre, néhány nappal ezelőtt sarlacába esett és tegnap éjjel elhunyt.

x **Bob** hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.
x **Fodor-féle** vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Szép a bajusz** Hajdusági pedróvel.

x **Tisztelt olvasóinknak** figyelmét felhívjuk *László Sándor* régi jó hírű férfi-szabóműhelyére (Budapest, Erzsébet-körút 1., I. em.), aki 30 koronáért készít mérték után remek szabásban finom gyapjuszövetekből divatos férfiöltönyt, vagy felöltőt a legfinomabb kiviteben. Vidékre mintákat kívánatra bérmentve küld.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A „Muzsikuleány“ bemutatója.** Nagy érdeklődés mutatkozik *Jurán György*, az „Erdész leány“ szerzője, a „Muzsikuleány“ új operettjének szombati bemutató előadására iránt. A zenéjében és szövegében egyaránt érdekes újdonság nemcsak Bécsben, hol eddig már kétszázadszor adták, hanem Berlin, München, Drezda, Lipcse és Hamburgban is az idei évad legnagyobb sikere volt. A nagyhirű operett első három előadására annyira előjegyzés történt, hogy az igazgatóság mártól fogva már a „Muzsikuleány“ augusztus havi összes előadásaira minden elővételi díj nélkül árusítja a jegyeket. A czimszerepben *Kürny Klára*, a színház primadonnája ismét parádés szerephez jutott. Holnap, kedden „Az erdészleány“ operett *Kürnyvel* a czimszerepben kerül színre. *Szerdán Kornay* és *Ferenczy felléptével* a „Postás fiú és a huga“ bohózatot adják. Csütörtökön *Hudacsék Nelly* újra fellép a „Nebántsvirág“ czimszerepében.

(*) **Amerikába kivándorolt festőművész.** A vidám rajzok rajzolója, *Linek Lajos*, tegnap délután kiment a nyugati pályaudvarra, onnan elutazott Bécsbe, Bécsből ma utazik Hamburgba, Hamburgból holnap utazik Amerikába. Az Amerika nevű hajón megy Newyorkig, hogy onnan Clevelandba siessen. Mert a clevelandi „Szabadság“ című magyar lap szerződtette a könnyűszerű magyar művészt rajzolójául.

(*) **A Budai Nyári Színházban** holnap, kedden, *Puccini „Tosca“* című operája kerül színre. Cavaradossi szerepét a gyöngédkedő *Beycz* helyett vendég: *Pichler Elemér*, az Operaház tagja éneke. A czimszereplő — *Beycziné, Scarpia* — *Szánthó Gáspár*, a sekrestyés — *Mátray* lesz. Az előadást *Krecsányi igazgató* rendezte és *Orbán karnagy* dirigálja. *Szerdán Földes Imre* „Hivatalnok urak“ című társadalmi színművének lesz a budai első előadása.

(*) **Strauss János-színház Berlinben.** Choumé operaénekes új operettszínházat alapít Berlinben. Az új színháznak *Strauss János-színház* lesz a neve és három ezer ember fog elférni a nézőtérben. A bécsi *Strauss János-színház* után ez lesz a második színház, amelyet a keringőkirályról kereszteltek el.

(*) **Calvé Emma operája.** *Calvé Emma*, a nálunk is ismert operaénekesnő elment a zeneszerzők közé és *Sydneyben*, ahol most vendégszerepel, operát ír. A címe: „*Giovanni d'Arco*“ és már a jövő szezonban előadják valahol Európában.

(*) **Premiér Kolozsvárott.** A kolozsvári nyári színházban szombaton volt *Géczy István „Kazárföldön“* című új népszínművének a bemutatója a szerző jelenlétében egészen telt ház előtt, mely az újdonságot rendkívül figyelemmel kísérte és felvonások végén a szereplőkkel együtt a szerzőt is többször a lámpák elé szólította. A darab cselekvénye nem szorosan a magyar nép körében játszódik, hanem a magyar Felföld tisztavölgyi járásának egy kis községében és a ruthén paraszt nyomorúságosan zárlott erkölcsi életét mutatja be, mely egy kis édes pálinkáért lemond vagyonszét és emberi voltáról. *Géczy* ezt egy érdekesítő mese keretében nagy hatással mutatja be; ilyenként megrázóan drámai. Néhány szép ének is van a darabban, eredeti ruthén és héber melódiák, melyek stilszerűen simulnak a darab tárgyához. A színészek mindent megtettek a darab érdekében és igazán értékes művészi alakításokat produkáltak. Legelől jött a kolozsvári színház nosztora, *Szentgyörgyi István*, akit nyílt színen is gyakran megtapsoltak. Kitűnően játszottak: *Berki Lili, Laczko Aranka, Fehér Gyula, Nagy Gyula, Gáthy, Makrai, Mátrai* és *Kardos*. A darabot vasárnap telt ház előtt megismételték.

(*) **Művészestély Lipiken.** Lipikről jelentik: Fényesen sikerült művészestélyt rendezett a lipiki fürdőigazgatóság szombaton este. Az estélyen magyar, horvát, román és szerb ajku vendégek vettek részt. *Halász Gitta* éneke, *Podvinecz Elza* pécsi czimbalomművész játéka, *Graf Milán* horvát komédiaművész és *dr. Steiner Béla* nagyváradi ügyvéd-jelölt előadása általános tetszést keltett. A 200 koronánál többet kitevő tiszta jövedelmet a Lipiken üdülő magyar és horvát szegény gyermekeknek adományozták.

FŐVÁROS.

A gyakorló-iskola.

— **A magántisztviselők ellenakciója.** —

Budapest, augusztus 8.

A főváros a gyakorlati életnek megfelelően szeretné fejleszteni a városi iskolákat és arra törekszik, hogy minél több embernek adja meg a megélhetés lehetőségét. Ez a szociális törekvés birta rá a fővárost az ugynevezett továbbképző tanfolyamok szervezésére. Az elért eredményről a polgármester és a szakemberek is elismeréssel nyilatkoztak, de nem úgy a Magántisztviselők Országos Szövetsége. A magántisztviselők most nagy előterjesztésben arra kérik a várost, hogy szüntesse meg a tanfolyamokat és a nők számára is három éves felső kereskedelmi iskolát nyisson.

Jó volna, ha a főváros és magántisztviselők megegyeznének a kérdés felett, mert hiszen nyilvánvaló, hogy az igazság a két ellentétes szempont között van. A fővárosnak igaza van, amikor azt állítja, hogy száz és száz szegény leány van Budapesten, aki jogosan követeli a maga számára a megélhetést, ha nincs is pénze arra, hogy három esztendeig járja a drága iskolákat. De viszont igaz van a magántisztviselőknek is, amikor azt akarják, hogy a főváros ezt a kedvezményt ne a férfi tisztviselők és a bérek rovására adja, amiut- hogy igazuk van abban is, hogy a főváros jóakarásával csak hiú reményeket ad a női tisztviselőknek, a pályának pedig csak egy sereg rosszul kiképzett tisztviselőt.

A Magántisztviselők Országos Szövetsége már tavaly beadványt intézett a főváros tanácsához, amelyben a leányok gyakorlati kereskedelmi kiképzésére tervezett ugynevezett „gyakorló-irodák“ felállítására számos érvvel tiltakozott és követelte a fiukéval azonos, három éves felső kereskedelmi leányiskolák fokozatos kiépítését, amint az a vidék több városában máris valósággá vált. Ugyanakkor a főváros közgyűlésén is szóvá tette az ügyet a szövetség és sikerült neki a jövőre nézve bizonyos ígéreteket nyernie. Azóta azonban a fővárosnál ebben az ügyben és ebben az irányban semmi sem történt, sőt a nemrég megtartott gyakorlati irodai vizsgák állítólagos eredményessége folytán a főváros tanügyi osztálya az egyéves kurzusok szaporítását vette tervbe.

A Szövetség a saját megfigyelései és szakembereinek nyilatkozatai révén azonban tudomással bír a szóban levő tanfolyamok értéke felől és azért most ismételtelen terjedelmes beadványt intézett a főváros tanácsához, amelyben kifejti, hogy a gyakorló irodák által nyújtott primitív kiképzés mellett a végzett növendékek sehogyan sem fognak boldogulni a gyakorlati életben és állandóan csak gépies munkára szoríthatók, ami viszont lehetetlen teszi a kereskedelmi pályán való előrejutást. Az egyéves gyakorló irodák *csalóka reményt keltenek a gyakorlati pályára készülő leányokban*, akik nem tudják, hogy a tanfolyam elvégzése után csupán alsóbbrendű munka jut nekik a hivatalokban, mert különben a jobban jövedelmező ipari pályák felé fordulnának. De az új tanfolyamok ártanak azoknak a nőknek, akik jobb, intenzívebb kiképzést nyertek a kereskedelmi pályára és ártanak a férfítisztviselőknek is, akik felsőkereskedelmi iskolákat végeztek, mert a nagyon olcsó munkaerő kétségtelenül *bérrontó hatással van fizetésükre*. Az államnak, a társadalomnak és a hatóságoknak pedig meg kell akadályozni az ilyen szociális bajokat.

De mindezeket eltekintve, a közgazdasági életnek és a kereskedelemnek is súlyos kárforrá válik, ha a számtalan egyenes gyakorlati tanfolyamból kikerülő növendékek, akik gyöngék és felületese kiképzésűek, elárasztják ezt a pályát, mert ahol a kereskedelem munkásai súlyos kiképzésűek, ott nem lehet szó a kereskedelmi élet fejlődéséről és színvonalának emeléséről. A beadványi irodákban Németországra, ahol a kereskedelmi irodákban mindenkitől, nőtől, férfitől egyaránt megkövetelik a tanulókat és a tanulókat alatt a kereskedelmi szakiskolák kötelező látogatását s ilyenképen kötelező teszik a megfelelő kiképzést, hogy a kereskedelem szellemi munkásai képzetek, tanultak és a közgazdasági életnek mindenképpen hasznára váló egyéniségek legyenek.

A Magántisztviselők Országos Szövetsége tehát újból kéri a főváros tanácsát, hogy a *gyakorlati kurzusokat szüntesse be* és rendezzen be mi-

előbb a leányok részére is három éves felsőkereskedelmi iskolákat, amelyek a nők számára megfelelő kereskedelmi képzettséget nyújtanak.

(A Vörmező legeltetése. A főváros tanácsa a IV. hadtestparancsnokságnak megengedte, hogy a Vörmező fűvét juhokkal legeltesse. A hadtestparancsnokság ezért az engedélyért most átiratban mondott köszönetet a fővárosnak.

(A közigazgatási bizottságból. A főváros közigazgatási bizottsága ma délelőtt dr. Vasillievits János helyettes-polgármester elnöklésével ülést tartott. Az elnöki előterjesztések után a rendes havi jelentések kerültek sorra. A főkapitány jelentését dr. Vaday László kapitány terjesztette elő. Az adófelügyelő jelentése szerint a múlt hónapban egyenes adó fejében befizettek közvetlenül az állampénztárnál 5,078.899 korona 28 fillért, vagyis 293.841 korona 15 fillérrel kevesebbet, mint tavaly júliusban. A székesfőváros adópenztáránál befizettek 520.969 korona 69 fillért, azaz 159.549 korona 36 fillérrel kevesebbet, mint a múlt év júliusában. A múlt havi összes befizetési eredmény 453.390 korona 51 fillérrel volt kedvezőtlenebb, a múlt év július havi befizetésnél.

(Uj vasúti hid Budapest. Az összekötő vasúti hid mellett készülő új hid építési munkálatain serényen dolgoznak. Mintegy háromszáz munkás dolgozik az új hidon. A m. kir. Államvasutak részéről Barta Lajos felügyelő, Beke Ignác és Ruzicska Lajos mérnökök végzik az ellenőrzést, míg a munka élén Fischer Henrik, Fischer Pál, Magaziner, Schanser, Justh és Vidor mérnökök állanak.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyarországi Kárpát-Egyesület közgyűlése. Vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta meg a „Magyarországi Kárpát Egyesület” XXXVII. rendes közgyűlését Tátrafüreden, ahová az egyesület tagjai ez alkalomból nagy számban érkeztek meg. A közgyűlésen, valamint a megelőzőleg tartott központi választmányi ülésen Fischer Miklós kir. tanácsos, főgimnáziumi igazgató, ügyvivő alelnök elnökölt. Tetszéssel fogadott elnöki megnyitójában fejtegette a Kárpát-Egyesületre váró feladatok kiváló fontosságát és vázolta azt a működést, amelyvel az egyesület szűkös anyagi eszközök birtokában és sokszor leküzdhetetlen közönnyel küzdve, hivatását betölteni törekszik. Azzal a nyílt felhívással fordul mindenkihez, hogy szóval, tettel és példaadással igyekezzen meggyerni a magyar intelligenciát, az arisztokráciát és a pénzvilág rokonszenves támogatását azon magyar, hazafias törekvések számára, amelyek első sorban hegyvidékeink szegénysorsu lakosságának javát szolgálják, közvetve pedig hazánk közgazdasági és közegészségi állapotait fejleszteni vannak hivatva. Az eljenzéssel fogadott elnöki megnyitóját után dr. Bruckner Győző főtitkár terjesztette elő az évi jelentést és kimerítő részletességgel ismertette az egyesület közhasznú működését és a szakosztályok közül különösen az eperjesi, iglói, kassai és szilvási osztályok munkásságáról emlékezett meg az elismerés hangján. Ujabb szakosztály alakult Rozsnyón. Az egyesület poprádi múzeuma örvendetesen gyarapodik. A múzeum összes állománya 25.871 darab, látogatottsága pedig a múlt évben 3114 volt. Az évkönyvet az egyesület ezután is rendszeresen kiadja és abban maradandó becsü tanulmányok felvételéről gondoskodni fog. Hivatalos folyóiratként fogadta el az egyesület a budapesti egyetemi turista-egyesület kiadásában megjelenő „Turistaság” és „Alpinizmus” című folyóiratot. Lépéseket tett az egyesület a Tátravidék tudományos (geológiai, eunológiai, florai stb.) felkutatása érdekében és Lóczy Lajos egyetemi tanártól már ígéretet is nyert arra nézve, hogy a tátrai tavak tanulmányozása legközelebb megkezdődik. Fontosnak tartja az egyesület a nagyszalóki csucson obszervatórium létesítését és a tátrai fürdők közt villamos összeköttetés létrejöttével gondoskodni kíván egy modernül kezelt áruccsarnok emeléséről is. Szükséges újabb menedékházak és turista-utak létesítése, ami csak a kormány és társadalom hathatós támogatása mellett tehető meg. Gróf Teleki Sándor felszólalásában foglalkozott a Kárpát-Egyesület működésével és arról szóló jelentésével, kiemelve azokat az érdekeket, amelyeket az elnökség tagjai és első sorban az ügyvivő alelnök ügybuzgó munkásságával szereztek. A közgyűlés tagjainak háláját és elismerését tolmácsolja az elnökség iránt. Hogy az egyesület 1907-ben megállapított nagyszalóki programjának legjelentősebb programpontjait valóra válthatta, ezért az érdem oroszlánrésze Darányi Ignác volt földművelésügyi minisztert illeti. A munka további kiépítésre vár. Végül

nagy hatás mellett hangsúlyozza annak kiváló jelentőségét, hogy a tanuló ifjúság ne csak feleletesen, de tökéletesen ismerje meg hazánk természeti szépségeit, ezek között a Tátravidék fenéges panorámáját és ezzel is beilleszkedjünk a közoktatás terén tért foglaló, abba a nagy reformszmeáramlatba, amely az ifjúságot nem a magolásra, de mély gondolkodásra és mély megfigyelésre van hivatva nevelni. (Általános helyeslés és eljenzés.) A közgyűlés gróf Teleki Sándor indítványait egyetelmű lelkesedéssel magáévá tette s az elnök indítványára üdvözlő telegrammot küldött Frigyes főhercegnek, mint a Kárpát-Egyesület védnökének. A zárószómadásokat tudomásul vették és egyhangulag elfogadták az 1911. évi költségvetési előirányzatot. Az indítványok tárgyalása közben a tátrai fürdőélet feléledését és a tapasztalható anomáliák sürgős megszüntetését kívánták. Az egyesület úgy határozott, hogy az eladott sörélmek orvoslása céljából, átirattal fog fordulni a tátrai fürdők igazgatásához. A gyűlés után társasbéd volt.

(—) A F. M. K. E. központi igazgató választmányja, Nyitraán holnap, kedden délután 3 órakor, a vármegyeház 21. sz. kistermében rendkívüli ülést tart, amelynek egyedüli tárgya a Magyar Jelzálog-Hitelbank sürgős kérelme, az egyesületnek a Sembery István ingatlanaira bekebelezett alzálogjogára nézve elsőbbség engedélyezése iránt.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ Ügyvédjelöltek mozgalma. A treneseni törvényszék területén működő ügyvédjelöltek vasárnak értekezletet tartottak Trenesében az ügyvédképzés reformtervezete tárgyában. Az értekezlet kimondta, hogy esatlakoznak az ügyvédjelöltek Országos egyesületének mozgalomához és elhatározták, hogy a Budapesti megtartandó nagygyűlésen képviseltetik magukat.

§ Haverda Mária és társai. A szabadkai híres bűnpör egyik hősnője, Vojtha Antalnak felesége, akiről a lapok azt írták, hogy elfordult férjétől, tegnap levélben megkérte Gál Jenő ügyvédet, hogy férje védelmét vállalja el és egyúttal felhatalmazást is adott neki arra, az asszony levelében azt írja, hogy nem fordult el férjétől, ellenkezőleg, még most is a régi szeretettel viseltetik iránta, mert bűnösnek egyáltalában nem tartja. Elmondja azt is, hogy rendkívül idegessé tette őt az ügy és a lapokban való sokszoros szereplése és hogy legközelebb felutazik Budapestre kezelőorvosához, amikor a közelebbi részleteket is megbeszéli ugy az urával, mint a védővel. Jánosy Aladár védelmét tudvalegőleg dr. Dési Géza vállalta el. Haverda Mariska, a bűnügy első szereplője pedig még mindig védő nélkül áll, mert Lengyel Zoltán, akit az asszony már többszörösen felkért a védelemre, ezt a tisztséget mind ez ideig nem vállalta el. A tárgyalást október első hetében feltétlenül megtartják.

§ Dr. Világossy fogva marad. Dr. Világossy József budapesti ügyvéd, az esztergomi káptalan volt ügyésze, mint ismeretes, annak idején sikkasztás miatt letartóztatták s most a királyi ügyészség fogházában vizsgálati fogságban van. A budapesti kir. törvényszék vádtaácsa dr. Saly Dezső elnöklésével most foglalkozott a sikkasztó ügyvéd dolgával, akinek védője s hivatalból kirendelt zárgondnok Hets Ödön ügyvéd előterjesztéssel élt védelemértéket érdeklőben és egyúttal szabadlábra helyezését kérte. Előterjesztésében előadta, hogy a Bazilika kezelősége 1908-ban tudta, hogy a Világossy által kezelt pénze elkallódott, az esztergomi káptalan pedig tavaly decemberben tudta, hogy ügyésze a rábízott pénzeket saját ezéljaira fordította. Minthogy ezek a cselekmények büntetőjogilag már elévültek, kérte, hogy Világossyval szemben az eljárás szüntessék meg. Egyúttal előadta a zárgondnok, hogy dr. Világossy az esztergomi káptalannál szolgálati viszonyban állott, mert hisz rendes évi fizetése volt, továbbá, hogy dr. Világossyval komárommegyei ezérlétszáz holdas birtoka parcellázás alatt áll s így értékesítése nemsokára be fog következni. Értékesíteni kívánja továbbá a zárgondnok Világossy több házát is. A törvényszék vádtaácsa dr. Takács bíró előadása után dr. Világossy József öt rendbeli sikkasztás büntetése és több rendbeli hivatalból sikkasztó csalás miatt első elő helyezése és fentartása továbbra is a vizsgálati fogságban.

§ Elsikkasztott áruaktár. Ez év elején Ungár Manó pápai nagykereskedő megvásárolta Hódmezővásárhelyen 26.000 koronáért a Hegedűs Antal-féle esődtömeget, amely nagymennyiségű diszmiáruból állott. Ungár egyúttal szerződést kötött Feldmann József budapesti partiárkereskedővel, hogy ez Hódmezővásárhelyen május 1-ig kiárulja a tömegárukat. A szerződés értelmében a befolyó

összeg 90 százaléka addig fizetendő Ungár kezébe, amíg a teljes vételár és 2000 korona haszon kiegyenlítőre nincs. Ha május 1-ig Feldmann az árukat értékesíteni nem tudja, úgy köteles a megmaradt árukat Ungárnak megküldeni. E szerződés értelmében Feldmann ez évi április 15-ig rendszer megküldötte a partiárüzlet bevételének 90 százalékat. Az utolsó két hétben, április 15-től május 1-ig, Feldmann mindenféle kifogással megtagadta a fizetést és április 29-én az egész áruaktárt, egy teljes vagonrakományt, budapesti címre feladva, elsikkasztotta. Ungár Manó, miután ezt megtudta, sikkasztás miatt feljelentette Feldmann és az áru lefoglalását kérte, amit a rendőrség el is rendelt. A kiküldött detektívek épp akkor értek a nyugati pályaudvarra, amidőn Feldmann József négy szekérre rakatta a tetemes értéket képviselő árukat. A rendőrség kiküldöttjei lefoglalták az árukat és beraktározták egy Ferenczköri üres helyiségbe. Augusztus 1-én a Ferenczköri helyiség bérlete lejárt, minél fogva az áru elraktározásáról gondoskodni kellett. Ideiglenesen az árukat a rendőrségi épület pinczejében helyezték el, ahol azonban azok mihamar tönkre fognak menni. Ennélfogva Ungár kérésére a kir. ügyészség elrendelte, hogy a szanaszét heverő áru ládába csomagolva megfelelő helyen raktározassanak el. A kir. ügyészség egyúttal vádiratot adott be Feldmann József ellen, akit sikkasztás büntetettével vádol. A vádtanács legközelebb foglalkozik a bonyolult ügygyel.

SPORT.

Kottingbrunni versenyek.

— Tizenharmadik nap. —

Bezáródtak a kottingbrunni versenyter kapui, nem a legkellemebb visszaemlékezéseket keltve a fogadóknak, mert mióta versenyeket rendez a Jockey Club Kottingbrunban, soha oly meglepetések és gyanus formaváltozások nem fordultak elő, mint ezen a meetingen s míg máskor a fogadók igen szívesen keresték fel a remek pályát, méft egy-két véletlen esettől eltekintve, a legszorosabb papírforma érvényesült, addig az idén ugyancsak keservesen csalódtak, mert a legvadabb meglepetések napirenden voltak s napról-napra alaposan megkoppasztva hagyta ott a publikum a versenyteret. Az igazgatóságának erőlyes kézzel kellene hozzáfogni a dologhoz és kikutatni, hogy mi ennek a hirtelen történt formaváltozásoknak az oka s ha valakit ebben bűnösnek találna, azt a legerélyesebben figyelmeztetni kell arra, hogy a fogadók érdekét sem lehet csak úgy felvállról venni. Ma például egyik estilap egy közismert jockeykat egész nyíltan megvádolja, hogy a könyvesekkel összejátszik s így történhetik az meg, hogy nem is egy esetben egy nagy chaneal startoló és a publikum által fogadott ló lemarad.

Az utolsó nap főszáma a *Schloss-dij* volt, melynek startjánál tizenegy két éves jelent meg. A fogadók nagy érdeklődéssel várták az istállóktól jövő plungeot s mindenkit meglepett, hogy a Webó-istálló *Bilbah*-ban bizik inkább, mint *Chan*-ban. Elég pénz lett azonban elhelyezve a még sötét *Mirage* győzelmére is, sőt az utolsó pillanatban *Rampur*-t is pártolták, úgy, hogy oddsa 8-ról 5-re szállt le. Amint a startszalag fölfebben, *Chinchilla* szökik az élre Dovecot előtt, mögöttük *Komorna* és *Chan* galoppoznak, valamivel hátrább *Rampur* és *Mirage*, utánuk *Bilbah* és a mezőny többi lova. A kép alig változik az egyentség, ahol a vezetők lankadni kezdenek s *Komorna* kerül az élre *Rampur* előtt, oldalról *Mirage*, belülről pedig *Chan* nyomulnak fel. A távnál *Rampur* a barriér mellett szabad utat talál és *Mirage* is javít pozícióján, azonban a *Rampion*-kanca már könnyen galoppozik haza és végül másfél hosszal véli meg az első helyet. Egy hosszal *Chan* harmadik, az ugyanennyivel következő *Komorna* előtt.

A *Husarentempel gátverseny* előnyös sulyával *Hedjira* nyerte meg a nagyon híven futó *Grimaldi II.* előtt, mely utóbbi még nagy dolgokra lesz hivatva a zászlók közti konkurrencziáknak.

A *Mödlingi handicap* a folyton javuló *Ever ready* zsákmánya lett *Maillart* előtt, melynek ugy látszik, kissé sok volt a suly, melyet szergében kellett vinni.

Az *Anninger akadályversenyben Lotus*-nak nem volt méltó ellenfele s így még zászlók közt

szokatlanul rövid odssal: másfél reával is szívesen fogadták. A Galloping Lad-mén győzelmében pillanatra sem lehetett kételkedni, mert egész uton uralta a mezőnyt s végül játsza nyerte a versenyt.

Részletes eredmény a következő:

I. Bucsu-handicap. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gr. Arco Zinneberg M. pm Spezi 54 és fél kg (Pretzner), 2. Rauch K. pk Calville 50 és fél kg (Korb), 3. Lossonezy E. pk Wardia 53 és fél kg (Winkfield). Futottak még: Garázda (Ulrichshoffer), Nebulo (Gulyás), Szesélyes (Guttman), Pas si béte (Abos). Biztosan egy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:30, 20:25, 26, 30.

II. Husarentempeli gátverseny. Díj 8000 korona. Táv 2400 méter. 1. Mautner V. ik Hedjira 61 kg (Dillon), 2. Fáy Halász G. sm Grimaldi II. 72 és fél kg (Fries), 3. Zangen I. sk Ordonka 58 és fél kg (Healy). Futottak még: Jungfer (Wackington), Whisky (Claney). Biztosan három hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:32, 20:34, 29.

III. Kétéves nyeretlenek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Egyedi L. sk Vigasz 54 és fél kg (Miles), 2. Egyedi L. pm Kóugh 56 kg (Broadwood). Fogadás nem történt, kijelentés szerint másfél hosszal nyerve.

IV. Schlossi díj. Díj 20.000 korona. Táv 1200 méter. 1. Gr. Pálffy J. sk Rampur 54 és fél kg (Carslake), 2. Gr. Arco Zinneberg M. pm Mirage 56 kg (Pretzner), 3. Gr. Wenckheim D. pm Chan 56 kg (Janek). Futottak még: Chincilla (Kohuta), Dovecot (Winkfield), Komorna (Hewitt), Mortimer I. (Huxtable), Límha (Seiler), Mitaki (Ulrichshoffer), Hermitage (Krouzil), Bilbah (Miles). Könnyen másfél hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:60, 20:37, 34, 29.

V. Mödlinger handicap. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gr. Orsich F. 46 pm Ever ready 53 és fél kg (Winkfield), 2. Zombory E. 46 sm Maillart 60 kg (Huxtable), 3. Rohoney G. 46 Eszmadta 53 és fél kg (Carslake). Futottak még: Fellah (Korb), Pesztonka (Fausz), Pažezkiraly (Hewitt), Fram (Fergusson), Zeiserl (Pretzner), Setékapu (Gulyás). Biztosan egy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:56, 20:38, 94, 36.

VI. Anninger-akadályverseny. Díj 5000 korona. Táv 4000 méter. 1. Gr. Wenckheim L. 46 pm Lotus 72 kg (Fejes), 2. Br. Durneisz Gy. 46 pm Sam Lewis 68 és fél kg (Slinn), 3. Marasesti ménes id pher Magon 72 és fél kg (Wackington). Futottak még: Anadote (Claney). Könnyen négy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:16, 20:25, 42.

VII. Beaten-handicap. Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Lov. Viktor St. 46 pm Mirabeau 54 kg (Cockeram), 2. Egyedi A. 46 pm Temeraire 53 és fél kg (Miles), 3. Hg. Lubomirski Gy. 36 pk Bezigue 53 kg (Huxtable). Futottak még: Jurgis (Winkfield), Mutatók (Carslake), Hajmáskér (Jurnik), Mindenkém (Pretzner), Preciose (Hewitt), Vizpart (Korb), Gyémánt (Gulyás), Mindig gyöngy (Guttman), Cromwell (Broadwood), Toesonyi Moni (Abos), Lady Bird (Weckerman). Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:15, 20:94, 42, 32.

(C) Athletáink külföldi diadalai. A nyári szünetet atletáink derekasan kihasználják külföldi vendégszereléseik révén. Legszorgalmasabb közöttük Mudin Imre (MAC.) súlydóbo rekordereink, ki egyúttal a legkiválóbb magyar allround athleta. Vasárnap a duisburgi atletikai viadalon egymaga négy első díjat nyert és a pentathlonban holtversenyben győzött. A BEAC. és MTK. atletái pedig Bécsben arattak fényes győzelmeket. A két atletikai viadal eredményei ezek:

Duisburg.

Száz m. junior síkfutás. 1. Rathmann 11.4 mp. Gerelyvetés. 1. Mudin Imre 52.47 m. Négy-száz m. junior síkfutás. 1. Heussel 54 mp. Száz m. síkfutás. 1. Rau 11.2 mp. Ezer m. síkfutás. 1. Szeifert 2 p. 47 mp. Százötz m. gátfutás. 1. Rau 17 mp. Rudugrás. 1. Fleither 3.05. Ezerötz m. síkfutás. 1. Siegel 4 p. 26.2 mp. Négyezer száz m. staféta. 1. S. C. Westen 46.1 mp. Diszkozvetés. 1. Mudin Imre 40.51 m. Ezerhatszáz m. staféta síkfutás. 1. Duisburg A. C. 3 p. Magasugrás. 1. Mudin Imre 170 m. Ötven m. síkfutás. 1. Rau 5.3 mp. Súlydóbo. Mudin Imre 12.56 német rekord. Négy-száz m. síkfutás. 1. Person 52.2 mp. Nyolc-száz m. síkfutás. 1. Charpentier 2 p. 03 mp. Három-száz m. síkfutás. 1. Weicker 13.88 m. Kétszázhusz yard síkfutás-handicap. 1. Person 23 mp. Távolugrás. 1. Weicker 6.57 m. Háromezer m. stafétafutás. 1. Düsseldorf A. C. Pentathlon. 1. Mudin és Weicker holtversenyben 18 ponttal.

Bécs.

Hatvan méter Ausztria bajnoksága. 2. előfutam után 1. Rác (BEAC.) 7 mp. 2. Weintinger (WAC.) 7.2 mp. 3. Fleischer (WAC.) Gerelyvetés. 1. Szakáll (Magyaróvár) 49 m. 60 csm. 2. Wiesner F. (BEAC.) 48 m. 15 cm. 3. Kroyer (WSpC.) 43 m. 47 cm. Négy-száz m. Wertheim dr. vándordíja. 1. Wiesner 55.4 mp. 2. Brandl (MTK.) 56.8 mp. 3. Mayer (WAC.) Távolugrás. 1. Schmidt G. (BEAC.) 6 m. 89 cm. 2. Wardener I. (MTK.) 6 m. 58 és fél pm. 3. Kroyer 6 m. 25 cm. Magasugrás Ausztria bajnoksága. 1. Wardener I. báró (MTK.) 185 cm. (osztrák rekord). 2. Vadon G. dr. (MAC.) 180 cm. 3. Müller (WSpC.) 166 cm. Ezer m. 1.

Dvorák A. (Sparta.) 2 p. 45.2 mp. (osztrák rekord). 2. Kwieton F. (WAC.) 2 p. 52 mp. Kódobás. 1. Jank (WAC.) 6 m. 79 cm. 2. Danzer 6 m. 03 cm. 3. Zimmermann 5 m. 46 cm. Háromezer m. 1. Dvorák 9 p. 23.4 mp. (osztrák rekord). 2. Kwieton 10 p. 11.4 mp. Rudugrás. 1. Czibelszky (Lemberg) 3 m. 05 cm. (belföldi rekord). 2. Sabl Tablovsky (Lemberg) 3 m. 01 cm. Száz m. handicap. 3. előfutam után. 1. Gimpl (WAC.) (12 m. c.) 10.4 mp. 2. Wiesner (8 m. c.) 10.6 mp. 3. Skornia (12 m. c.) 10.8 mp. Junior négyes csapatverseny két km.-re. 1. WSpC. v. o. WSpC. e győzelmével végleg megnyerte a Balduin Groller díjat. Két km.-es akadályverseny. 1. Kwjeton 6 p. 08 m. 2. Hackl (WSpC.)

(C) Ausztria négyszáz méteres bajnokságát Maffersdorfbán Schef Ottó nyerte meg 6 p. 21 mp. alatt, második lett Schuh (WAC) 7 p. 44 mp. 3. Schaefer (Maffersdorf) 7 p. 50 mp.

(C) Football-eredmények. A mérkőzések száma kezd szaporodni, noha egyelőre még csak a kis egyesületek dolgoznak. UTE kombinált—PTSE 0:0. Bíró: Szűsz H. — FIAK I—II kombinált—NTC I. 4:1 (1:1). — Kéve SE—Józsefvárosi Testgy. K. 4:1. — „33” FC ifj. — Belvárosi AC 1:0 (1:0). Józsefvárosi TC—Fogtechnikusok SE 2:1 (0:0). Bíró: Friedmann. — Fér. T. Kör—III. ker. TVE kombinált 2:2 (2:1). Bíró: Vámos. — Budai Labdarugó ifjak—OTE 2:2.

(C) Kerékpárverseny. A Világosság kerékpár-egyesület tegnap bicikli-versenyt rendezett a millenárius pályán a következő eredménnyel:

Selejtező verseny. 1. Gröger Károly (Törekvés). 2. Tabi János (Világosság). Szenior tereleányverseny. (1000 m.) 1. Zajách József (Törekvés) scratch. 2. Huray Sámuel (Vándorkedv, 20 m. e.) Nyeretlenek versenye. (1000 m.) Két előfutam után 1. Kozdon Gyula (Vándorkedv). 2. Durny József (Vándorkedv). A Világosság Kerékpár-Kör bajnoksága. (1000 m.) 1. Spitz Dezső (Törekvés). 2. Havasi Sándor (Törekvés). 3. Vass Antal (Vándorkedv). Tíz kilométeres motorbajnokság egyhengerű turmotorok részére 3 és fél lóerőig. 1. Toskovic Vince (Vándorkedv). 2. Szócs János (Kírtás). Idő 9 p. 44.2 mp. 25 kilométeres verseny motorvezetéssel. 1. Kiss Sándor (Törekvés). 2. Kozdon Gyula (Vándorkedv).

(C) A Terézvárosi Torna Club háziversenyének eredménye: Kezdek versenye (40 m.) 1. Böhm 34 mp. 100 m. uszás. 1. Rédlí 1. p. 19 mp. 60 m. hand. 1. Rédlí 54 mp. Footballisták versenye (20 m.) 1. Fonyó. Hátuszás (100 m.) Maradi 1. p. 43 mp. Gyermekverseny (40 m.) 1. Schlesinger 39 mp. Melluszás (100 m.) 1. Vári 1 p. 44 mp. Műugás. 1. Lantos 4.5 pont. Hátuszás hand. (80 m.) 1. Grosz (scr.) 1 p. 20 mp. Oldaluszás. (100 m.) 1. Glücker. 4x40 m. staféta. 1. A) csapat. 2. B) csapat. Postverseny. 1. Maradi 7 pont. 3. Rédlí 6 pont. 3. Vári 3 pont.

(C) A BAK országúti versenye. Tegnap délelőtt tartotta meg a BAK a gödöllői országúti 10 km.-es gyalogló-versenyét. A verseny részletes eredménye a következő: 1. Singer Béla (BAK) 52 p. 52 mp. 2. Ráday Iván (BAK). 3. Fiedmann Gyula (BAK). A további beérkezők sorrendje: Hegyi Kálmán (ETC), Baktián Péter (BAK), Rochán Henrik (BAK), Fekete Lipót (BAK), Vanicsok János (UTE), Haeker István (BAK), Paskál Ignác (BAK), Laufer Nándor (MAFC), Lőrinc János (Egyetértés), Bíró Sándor (BAK), Balog Lajos (UTE) és Korchmáros László (UTE) szabálytalan gyaloglás miatt diszkvalifikáltak.

(C) Golfverseny Tátralomniczón. A Tatra Club II. házi golfversenye folyó hó 4-én folyt le Tátralomniczón a báró Orszay Elek által felajánlott tiszteletdíjakért. Vegyes-páros medálversenyre irattak ki e díjak s a versenyben résztvevő párokat sorsolás útján állították össze. A 9. szakaszra kiírt versenyt a legnagyobb handicap-pel indult pár, Pejacsevich Jolán grófnő, gróf Waldeck Frigyes (18 ütés előny) nyerték meg 80—18=62 ütés végeredménnyel a Miss Annie Waldstein Treherne, Lauber Dezső pár előtt. kik 74—9=65 ütessel végeztek. Indult 9 pár. Az aug. 12-én kezdődő nemzetközi golfversenyre állandó tréning folyik a Tatra Club golfpályáján. A versenyrutin emelése érdekében még két házi-verseny lesz odáig. Az első gróf Wenckheim József tiszteletdíjért f. hó 7-én lesz, a második nagy házi-verseny a klubbajnokságért f. hó 10-én kezdődik.

(C) Külföldi versenyek. Vasárnap a 100.000 frankos Grand Prix de la Ville de Vichy került dülőre Vichy gyepén. Az értékes díjat a kitünő Adam-ivadék: Marsa nyerte meg öt ellenfele ellen. Versenyjelentésünk:

Grand Prix de la Ville de Vichy. Díj 100.000 frank. Táv 2600 méter. 1. Mons. Ed Blanc 36 Marsa (ap. Adam, a. Favonia) 54 és fél kg.

(Stern). 2. Mons. E. Veil-Picard 46 Rose de Flandre 52 és fél kg. (Barat). 3. Mons. W. Darling 56 Chateldon 51 és fél kg. (Bartholomew). Futottak még: Jacobi, Meliadis, Coppélia, Tot.: 10:18. Helyre: 10:15, 15, 19.

KÖZGAZDASÁG

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alap-tőkeemelése.

— Negyvenkét millióról ötven millió koronára emeli alaptőkéjét. —

Budapest, augusztus 8.

A pénzügyi piacnak az idén nincs holt-szezonja. A máskor oly csendes nyári időnyit most nagyszabású pénzügyi műveletek előmunkálatai teszik mozgalmassá. Az új magyar kölcsön ellen a francia sajtóban folytatott agitáció, nem kevésbé a nemzetközi pénzügyi piacokon váratlanul fellépett feszültség jóformán állandó készenlétre sarkalja közgazdasági életünk vezetőit. A pénzügyi intézetek és közgazdasági testületek irodáiban csendes, de intenzív munka folyik, miről a nagyközönség alig-alig hall valamit, míg nem egyszerre csak egy-egy fontosabb akció lepi meg a pénzügyvilágot. Így történt ez a mai nap nagy szenzációjával, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nyolczmillió alaptőke-emelésével is. Pénzügyi körökben már régóta beszéltek az alaptőkeemelés tervéről, sőt a tőzsdén a bank részvényeinek emelkedését is indokolták a bekövetkezendő alaptőkeemeléssel; mindazonáltal szenzációként hatott az, hogy a tőkeemelést a bank igazgatósága a holt szezon kellő közepén határozta el.

Érdemileg vizsgálva e fontos közgazdasági eseményt, megállapítható, hogy kevés olyan alaptőkeemelés volt még a budapesti pénzügyvilágban, amely oly kevésbé szorult indokolásra, mint ez. Valósággal beékelődött a köztudatba az a meggyőződés, hogy a Kereskedelmi Bank összes üzletágainak óriási fejlődése immár elkerülhetelenné teszi az alaptőkeemelést, hogy a bank saját tőkeereje továbbra is ne csak arányban álljon üzleteinek terjedelmével és passzíváinak nagyságával, hanem biztos alapja legyen üzletei és vezető pozíciója további fejlesztésének is. Ez a rendkívül óvatos és gondos üzleti politika, mely vörös vonalként húzódik végig a bank egész múltján is, titka a Kereskedelmi Bank szilárd és egyenletesen fokozatos fejlődésének. Meglátani a pénzügyi nemzetközi konjunkturáiban jelentkező legalkalmasabb pillanatot valamely nagyszabású művelet végrehajtására; saját erőinek jónak megítélésével megszabni a terjeszkedés lehető határait; ezeken belül azonban szilárd energiával végrehajtani a gondosan előkészített terveket; kanonja az ideális bankmenedzselés. És a Kereskedelmi Bank sikerének másik főforrása éppen az, hogy kormányzata olyan kezében van, akinek van nagy közgazdasági tudása a konjunkturák és gazdasági megismerésére, van európai látókőre a saját erőinek objektív mérlegelésére és van vasakarata kimondott terveinek végrehajtására. És Láncezy Leót valóban e tulajdonságai emelik messze a bank, sőt a magyar pénzügyi kereteken túl is az oly gyér számban lévő európai súlyú magyar finanszierek legelő sorába. És a mostani alaptőke-emelést is talán legáltalában jellemzi az a laikus megjegyzés: ha Láncezy időszerűnek tartja, akkor a Kereskedelmi Bank tőkeszaporítása szükséges is, indokolt is.

Az általános piaci helyzet.

Es a hazai és nemzetközi pénzügyi konjunkturák valóban minden tekintetben indokolják is az alaptőkeemelést. A magyar, és a bennünket természetesen legközelebből érdeklő osztrák pénzügyvilág egymást érik a figyelemre méltó tőkeszaporítások. Es ez természetesen is. Az ország bankforgalma évről-évre nagyszabású lesz; hiteiügyünk fokról-fokra erőteljesebben alakul ki, ami nemzetközi összeköttetéseink hatalmas erősödését is jelenti, amiként éppen napjaink egyik legfőbb pénzügyi feladata a szilárd francia-magyar pénzügyi kapcsolatok megteremtése. Ilyen

konjunkturák mellett egyre parancsolóbb erővel lép föl vezető pénzintézeteinkkel szemben az a magasabb nemzetgazdasági követelmény, hogy pénzintézeteink ne csak az ország gazdasági és ipari fejlődését irányítsák és táncgassák, hanem hogy a konjunkturák esetleges kedvezőtlenebb alakulása idején képesek legyenek az elkerülhetetlen válságos helyzetekkel szemben is helyt állani és eleget tenni a hozzájuk fűződő magasabb nemzetgazdasági követelményeknek is. Hogy ez mennyire országos érdek, az behizonyosodott akkor, midőn a hazai pénzintézetek erőteljesen birtak szembeszállani az 1907. évi pénzkriszissal és ezáltal meg tudták védeni az ország hitelét, így megóvták azt minden komolyabb megrázkódtatástól és fentartották a magyar piac fizetőképességét. A Kereskedelmi Bank, amelyről közismertető, hogy forgalmának emelése céljából, vagy üzleti szükségletei kielégítésére soha idegen hitelforrásokat igénybe venni nem szokott, tehát közérdekű kötelességet teljesít akkor, amidőn tőkeerejét ujabban gyarapítja, annál is inkább, mert a bank hivatása a jövőben még fokozottabban lesz az, hogy teljes mértékben kivége részét az ország gazdasági fejlődéséből. Ugyanez a szempont teszi különösen időszerűvé most a tőkeszaporítást, mert a hosszas belpolitikai zavarokat és az ex-lex okozta gazdasági stagnálást — remélhetőleg — pezsgő vállalkozói kedv váltja föl, mit a jó termésből folyó nagyobb vásárlóképesség is fokozni fog.

A fejlődés.

Midőn 1841-ben két millió pengő forinttal megalakult a kis pesti bank, kevesen voltak, akik előrelátták azt, hogy egy félszázaddal később az ország vezető bankja és európai hírű intézet lesz az. A nemzeti elnyomatás korszakában pihent itthon a gazdasági élet is; de már 1873-ban kevésnek bizonyult az alapítók, úgy hogy egy fél millió forinttal szaporítják azt. Már 1881-ben öt millió forint alapítókéje van a banknak, mely ettől kezdve rohamosan fejlődik, mint azt az alábbi táblázat is igen élénken szemlélteti, feltüntetve az alapítókéje éveiben volt fontosabb adatokat. E szerint volt:

Tőkeemelés millió pengő	A bank alapítókéje és tartalékai	Összforgalom	Betétek és hitelezések	Állások és eljegyzések értéke jutókra
	millió koronákban december 31-én			
1881	5.58	978	11.8	8.52
1888	11.2	2137	32.9	25.2
1892	20.6	5236	77.6	45.7
1894	28.08	7418	88.3	56.3
1897	40.14	7598	106.2	60.5
1904	57.2	10300	157.9	92.2
1906	90.9	12327	223.9	124.4
1910-ben július 31-ig (7 hó)	96.2	10100	289.5	169.7

Ezek a számok pedig igen tanulságosak, mert minden szónál ékeesebben hirdetik azt, hogy minden egyes alapítókéje emelése a bank fejlődött az egész vonalon a bank forgalma is, sőt a bank jövedelme is, mint azt viszont az alábbi következő kimutatás igazolja. Volt ugyanis:

Tőkeemelés millió pengő	A tiszta nyereség % -ban	Osztalék % -ban	Kamatjövétel	A részvény árfolyama
	millió koronákban			
1881	9.848	9	0.45	1310
1888	19.13	10	0.98	1476
1892	17.25	11	2.04	2100
1894	19.01	12	2.41	2622
1897	20.187	13	3.12	2850
1904	20.70	14	3.90	3000
1906	22.06	16	5.77	3395
1910 I. fel-év adatai	22.26	?	3.67	4000

Látjuk ebből a táblázatból azt is, hogy a tőke emelésével mindig lépést tartott a tartalékoknak gyarapodása és az intézet megizmosodása, pedig ebben a kimutatásban még nem is jutnak kifejezésre azok az évről-évre fokozódó latens tartalékok, melyek a jövedelmezőség állandósága szempontjából konsideráltak. De kiolvasható ebből a táblázatból még az a jellegzetes tény is, hogy a tőkefelemelést sohasem

követte az osztalék csökkentése, sőt rendszeren a hozadék emelkedését eredményezte.

Különösen szembevetendő a bank erőteljes fejlődése, hogyha a minap közzétett 1910 évi első félévi mérlegadatait állítjuk szembe a legutolsó tőkeemelési év végeredményeivel. Volt ugyanis:

	1906. decz. 31. (12 hó alatt)	1910. júl. 31. (7 hó alatt)
a bank összforgalma	12,527,000,000 K	10,100,000,000 K
a bank ügyfelei számláinak a száma	8,009	10,254 K
a bank kezelése alatt levő aktívák	716,635,000	924,210,000 K
üzimletforgalma volt	372,000,000	476,000,000 K
a betétek, hitelezések és egyéb rövid lejáratú esedékességek állaga volt	228,000,000	293,600,000 K

E számok tehát valóban szükségessé teszik az alapítókéje emelést, hogy az intézet saját tőkeereje továbbra is arányban álljon az üzleti forgalmának nagyobbodásával.

A jelenlegi helyzet.

Mit ismeretes, a bank legutoljára 1906-ban emelte fel tőkéjét; azóta azonban az intézet forgalma — mint fentebb kimutattuk — lényegesen emelkedett, működése még nagyobb arányokat öltött és jelentékeny tőkéket vett igénybe. Az intézet azóta számos új fiókot nyitott és vállalatot létesített beföldön és a balkáni államokban és ezen alapításoknak a forgalma is egyre emelkedik. Így a legutóbbi években új fiókok nyitak meg Brassóban, Eszéken, Nagyszébenben, Nagykanizsán, Ujvidéken és Ujpesten. Affiliált vállalatok létesültek Kassán és Miskolcson. Balkáni érdekességének kiegészítéseképpen megalapította a bank a Salonique-i Banque de Commerce et de Depots nevű intézetet és kommanditálta az Aug. Dall'Orso céget Galatzban, valamint a bank bolgárországi affiliált vállalata a Banque Générale de Bulgarie üzletkörét és fiókhálózatát is tovább fejlesztette; létesítette a szerajevói Szabadalmazott Bosnyák-Hercegovinai Ágár- és Kereskedelmi Bankot és egy a Nemzeti Pénzváltó R.-T., mint a Magyar Helyiérdekű Vasutak R.-T. tőkéjét, — ez utóbbit több ízben is — felemelte. De ezen kívül az ország ipari mozgalmában is közreműködött saját tőkeerejével, részt véve számos ipari vállalat alapításában, ami mellett a bank üzletköréhez tartozó régebbi vállalatok is mind jelentékenyebb forgatókéket vesznek igénybe. Látható tehát, hogy midőn a bank igazgatósága a tőkefelemelések céljából részvényeseihez appellál, ugy ezek éppen a multak tapasztalatai nyomán teljes megnyugvással felelhetnek meg a felhívásnak, mert ezzel ismét a Kereskedelmi Bank fejlődésére és jövőjére nézve oly jelentőségteljes intézkedéshez járulnak, amely előreláthatólag az üzlet további virágzásának biztosítékaként fog bizonyulni.

A tőkefelemelés.

A bank igazgatósága mai ülésén foglalkozott a tőkefelemelés tervével. Az ülésen — félbeszakítva marienbadi nyaralását — maga a bank elnök-vezérigazgatója, Lánosz Leó elnökölt. Az igazgatóság az ő indítványára a folyó hó 24-ikére egybehívandó rendkívüli közgyűlésen 8000 darab új részvény kibocsátását és ez által a részvénytőkének 42 millió koronáról 50 millió koronára való felemelését fogja javaslatba hozni. Az új részvények 1911. január hó 1-től fogva részeseznek az osztalékban és a jelenlegi részvényeseknek az átvételi jog olyképpen tartatik fenn, hogy 6-6 régi részvényre adatik meg a jog egy-egy új részvény átvételére az igazgatóság által megállapítandó árfolyamon. Az árfolyam, valamint az átvételi jog gyakorlásának egyéb módozatai később fognak közzétetni, a közgyűlés napján. Valószínű azonban, hogy az átvételi árfolyam lényegesen a napi árfolyam alatt fog maradni.

A tőkefelemelés hatása.

A bank a javasolt tőkefelemelés foganatosítása után mondhatni az ország legjelentékenyebb mobil tőkekoncentrációjának jelentkezik, amennyiben a bank kezelésére bizott mintegy 300 millió idegen pénzezen felül, a bank saját tőkeereje, részvénytőkéjét és a kimuta-

tott tartalékalapokat együttréve és tekintetbe véve a felpénzt, amely ezeknek az új részvényeknek kibocsátásával be fog folyni, a 120 millió koronát meg fogja haladni nem számítva a jelentékeny latens tartalékokat és azt az előrelátható szintén jelentékeny javadalma-zást, mely a folyó év nyereségéből a tartalékokba fog helyeztetni.

A mondottakat összegezve bizonyos, hogy a Kereskedelmi Bank saját tőkeerejéből és üzleti terjedelméből folyólag és azon mélyre nyúló gyökerek által, amelyeket az intézet az ország közgazdasági életébe vert, a tervbe vett tőkefelemelés által csak megerősíteni és még jobban emelni fogja azt a kimagasló pozíciót, amelyet az ország hitelintézetei között és a nemzetközi pénzüvilágban most is elfoglal.

Nagyobb osztalék.

A nemrég közzétett ezidei félévi mérleg eredménye jogosít arra a reményre, hogy nemcsak a jelenlegi osztalék fentartása, hanem előreláthatólag még ennek a fokozása is lehető leendő, annál is inkább, mert egyrészt a Kereskedelmi Bankkal szoros összefüggésben álló Magyar Helyiérdekű Vasutak R.-T. kezdetének örömdetes emelkedése és másrészt az alapszabályszerű tartalékok teltsége magukban is bőséges alapot nyújtanak az osztalék jövőbeli fokozására.

Románia mellőzi a magyar gépipart.

Bukarestből az a hír érkezik, hogy a román kormány 86 vasúti mozdonyra szállítási pályázatot szándékozik kiírni, melyet felerészben német és felerészben belga gyáraknak fog kiadni. E rövidszavu jelentés meglepetésszerűen hangzik éppen a magyar és az osztrák vasipar szempontjából akkor, midőn az új kereskedelmi szerződésben Romániának megfelelő kedvezményeket nyújtottunk abban a reményben, hogy ezental iparunknak is módjában fog állani összeköttetéseket kereshetni Romániában. A mostani új állami mozdonyrendelés azonban az ellenkezőről győz meg bennünket. Azonban ha a román kormány oly könnyen feledkezik meg arról, hogy velünk is szerződéses viszonyban van, úgy elsősorban diplomáciánknak kellene közbelépni országunk exportkére ipara érdekében.

Uj fakeskedelmi társaság. A kedvező fakeskedelmi konjunkturák a beföldi vállalkozókat nagyobb alapításokra biztatják. Legujabban néhány vidéki fakeskedő cég, mint a zentai Markovits, a szegedi Mélik s a szászrégeni Teplánszky-cég a szászrégeni tutajkereskedelmi vállalatától egy nagyobb erdőrésztet vásárolt meg kitermelés céljából harmadfél millió koronáért. A vásárlók egy új részvénytársaságot alapítanak s a vállalat finanszírozását a Magyar leszámítoló és pénzváltó bank a Magyar fakeskedők hitelintézetével együtt, teszen végzik s e végből az igazgatóságban is képviseltetik magukat.

A Riviera R.-T. fizetési zavarban. A Riviera R.-T., mely Pólában és Parenzóban a híres Rivieraszállókat alapította, fizetési zavarokba került. A passzívák állítólag 800,000 koronára ragnak. Az Osztrák-Riviera R.-T. 1908. januárban alakult 750,000 korona alapítókével, melyet még az alapítás évében 1,500,000 koronára emeltek. A parenzói szállót csak négy héttel ezélt nyitották meg. A pólai szálló már régebben megnyitott és bár a legnagyobb fényűzéssel van berendezve és pompás helyen, az Amphitheatrum közvetlen szomszédságában épült, meglehetősen rosszul jövedelmezett. A társaság még rövid idő előtt a tervvel foglalkozott, hogy Dalmáciának néhány szebb pontján elegáns új szállókat fog építtetni. Ebből a tervből most már aligha lesz valami.

A Balatoni Szövetség közgyűlése. A Balatoni Szövetség Keszthelyen, vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Öváry Ferenc elnöklete alatt. A folyó évi sokoldalú munkásságról szóló tartalmas jelentést Cséplő Géza titkár mutatta be. Fekete János dr. nagy elismeréssel emelve ki az igazgató-választmány, az elnökség és a tisztikar munkásságát, szóba hozza a somogyi partok mostoha utviszonyait, sürgetve ezek javítását és a vizi-sport fejlesztését. Az igazgató-választmány javaslata alapján elhatározta a közgyűlés, hogy a tervezett mezőgazdasági főiskolának Keszthelyen leendő elhelyezése iránt lépéseket tesz és ezen akciójának a támogatására felkéri gróf Festetics Taszilót. Ezután a közgyűlés nagy érdeklődéssel mellett gróf Széchenyi Aladár tartotta meg előadá-

sát, melynek címe „Fogyó munkáskezek a Dunán”. Az előadó, mint gyakorlati gazda, esztendőnk óta figyeli meg, hogy miként váltják fel a gazdaságokban a munkások vig danáját a gépek zekatólása. Annak, hogy a Dunántul fogynak a munkáskezek, hármaské van. Ezek között első tudóvész, amely kapcsolatban van az alkoholizmussal, második ok a kivándorlás, amely a Dunántulról Szlavoniába, Erdélyből Romániába s az egész országból Amerikába szállítja az embereket. A harmadik legfőbb ok a Dunántul pusztító népbetegség az „egyke”. Sorra veszi a népek ezeket a bajait s mindegyikkel külön foglalkozván orvosszereket tanácsol a bajok leküzdésére. A közgyűlés éber figyelemmel hallgatta az előadást s végül zajosan megéljenze gróf Széchenyi Aladárt, Dr. Lenkei Vilmos a Balaton gyógyító hatásáról tartott előadást.

Felszámoló gyapjuszövő-gyár. Carlo Ottolini gyapjuszövőgyára Bosco Arsiccóban, amely öt millió líra tőkével dolgozik, a nagy veszteségek miatt kénytelen beszüntetni fizetését. A részvénytársaság valószínűleg fel fog számolni.

Az ételzsírok ellenőrzése. Amikor a növényi eredetű zsírok használata általánossá kezdett válni, a földművelésügyi kormány több rendszabályt léptetett életbe abból a célból, hogy az állati eredetű zsírok hamisítása és a fogyasztó közönség megtévesztése meggátoltassék. Az 1900-ban é tárgyban kibocsátott rendeletnek végrehajtásához 1909-ben láttak hozzá és most, amikor végre sorra kerülne a rendelet életbeléptetése, az érdekelt növényzsírgyárosok a végrehajtás elhalasztása érdekében buzgókodnak. Ez ellen foglalt állást a múlt héten az Országos Iparegyesület husipari szakosztálya is. A szakosztály egy minden irányban alaposan megokolt felterjesztést intézett a földművelésügyi minisztériumhoz. A felterjesztés rámutat azokra a károokra, amelyeket a növényzsírok ellenőrizhetetlen forgalma a magyar állattenyésztésnek és a magyar sertézsír-kivitelnek okoz. Azután utal azoknak a rendszabályoknak szükségességére, amelyek a növényzsírok felismerését teszik lehetővé. Végül a petíumban arra kéri a minisztert, rendelje el a hadadék nélkül a mesterséges ételzsírok ily minőségének deklarálását, színezés útján való felismerhetővé tételét, tiltsa el a természetes ételzsírokkal egy üzemben való árusítását és alkalmazza általában mindazokat a megszorító intézkedéseket, amelyek más országokban e tekintetben érvényben vannak.

Magánétekből részvénytársaság. Sándor Fülöp külföldi dohányáru szállítási és elvámolási cég, mint halljuk, legutóbb részvénytársasággá alakult át Külföldi Dohányáru Részvénytársaság címmel. Az új társaság alaptőkéje kétszázötven ezer korona. A megtartott alakuló közgyűlésen a következők választották be az igazgatóságba: gróf Korniss Károly, gróf Degenfeld Imre, báró Radvánszky Albert, Márkus Miksa, Luka Pál, Békeffy Géza, dr. Wessely Tibor és Sándor Fülöp. A felügyelő-bizottság tagjai a következők: Alapi Béla, Farkas Aladár, Luka Lajos és Porgrác Elemér.

A tokaji bor védelme. Az 1908:XLVII. t. cz. elrendeli a Tokaj-Hegyaljára nézve a zárt terület. Ámbár a Tokaj-Hegyalja ebben a tekintetben abban az előnyös helyzetben van, hogy egyrészt a Bodrog folyó, másrészt a zempléni-hegylépcső területének legnagyobb részét természetes határként övezi, mégis a különféle betorkoló utvonalak, valamint a Bodrog folyón meglevő kompok lehetővé teszik azt, hogy a zárt területre más vidéken termelt bor tengelyen beempepessék. Hogy az ily módon esetleg befordulható visszaáramlás ha nem is teljesen megszüntethető, de legnagyobb részben megakadályozható legyenek, felterjesztéssel fordult a Zempléni-hegylépcső Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszterhez, hogy bocsásson ki oly rendeletet, mely hivatva volna a zárt terület kebelében előforduló tengelyen való borszállításnak lebonyolítását szabályozni. Az egyesület nézete szerint el volna rendelő, hogy a Tokaj-Hegyalja egyes községei közt tengelyen bort szállító fuvaros mindig egy kísérőlevellel láttassék el, mely tartalmazná a fuvaros nevét, az általa szállított szekerek és hordók számát, az indulási és rendeltetési helyek nevét, valamint azt is kitől és kinek szállítatik a bor. Azon községek melyek ezen kísérőlevelek kiállításával bizalmasnak meg, ezenkívül utasítandók volnának, hogy minden ilyen esetben azon község hasonló közeget, amelybe a szállítás történik, postán tudósítsák, hogy kitől, kinek, mikor és mennyi borszállítvány indult utnak. Hogy ezen intézkedés a kereskedelem lebonyolítására so késedelemmel, se költséggel összekötve ne legyen, az említett bizonylatok kiállításával a különféle községek fogyasztási adókezelősegeit kellene megbízni s a fuvarosok ellenőrzését a pénzügyőri és esendőri

közégek, valamint a községi előjáróságok és különösen a hidkövezeti és egyéb vámközelítések gyakorolnák.

A német bank helyzete. Berlinből jelentik nekünk: A birodalmi bank augusztus első hetéről szóló kimutatása kedvezőtlen. Az ércfedezet 4.15 millió márkával csökkent, míg tavaly hasonló időszakban csak 3.17 milliót tett ki a csökkenés. A bankjegyforgalom 47.44 millióval lett kisebb, a múlt évben a csökkenés 75.64 millió márká volt. Ezek szerint a jegybank statusa 45.29 millióval javult, holott tavaly a javulás 98.81 millióra rugott. A múlt héten a bank 11.71 millió márkával volt adóköteles, ma 31.57 millió márká adómentes jegyterhelék fölött rendelkezik. A két előző évben az adómentesség 119.15, illetőleg két év előtt 177.15 millió volt.

A tőzsdetanács ülése. A tőzsdetanács f. é. augusztus 6-án Horváth Elemér elnöklésével teljes ülést tartott és elhatározta, hogy ő felsége a király születésének 80-ik évfordulóján folyó évi aug. hó 18-ik napján a tőzsde zárva tartatik és a tőzsdei választott bíróság működése szünetel. Elrendelte továbbá az Egyesült téglá- és csemertgyár r. t. 4 és fél százalékos elsőbbségi kötvényeinek tőzsdei lajstromozását és jegyzését. Ezek után a tanács folyó ügyeket intézett el.

Gyorsított gyorsvonat Nagyvárad és Budapest között. Ugy a nagyváradi, mint a kolozsvári és erdélyrészi utazóközönségnek régi óhajátát kérésülnek most valóra váltani a kereskedelmi minisztériumban. A kereskedelmi minisztériumban komolyan foglalkoznak a kolozsvár-budapesti gyorsított gyorsvonattal, melyet a jövő év májusától kezdve szándékoznak életbe léptetni. Ez az új gyorsvonat Nagyváradtól Budapestig az eddigi 5 és fél óra helyett négy és fél óra alatt. Kolozsvárról Budapestig az eddigi 9 óra helyett 6 és fél óra alatt érne el. A jelentékeny időmegtakarítást azáltal főzőznék, hogy ez a vonat csak Kolozsvár, Nagyvárad, Püspökladány, Szolnok, Czegléd, Budapest között négy állomáson vesztegelne csak néhány percig. A fontos terv megvalósítása érdekében akcióba készül lépni Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága, mely feliratot intéz a gyorsított gyorsvonat beállítására a kormányhoz. A feliratot pártolás végett megküldik Nagyvárad városának, valamint a kolozsvári és nagyváradi kereskedelmi és kamarának is.

Új részvénytársaság. Nyitrán Zoborfüred néven 100.000 korona alaptőkével részvénytársaság alakult a Zoborhegyen létesítendő fürdőtelep kiaknázására. A társaság élén gróf Batthyány Vilmos püspök, Czucz István főispán és Thuróczy Vilmos orsz. képviselő állanak.

Új petroleumforrás. Bakuban, a moszkva-kaukázusi társaság petroleum művein egy szökőforrás keletkezett, mely naponként 150.000 pudnyi petroleumot vet ki.

A közérő teljesítése. Felmerült konkrét tényből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a kereskedelmi miniszter, hogy a közérő pénzben meg nem váltható hanem természetben teljesítendő.

Az Osztrák-Magyar Bank állása. Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 7-én ez volt: Bankjegyforgalom 2.106.129.000 (— 74.781.000) korona, ércfedezet 1.696.227.000 (— 2.992.000) korona, leszámítási tőzsa 622.532.000 (— 39.102.000) korona, lombardkölesönök 86.095.000 (— 16.664.000) K, adóköteles bankjegytartalék 9.901.000 (— 71.789.000) korona.

A Generali júliusi forgalma. Az Assicurazioni Generalinál 1910. évi július hóban az életbiztosítási osztálynál 1732 ajánlat 14.109.837 korona 55 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1756 kötvény 11.790.460 korona 92 fillér biztosítási összegre állította ki. F. évi január 1-je óta 12.697 ajánlat 104.611.661 korona 24 fillér biztosítási összege erejéig nyújtott be és 11287 kötvény 90.941.795 korona 25 fillér biztosítási összegre állított ki. Az 1910. január elseje óta bejelentett károk összege 5.958.288 korona 79 fillérre rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1909. december hó 31-én 130.471 kötvény után 1.024.103.236 korona 09 fillér tőkét és 1.955.478 korona 64 fillér járadékot tett ki, amire készpénzben 304.144.877 korona 43 fillér van tartalékba helyezve. Az 1909. évben az életbiztosítási osztály által teljesített kifizetések 16.861.141 korona 41 fillér tetek ki s az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831.) az évenkénti kimutatások szerint fizetett károk 977.344.967 korona 32 fillérre tesznek ki. A biztosítás minden példij nélkül érvényben marad a teljes összeg erejéig, ha a biztosított népfelkelési kötelezettségét fogva hivatott be. A betérőslapok elleni biztosítási osztálynál ugyanezen hónapban 94 káreset jelentett be 40.748 korona összeggel, 7. évi január 1-je óta 561 káreset 223.186 korona összeggel került bejelentésre.

Nyilttér.

Elrovatban közzétett nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

Egy estilap közgazdasági rovatában az „A társ- tag” cím alatt közzétett cikk tényállításai teljesen légből kapottak és valótlanok. Vállalatunk ellen ugyanis nemcsak büntető, de polgári pert sem indított soha senki. A rágalmozó cikk miatt a sajtópórt megindítottuk.

Szabó és társa.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, augusztus 8.

A készáru piacra kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak és mérsékelt drágább árakat is szívesen fizettek. Mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak túlkövetelők, igen élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 65.000 q. buza kelt el, a szombatiaknál 5—10 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 10.30 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 9.10 korona 77 kilós tiszavidéki, üszkös buzáért. Egyéb gabonaművek az rozsz és árpa 5—5 fillérrel drágább, a zab és a tengeri 5—5 fillérrel olcsóbb. — Forgalomba került: 1400 q. rozsz 13.395—14.20 koronás árakon, 300 q. zab 7.15—7.22 és fél koronás árakon és 800 q. árpa 6.45 koronás árakon. — A határidőpiacra a mai üzlet nyugodtan és a szombati zárlatnál csekélységgel alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, de rögtön a megnyitás után szilárdult az irányzat, mivel igen jó vételkedv mutatkozott és így hamar tulsulyra jutott a kereslet. A forgalom folytán, a szilárdabb készáru piacra való tekintettel, a vételkedv egyre jobban fokozódott, minek folytán az árfolyamok meglehetősen emelkedtek. Az októberi 2 fillérrel a szombati zárlaton alul, 9.50 koronán indult, lassan, de megszakítás nélkül 9.61-ig emelkedett és zárlatkor 9.59 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza 7 fillérrel, az áprilisi buza 7 fillérrel, az októberi rozsz 7 fillérrel, a májusi tengeri 5 fillérrel emelkedett, míg az októberi zab változatlan maradt.

A készáru piacra elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 400 q 80 k 20.60 K, 300 q 80 q 20.50 K, 700 q 80 k 20.40 K, 100 q 80 k 20.40 K, 100 q 80 k 20.40 K, 600 q 80 k 20.40 K, 2500 q 80 k 20.40 K, 750 q 80 k 20.40 K, 700 q 80 k 20.35 K, 1000 q 79.5 k 20.60 K, 200 q 79.5 k 20.40 K, 100 q 79.5 k 20.10 K, 100 q 79.5 k 20.35 K, 500 q 79.5 k 20.40 K, 1000 q 79.5 k 20.50 K, 500 q 79 k 20.50 K, 100 q 79.5 k 20.20 K, 100 q 79.3 k 20.30 K, 400 q 79 k 20.45 K, 100 q 79 k 19.90 K sárga, 200 q 79 k 20.20 K, 1000 q 79 k 20.40 K, 300 q 79 k 20.30 K, 700 q 79 k 19.20 K, felső, 100 q 79 k 19.90 K sárga, 100 q 79 k 19.70 K felső, 300 q 79 k 20.— K felső, 500 q 78.5 k felső, 300 q 79 k 20.— K felső, 500 q 78.5 k 20.40 K, 500 q 78.5 k 20.40 K, 150 q 78.5 k 20.20 K, 100 q 78.5 k 20.20 K, 6000 q 78.5 k 20.45 K, 100 q 78.5 k 20.— K felső, 10 q 79 k 20.— K felső, 500 q 78.4 k 20.30 K, 100 q 78 k 19.80 K, 100 q 78 k 19.8 K sárga, 700 q 78 k 20.20 K, aug. szid., 300 q 78 k 19.40 K felső, 100 q 78 k 19.70 K, felső, 100 q 78 k 20.20 K, 100 q 78 k 20.10 K, 3500 q 78 k 20.45 K, 3000 q 77.5 k 20.20 K, 100 q 77 k 18.20 K felső, üszkös, 100 q 77 k 19.20 K, 200 q 75 k 19.10 K, 100 q 75 k 19.20 K.

Pestvidéki 200 q 80 k 20.30 K, 300 q 80 k 20.25 K, 200 q 80 k 20.20 K, 500 q 80 k 20.20 K, 300 q 80 k 20.10 K, 350 q 79.5 k 20.40 K, 300 q 79 k 19.80 K, 200 q 79 k 20.20 K, 400 q 79 k 20.— K, 700 q 78.5 k 20.20 K, 100 q 78 k 20.— K, 500 q 78 k 19.90 K, 100 q 78 k 20.40 K, 200 q 78 k 19.70 K sárga, 100 q 76 k 19.70 K.

Bánsági: 1975 q 78.5 k 20.30 K, 550 q 97 k 19.60 K, 100 q 76.8 k 19.60 K, 200 q 76.2 k 19.60 K, 4000 q 76.5 k 19.80 K, 3000 q 75.5 k 19.60 K.

Bácskai: 200 q 77.5 k 19.45 K, kev., 200 q 76 k 19.55 K, 2150 q 75 k 19.60 K.

Fejérmegyei: 200 q 80 k 20.20 K, 150 q

80 k 20.— K, 1000 q 79 k 20.— K, 600 q 78.3 k 20.— K, 200 q 78 k 19.80 K, 100 q 78 k 19.80K.
 Felsőmagyar: 300 q 80 k 20.25 K, 100 q 80 k 20.20 K, 310 q 79 k 20.20 K, 200 q 79.5 k 20.10 K, 300 q 79 k 20.20 K, 200 q 79 k 20.— K.
 Szerémségi: 150 q 76 k 19.40 K.
 Baktai: 1000 q 75 k 19.40 K, üszkös.
 Rozs: 100 q 13.95 K kp. par, 400 q 14.20 K, kp. p., 300 q 14.10 K kp. p., 100 q 14.— K kp. p., 200 q 14.20 K kp. p., 100 q 14.05 K kp. p., 100 q 14.10 K kp. p., 100 q 14.10 K kp. p.
 Zab: 100 q 14.30 K kp. p., 150 q 14.45 K kp. p.
 T-árpa: 800 q 12.90 K kp. p.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a követő rész volt:

Áru	kg	ár 100 kg.	kg	ár 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	19.55—20.35
"	76	—	80	19.65—20.5
"	77	19.25—20.—	81	—
"	78	19.45—0.10	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	19.30—20.15
"	76	18.75—19.15	80	19.45—20.20
"	77	19.05—19.65	81	—
"	78	19.10—19.85	82	—
Festvidéki	75	—	79	19.40—20.20
"	76	18.80—19.0	80	19.55—20.25
"	77	19.10—19.70	81	—
"	78	19.20—19.90	82	—
Bánsági	75	—	79	19.50—20.25
"	76	18.80—19.40	80	19.60—20.35
"	77	19.20—19.80	81	—
"	78	19.25—20.—	82	—
Bácskai	75	—	79	19.55—20.35
"	76	18.90—19.55	80	—
"	77	19.25—19.90	81	—
"	78	19.35—20.10	82	—
Fojsz I-rendű új	—	—	—	14.85—14.45
közeppminőségű új	—	—	—	14.10—14.15
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	12.80—13.10
II-rendű	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	14.40—15.—
II-rendű	—	—	—	14.—14.30
Tengeri belföldi új	—	—	—	11.55—11.70

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza októberre	9.50—9.61—9.69
Buza áprilisra	9.83—9.93—9.91
Rozs októberre	7.15—7.22—7.20
Zab októberre	7.23—7.22—7.25—9.20—9.21
Tengeri auguszt.	5.57—5.76
Új tengeri májusra	5.68—5.76—5.74

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza októberre	9.59—9.60
Buza áprilisra	9.91—9.92
Fojsz októberre	7.20—7.21
Zab októberre	7.21—7.22
Tengeri auguszt.	5.74—5.75
Tengeri májusra 1911-re	5.69—5.70
Repeze augusztusra	12.55—12.65

Budapesti gabonaforgalom.

1910. aug. 5-től 1910. aug. 6-ig.

Áru	Érkezett méter mázsá	Elszállított méter mázsá
Buza	31329	150
Rozs	2550	104
Árpa	465	—
Zab	2310	—
Tengeri	305	10845
Liszt	204	36095
Korpa	200	5180

Értéktőzsde.

A spekuláció a múlt hét végén felülkerekedett baissé irányzatot, a nyári idényt tekintve, most idényszerűnek tartja és épp ez okból a kedvező külföldi jelentések dacára akceptálta főleg annyiban, hogy az egész vonalon realizált. Ezek után természetesen, hogy az árfolyamokból a múlt heti javulásból csakhamar tekintélyes rész lemorzsolódott. A nemzetközi értékek az Osztrák Magyar Államvasut részvényét kivéve mind gyengültek. Az Osztrák Magyar Államvasut részvényei bécsei keresletre az előtőzsdén 5 koronával emelkedtek. A vezető értékek sem részesültek kellő figyelemben. Alig kerültek piacra. A helyi értékek a múlt heti átlaghoz képest jelentékenyen gyengültek. Vételkedv csak a készáru piacon mutatkozott különösen Ganzgyári részvényekben, melyek erősen emelkedtek. Indokul a nagy külföldi megrendeléseket említették. A déli tőzsdén már a nemzetközi értékek egész piaca el volt hanyagolva, még az Osztrák Magyar Államvasut részvénye is leadott 1 és fél koronát az előtőzsdén

nyert árfolyamjavulásból. Egrébként az egész forgalom megcsappant, még a készáru piacon is ugyszólván teljes esend állott be, itt ott volt kötés a Ganzgyári részvényekben. Az utótőzsdén kevés volt az üzlet, de az irányzat mintha némileg megszilárdult volna. Forgalomba került: Schlickgyár 500 koronán, Adria 532.50 koronán, Danubius 462—450.50 koronán, Ganzgyár 3805—3845 koronán, Magyar Villamosság 449.50—450 koronán, Salgó 647—644—645 koronán, Magyar Bank és Kereskedelmi R-T. 750—748 koronán, Vasuti forgalmi 474.50—475.50—473 koronán, Atlantika 313—315 koronán, Hazai Bank 315—314.50 koronán, Kereskedelmi Bank 4000—3995 koronán, Agrárbank 492—490.50 koronán, Lipótvárosi Takarékpénztár 206.50—206 koronán, Általános Kőszénbánya 650—655—654 koronán, Ujlaki 403—402—404—403 koronán, Atheneum 315—317 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 667.25—666.75, Magyar hitel 859.25—859.50—858.50, Államvasut 747.50—750.50, Leszámitóbank 485—483.25, Jelzálogbank 485, Rimamurányi 604.50, Városi villamosvasut 380—370, Közúti 741.25—740, Déli vasuti 112 K.
A déli tőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 666.50—665.75—667.25, Magyar hitel 858—857.50—858, Államvasut 750—749.50, Leszámitóbank 582.50—581.25, Jelzálog 484, Rimamurányi 692.50, Közúti 740, Városi villamosvasut 379, Magyar korona-járadék 91.90.
Utőtőzsde délután 4 órakor:
 Osztrák hitel 668, Magyar hitel 859, Államvasut 749.75, Jelzálog 484.50, Leszámitóbank 582.25, Rimamurányi 692.50, Városi 397, Közúti 742.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 8. (Saját tudósítónktól.) A külföldi lapnyha jelentések ellenére az itteni piacon gabonanevelőkben szilárd volt az irányzat, mert a konzum tartózkodásával szemben a kínálat is rezervált volt. Zab nyugodtan ártartó, tengeri 3 fillérrel gyengült. A forgalom egyáltalán nagyon szűk keretek között mozgott.
 Jegyzetelt buza: Székesfehérvári 9.90—10.20, új tiszavidéki 10.55—10.85, bánsági 10.15—10.50, új mosoni és győri 9.65—9.95, új felsőmagyarországi 9.65—10.05, déli vasuti 9.65—9.90, márcsfédi 9.60—9.90.
 Új rozs: felsőmagyarországi és csepeli 7.50—7.70, pestmegyei 7.55—7.80, déli vasuti 7.40—7.65, ausztriai 7.60—7.75.
 Árpa: felsőmagyarországi 6.40—9.25, csepeli 6.80—8.25, maláta 6.30—6.55, takarmány 5.75—6.15.
 Magyar tengeri 6.15—6.35, Cinquantin 7.80—8.25.
 Magyar zab 7.55—8.15, válogatott 8.15—8.50, ausztriai 7.50—7.75.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 8. A szilárd külföldi árjegyzésekkel egybehangzóan az előtőzsde szilárd irányzattal nyílt meg, de a forgalom csak államvasuti és alpesi részvényekben élénkült. Utóbbiaknak javukra vált a német vaspiazz kedvező jelentése. Hitelrészvények el voltak hanyagolva, déli vasuti elsőbbségek iránt érdeklődés mutatkozott. A déli tőzsde megnyitásokor nyugodt volt a forgalom és az árfolyamok tartottak. Később a vezető értékek árfolyamai nem változtak, csak déli vasuti elsőbbségek javultak.
 11 órakor: Osztrák hitel 667.75, Magyar hitel 859.50, Laenderbank 513.50, Államvasut 749, Déli vasut 112, Alpesi 747, Török sorsjegy 257, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 268.50.
 1 óra 30 perckor: Osztrák hitel 666.50, Magyar hitel 852.50, Anglo 315, Bankverein 518, Osztrák Földhitelintézet 1295, Laenderbank 514, Union 622, Magyar Jelzálogbank 486.50, Államvasut 758.75, Déli vasut 112, Dunagőzhajózás 1129, Alpesi 745.50, Prágai vasut 2775, Rimamurányi 694, Brüxi 744.50, Orosz járadék 103.90, Török sorsjegy 256.50, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 268.60.

Érték. aug. 8. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 112.70, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 155.50, Magyar hitelbank részvény 858.— Magyar leszámitó és váltó részvény 580.—, Rimamurányi 692.10, Magyar cinkoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 58.—, Magyar koronajáradék 91.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyere-m. kölcs. sorsjegy 28.—, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank 486.—, Magy. kereskedelmi bank —, Az irányzat tartott.

Bécs, aug. 8. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 92.60, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.15, 1860-as sorsjegy 170.—, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 314.90, Bécsi Bankverein 547.75, Osztrák magyar bank 187.—, Déli vasut 11.70, Dunagőzhajózási tars. 11 a Dohány-részv. —, Cs. k. arany (vert) 11.3, Német bankv. 117.50, Osztr. Lloyd 566.— 4.2 száz ezüst jár. 93.60—97.50, Osztr. koronajáradék 92.55, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 666.60, Union-Bank 6 0.75 Osztrák Landerbank 512.5, Osztrák-magyar államvasut 748.70, Elbevolgyi vasut —, Alpesi részvény 745.—, 10 frankos 19.08, Londoni váltóár 249.82, Lipótkohó 534.— Török sorsjegy 266.—.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 8. (Tőzsdejelentés.) A mai tőzsdén ismét a bányáértékek voltak az érdek előterében. A vidékről is nagyobb vásárlási megrendelések történtek. Ezen értékeknek árfolyamai egész 2 százalékgig javultak. Különösen Phoenix-részvények igen kedvező eredményekre kedvelve voltak. A forgalom élénkebb volt, azonban az árfolyammozgásban ez csak kevésbé nyilatkozott meg. Kanada Paczifisz vasut is szilárd volt, ellenben járadékok és hajózási részvények igen csöndesek voltak. Osztrák értékekkel hitelrészvény nagyobb nyomás által szenvedett. A tőzsde további folyamán Laurakohó, bochemia és harpeni kedvelve voltak. A tőzsde utolsó órájában még Osztrák-Magyar Államvasut, Prinz Heinrich vasut, Santung vasut és Schuckert részvények. Általában azonban a forgalom csökkenése észrevehető volt. Iparértékek szilárdak voltak. Napi pénz 3 és fél százalék, magánkamatláb 3 és egynyolcad százalék.

Berlin, aug. 8. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 98.80, osztrák hitelrészvény 209.25, Déli vasut 21.7, orosz bankjegyek 21.95, 4 százalékos új orosz kölcsön 93.—, Disconto Commandit 187.10, Dinamitruszt 177.30, Harpeni 201.25, Unifikált török járadék 94.50, 4.2 százalékos ezüstjár. —, 4 százalékos magyar arany-járadék 94.60, Magyar koronajáradék 91.80, Osztrák-magyar államvasut 160.1/8 Bécsi váltóár 550.50, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 285.10, Gelsenkircheni 223.10, Laurakohó 179.10.
 Frankfurt, aug. 8. Zárlat. 4.2 száz-os papír-járadék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 99.80, Magy. ar-jár. 94.60, Osztr. hitelint. részv. 209.12, Osztrák-magyar államvasut 160.82, Eszaki nyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 209.30, Bécsi Bankverein 187.70, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.30, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.50, Osztrák koronajáradék 93.80, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar bank 133.—, Déli vasut részvény 21.87, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 560.60, Párisi váltóár 810.83, Union bankrészv. 156.60 Alpesi részv. —.

Hamburg, aug. 8. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 97.30, 1860. sorsjegy 174.50, Déli vasut 21.75, 4 százalékos arany-járadék 99.80, Osztrák hitelrészvény 209.25, Osztrák-magyar államvasut 16.—, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar arany-járadék 94.65

London, aug. 8. Angol consol 81.1/8.

Páris, aug. 8. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 97.30, Osztr. arany-járadék 103.80 Magyar arany-járadék 97.10, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 104.50 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 288.—, 5 százalékos marokkói járadék 521.— 4 százalékos 1890. román kölcs. —, 4. százalékos amori románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 105.0, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 109.—, 4 százalékos spanyol jár. 95.— 4 százalékos unifikált török jár. 95.27, Török sorsjegy 21.90, Török dohanyrészvény 409.— Osztrák földhitelintézet 1309 Osztr. Landerbank 555.— Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 100, Banque Ottomane 694.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 638.— Rio Tinto 16.87, Sucerie d'Egypte 79.—, Tula 368. Uríkányi község 204, Chartered 42.25, De Beers 423.50 East Rand 132.50, Jagerfonten 220.—, Trans. Land Comp. 68.80, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz arany, váltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 25.02 Magánkamatláb 2.1/8

Felolós szerkesztő:
FURJESZ LAJOS.
 Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság
 Igazgató: **ERDŐS ARKÁD.**

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
 Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

A székesszéki állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától. Aug. 8. Előző napi eladatlan maradvány 615 drb sertés, 49 drb süldő. Mai felhajtás 1616 darab sertés. Összesen 2231 drb sertés, 49 drb süldő. Eladatott 2115 drb sertés, mai maradvány 116 drb sertés, 49 drb süldő.

Arjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 kg. felül életsúlyonál 128-134 fillér. Öreg II. rendű 280-350 kg. életsúlyonál 122-130 fillér. Fialat nehéz 300 kg. életsúlyonál 134-144 fillér. Fialat közép 220-300 kg. életsúlyonál 126-146 fillér. Fialat könnyű 120 kg. életsúlyonál 136-146 fillér. (Az árak minden levonás nélkül kiképzett állományban értendők.) A vásár irányzata igen élénk. Az árak változatlanok.

Budapesti juóvásár.

Augusztus 8. Felhajtott 302 juh. Arjegyzés: Elsőrendű ürű 54-56 fillérig, rackajuhok 48-52 fillérig, kiverési juhok 40-44 fillérig. Az üzlet celtelen volt.

Bécsi vágómarhavásár.

Aug. 8. A st-marxi központi vásáresernokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 3180 drb magyar, 201 drb galicziai, 1035 drb németországi.

Jegyzék kilogrammonkénti állományban: Magyar húzókör I-ső minőség 82-92 fillér, II. minőség 74-80 fillér, III. min. 64-72 fillér, galicziai húzókör I-ső minőség 95-100 fillér, II. min. 91-94 fillér, német húzókör I. min. 92-104 fillér, II. min. 84-92 fillér, III. minőség 80-82 fillér, legelőhók 64-74 fillér, bika 72-76 korona, tehén 74-88 korona, bivaly 54-70 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 8. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Abraham Margit kézirásárhelyi állami polgári leányiskolai internátusi nevelőnőt a nagyenyedi állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé;

a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Kemény Antal gyulai közkórházi másod-orvost a marosvásárhelyi állami kórház másodorvosává;

a pénzügyminiszter Hutira Károly adóhivatali ellenőrt a naszadi adóhivatalnál, jelen állomáshelyén és a IX. fizetési osztályban való meghagyás mellett, adóhivatali pénztárnokká; a vasvári adóhivatalhoz Horváth József ottani adóhivatali segédet adóhivatali ellenőrré és Zsiliuszky Odón németújvári adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adótitkárré; Tustar Adolf eszéki segédnyelvis pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pénzügyi számtitkárré, a pozsegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhez, Blazsesevics Frigyes pozsegi és Postel János varasdi díjtalan pénzügyi számgyakornokokat a vukovári, illetőleg ogulini, Kali-

nics Milán gazdasági lakost pedig ugyancsak az ogulini pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhez ideiglenes minőségű segédnyelvis pénzügyi számgyakornokká; a nagyszőlősi adóhivatalhoz Hézer Gyula marosvásárhelyi adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adótitkárré; az ökrmezői adóhivatalhoz Lang Ernő németborsányi adóhivatali gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben; Mész Bernát budapesti lakos, igazolványos albiztosítót a nagybeskeréki pénzügyigazgatóság pénzügyi irodatiszté ideiglenes minőségben;

az igazságügyminiszter Upor Géza budapesti orsz. gyűjtőfőházi tiszti írnokot a lipótvári orsz. fejeztetkez-hez gondnokká;

a győri pénzügyigazgatóság Peil Rezső díjtalan vámhivatali gyakornok-jelöltét díjtalan vámhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Folkmann Ervin tisztenai kir. kath. főgimnáziumi r. tanárt a miskolci kir. kath. főgimnáziumhoz; Komjáthy Győző hunyadvámegyei tanfelügyelő-egyi tolnokot a fejérvármegyei tanfelügyelőszékhez; Kocsis Lajos rózsaszegyi kath. főgimnáziumi rendes tanárjelöltöt a nagykálló állami algimnáziumhoz helyezte át.

Névmagyarosítások. Kiskoru Hochberg Gyula budapesti lakos Györgyre, Fischbein János budapesti lakos, valamint Inre nevű kiskoru fia Faragóra, Klein Lipót budapesti lakos Kisre, Lupanus István árokaljai lakos Lónyaira, Kiskoru Weisz Adalár és Frigyes budapesti lakosok Fejérré, Rozenstein Henrik buzáslo-esárdi lakos Radára, Moldován Viktor pékai lakos Molnárra, Schwarcz Máttyás Samu budapesti lakos saját, valamint Ignác és Margit nevű kiskoru gyermekei Zsoldosra, Knyazskó György Antal budapesti lakos Keresztesre kért átváltoztatást megengedte.

VIZÁLLÁS.

aug. 6. aug. 8.

Table with columns for location (Inn, Duna, Móra, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborca, Matorcz, Ung) and water level measurements for various stations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Morva, Vág, Zsolna, Trena, Szent-Gotthárd, Sárvár, Győr, Várpalota, Zákány, Barcs, Eszék, M. Szerdah, Záhony, Szécsen, Mitrovicza, Dees, Szatmár, Kraszna, Laborca, Matorcz, Ung.

SALVATOR. A kiváló bőf- és lithiumos gyógyforrás. vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, csukor-betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású. Főraktár Budapest: ÉDESKUTY L.-nél.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap csak északnyugaton és északkeleten volt eső, Munkács táján számottevő mennyiségben (48 mm.). A hőmérséklet érdemlegesen nem változott. Maximuma 26 fok C. Nagytágyos, Fiume, Crikvenica, Eszék, Nagybeskerék és Verseczen, minimuma 5 fok C. Tátrafüreden. Ma reggelre az időjárás majdnem mindenütt derültre fordult.

Budapestben a földrengési műszerek tegnap este 9 óra 52 perctől 10 óra 3 percig távoli gyenge földrengést jeleztek.

Prognózis a következő huszonegy órára: Melegebb idő várható, elvélve zivataros esővel. (Sürgöny-prognózis: Melegebb, elvélve esapadél, zivatark.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnemesség, Hőmérséklet, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. Includes stations like A. Székesváros, Ungvár, Kősmár, Losonc, Gyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Záhony, Fiume, Szeged, Temesvár, Nagyvár, Kőszeg, Nagyszombat, Szatmár, Péter, Arva, Szécsény, Komárom, Magyar-Óvár, Sopron, Eszék, Crikvenica, Debreczen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zsombolya, Versec, Orsova.

EGYETERTÉS. politikai naplap. Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MATYÁS.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSE. Table with columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Áru. Sections include: Államadósság, Záloglevelek, elsőségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Kőszállatok, Sorsjegyek, Pénzjegyek és váltók.

KÜLÖNFÉLÉK.

Uram Isten!

Amit hozzád letettem,
Meghozta a kamatot
Uram Isten, munkáival bá
Megadtad;
Avagy ezzel édesíteni akartad?
Mindazt, amit szeretted
Adhatott.
A mag mind-mind el van
Vetve,
Jobbra-balra szerte,
Messze.
Két lélek a földje.
Jó talaj mind;
Elsőrendű.
Csupa buza lesz, ha
Kinő...
Látszik már a — zöldje...
De vajjon mind buza
Lesz-e?
Ha aratni kell majd
Rendre, —
— Tudja a jövőd?
Millió vész-vihar közben,
Buza közé más is szökken,
Termést romtó-vesztő.
Uram Isten! Jó a célunk.
S a jót Te is akarod.
Záporoztató, jégveréstől óvatnád,
S énnepnapjád öröme tarthatnád.
Kicsi földünk, közös földünk
Dusan hozza kamatot —
Uram Isten! Miért érzem hát?
Hogy Te nem így akartad!

Gács Dezső.

(Rostand vétke.) Párisban liga alakult a madarak védelmére, amely hadat üzent a legdivatosabb női kalapoknak. Ha hitelt adhatunk a liga statisztikáj kimutatásának, a párizsi kalapárusnők háromszáz milliónál több madár tollát dolgozták fel, amióta Rostand Chanteclerje elkukorékoltta magát. Negyven millió fecske és nyolcvan millió sirály gyászos pusztulását siratják a liga tagjai.

LIRA HERCEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

A betegét álomszerű érzés fogta el s ez megenyhítette fájdalmait. A csöndes, elhagyott betegszobába elővigyázatosan osontak be a szolgák. Hivatták az orvosokat. A herceg csak szunnyadt, de ez volt a halál előjele.
— Tehát elérkezett halálom órája? — kérdezte a herceg felrezenve.

— Hívják gyorsan a hercegnőt, — sugarta az orvos halkán. A herceg meghallotta.

— Nem, nem, — mormolta. — Ne mondjanak meg semmit neki, megrontanak mulatóságát.

Utolsó gondolata is az övé volt.
A Lord hideg, sápadt sugarával körülövezte a holttestet épp oly érzéstelenül, mint az a fiatal élet, melyet annyira szeretett.

III.

Tricotrin ismét a szegények szolgálatába állott.

Egy szegény özvegyasszonynak a fiát éppen az aratás idejében hívták be katonának.

— Hogy végezzem el én most azt a munkát, melyhez erős férfikarok kellene? — panaszkodott az özvegy s Tricotrin nemesek vizsgáló szavakkal segített rajta, hanem neki fogott maga a munkának. Majd ezen, majd azon a gabnátáblán volt látható — amint ingujjra vetkőzve a takarmány összegyűjtésén fáradozott. Lenn a völgyben a Lira-kastély tornyai csillogtak.

Mialatt dolgozott, az országuton négy fogat haladt el biborba öltözött ezüstös szerzetes kísérettel. Tricotrin felpillantott s utánnuk nézett.

amelyek között feltűnő sok költő találkozik. Egy nagy londoni kereskedő a múlt évben harmjévezekét millió madárfejet és nyolcszáz ezer pár szárnyat vásárolt, nem is szólva arról a sok kőcsagtoltról, amelytől az élő állatokat fosztják meg. A főbűnös természetesen Rostand. Simone asszony két millió franknál többet költött fűzántyuk toalettjére, nyomában a többi divatos párizsi asszony, akik valamennyien katafalkszerű kalappal hátráltatják a forgalmat.

(Hős asszonyok.) A történelem számtalan esetet tud felmutatni, amikor a gyengébb nem alaposan ráczáfolt a győzelem elnevezésére. Különösen a napoleoni hadjáratok alatt számos nő adta tanúbizonyságát, hogy a legnagyobb veszedelem idején is helyén van a szíve. Nem egy hős tábornokné követte férjét a csata zajába. Verdier tábornok felesége például az egyiptomi hadjáratban kocsijával az első tüzronalhoz hajtatott. A saint-jeand'aere-i visszavonulás alkalmával a sereg legszélsebb részén tartózkodott és sok sebesültet mentett meg. Ezt a hős asszonyt számos költeményben dicsőítették az akkori poéták. Nagy népszerűségnek örvendett Napoleon katonái között Guerquiere Eugénia is, a szép sergánt, aki a császártól megkapta a becsületrendet. Ennek a hős leánynak története igen érdekes. Bátyját, aki rendkívül győzelemes volt, besorozták katonának. A leány, hogy beteges bátyját megmentse a nagy fáradalmaktól, felöltözködött parasztleánynek és bevonult helyette. A wagrami csatában megmentette kapitánya életét, amely tetteért kinevezték altisztnek. A liszaboni csatában a maga élete kockáztatásával kivágta ezredesét az ellenség mind összességben szoruló gyűrűjéből, de ekkor kardszúrás érte. A kórházban maradván ellenzte, hogy operációt végezzenek rajta. Az orvosok ekkor elaltatták és így derült ki, hogy a szép sergánt, akiért a nők annyira rajongtak, tulajdonképpen leány.

(Berlin tejfogyasztása 1909-ben.) Berlinbe az ottani 8 teherpályaudvarra 1909-ben 275.470.855 liter tej érkezett. (Budapest évi tejfogyasztása 97.000.000 l.) Ez a mennyiség 14.7 millió literrel multa felül az előző évi s ebből 8.25 millió liter Dániából érkezett. A 8 pályaudvar közül a stettini és a hamburg-lehrti pályaudvarra magára 211.9 millió liter tej érkezett, tehát az összes berlini tejfogyasztásnak 77 százaléka. Budapesten az évi 97 millió liter tejből magán a józsefvárosi pályaudvaron 40 millió liter érkezik, míg a többi 6 pályaudvar forgalma egyenkint csak 2—9 millió liter között van.

— Ez a mi várbéli urnóknak, — szólott az özvegy, ki éppen kijött a mezőre kenyeret és egy korsó vörös bort hozva. — Ez az a szép teremtes, akiről önnek beszéltem; a hatalmas hercegnő. Most tölti itt az első nyarat, azelőtt sohasem volt itt. A herceg lakodalma után, melyet messze délen tartott, többé nem tért vissza hozzánk. Mindig Párisban vagy külföldön éltek, hol a herceg meghalt. De most mindent kipótól a hercegnő. A várban olyan ünnepélyeket rendez, amilyenek itt még sohasem voltak; a vendégek száza fordulnak most itt meg, s mindenikük úgy él, mint valami fejedelem.

— Jól bánták-e a hercegnőt a szegényekkel? — kérdezte Tricotrin.

Az özvegy vállát vonagatta.

— Nem igen hiszem, hogy gondolna arra is, hogy vannak emberek, kiknek nincs meg a mindennapi kenyerük. Hogy jól bánták-e? Mit nevez ön jónak, Tricotrin? Ha bemegy a kastélyba, — bárha az élete függene is attól, hogy megláthassa, akkor sem kerülhet eléje. Én egyszer felkerestem, hogy fiam érdekében vesse közbe magát. De mi történt? Egyik inas a másikkal beszélt, míg végre egy apródot küldtek hozzám, aki összeszidott s egy másikhoz ment, kinek nyakán ezüst lánc volt. Ez rettenő gorombán bánt velem; durva parasztnak nevezett; végre bevezetett a konyhába s enni adatott nekem. Enni azalatt, mialatt Bernhard fiamat szakították el tőlem! Nem, ő nagyon szép asszony, arca tüdőklő, mint a napé, de hideg és kegyetlen; nincs érzéke a nép iránt.

Tricotrin nem felelt semmit, hanem tovább dolgozott.

Naplementekor már befejezte feladatát. A dülöről lassan hazafelé ballagott; utját Herbalei asszony köszönő szavai s áldásai követték.

Lenn a völgyben lábai előtt emelkedtek a kastély tornyai, mintegy előtörve abból a

(Humoros csipkék.) Párizsi levelezőnk írja, hogy egy ötletes nőiszabó, aki nemesek ügyes üzletember, de mindig új kreációkkal is megújítja Páris és a világ valamennyi divatot kedvelő LSI-gyét, most a la dentella humoristique-et (humoros csipkét) eszelt ki legsikeresebb ékítésül a kárikula könnyűszövetű ruháira. Ezeket a csipkéket a legnevesebb francia humoristák: Willette, Farain, Leander és Abel Faivre tervezték, rajzolták és a Saint-Gall-i csipkegyár szőtte. Gyönyörű szépek, de mesésen drágák is. Mintájuk pedig olyan kacagató, tréfás motívumú, hogy nem lehet nevetés nélkül ránézni. Van közöttük: politikai karikatúrája, ismert íróké, vagy festőké, szobrászóké és muzikusoké, nem hiányoznak a kiingurázott anyósok és az agancsos férfiek sem. Bájosak a nevetésgéssé vált apró szerelmi idillek, amint egy-egy szép rózsaszínű, vagy halványlila ruha lence szövetébe bujkálva elvegyülnek az ügyesen rendezett ráncok közt. Bámulják, csodálják e mintákat a Rue de la Paix pompás kirakatában a ragyogó lámpafénynél, de vevő még győren jelentkezik és az is idegen, sok arannyal rendelkező amerikai asszony. Egyelőre még bizonytalan, lesz-e olcsóbb, lesz-e általánosabb ez a divat.

(A modern párizsi cipő.) Még soha nem foglalt el akkora tért a párizsi divatban a cipő, mint most és még soha ilyen gazdag, tarka képet nem tártak fel Párisban a cipőüzletek kirakatai. Ha eddig a cipő külsejét olyanformán lehetett megjelölni, hogy fekete vagy sárga bőrből készült lábburkolat, úgy ma már jóval terjedelmesebb körülírásra van szükség. A modern cipőt nem csinálják mindig bőrből, hanem gyakran a ruha anyagából. Az öltözetbe való alkalmazkodás elmélete a jelenlegi cipődivat főajátossága. A magasszínű topánt csak az egyszerű toaletthez viselik és ez a lábbeli megtartotta a kedvelt amerikai formát, csupán a sarka lett nagyobb. Az egyszínű szövethez úgy választják meg a cipőt, hogy az alsó részt lakkból készítették. Magától értetődő, hogy a selyemharisnyának is össze kell hangolnia a ruhával. A félezőpőhöz rendszerint áttört harisnyát hordanak. A modern cipőipar egyik büszkesége a csat, amely nem egyszer jelentkezik arany vagy ezüst foglalatú drágakövel. Sok cipő készül keztükből vagy más más lág anyagból. Alkalmi viselőnek ismét divatosak a selyem- és atlaszcipők, melyeken a csat rendszerint kisebb és csak egyetlen drágakövet mutat. Ezeket az estélyi cipőket aransujtás, gyöngy és egyéb ékesség díszíti. Sok hívei kezd megint akadni a bársony cipőnek.

sötét környezetből, melyet a környező liget fái a mesterséges sziklacsoportok s a kis virágú-szigetecskék képeztek körülötte.

A középső tornyon büszkén lengtetta a vörös Lira-zászló az arany sólyommal, melynek kiterjesztett szárnyai csillogtak a lemenő nap fényében. A napi munka már mindenhol befejeződött, a fiatal falusi legények és lányok táncoltak és énekeltek, az öreg asszonyok kendert fonva üldögéltek a kapuk előtt s meglegedettséggel szemléltek unokáikat. Mindnyájan szegények voltak s nagyon egyszerű életet éltek, de sorsukkal meg lévén elégedve, szerencésnek, boldognak érezték magukat. Tricotrin mindenfelől elhalaszták jókívánataikkal s ő alig győzte a jobbra-balra való köszönetét. A kicsiny gyermeknek eseresznyét osztogatott, melyet utközben vett egy gyümölcsárutól, aki nem tudta eladni a gyümölcsöt.

Egy kicsiny parasztleányka nem fogadta el a eseresznyét.

— Miért nem kell neked a eseresznye, Angelika? — kérdezte a gyermek édesanyja.

— Oh, mama, nekem még több aranyholmni kellene, — felelte a kicsi.

— Ah, — kiáltott az anya szomorú mosolylyal, — az az arany lánc, melyet kaptál, elrontotta minden örömedet! Nézz csak, egy héttel ezalatt a mi hercegnőnek meglátta az én Angelicámat, amint elhajatott házuak előtt, levette karjáról ezt a láncot s odadobta a gyermeknek; a gyermek azóta semmi-vel sincs meglegedve.

— Akkor hát a hercegnő minden bizonynyal igen kedves? — szólott Tricotrin.

— Legutóbb a parkban látott engem ülni, — szólott egy öreg vak asszony, — és megszólított. Nagyon jóindulatulag beszélgetett velem s végül erszényének egész tartalmát ölembe üritette. Tizenkét pénzdarábot kaptam, — mind a tizenkettő Napoleon-arany volt!

((Folyt. köv.))

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1910. augusztus 9-én.

Fővárosi Városligeti Színház

Az erdészeleány.

Operette 3 felvonásban Szövegét írta: Buchbinder Bernát, Zenéjét szerzte: Jarno György.

Személyek:

II. József császár Fekete
Gróf Kolonitzky Herold
Gróf Serben Tábori
Reuten Erasmus Róna
Gróf Sternfeld Kövessy
Josefine Mezey
Orhegraven-Mannoll Mihályfi
Földessy Ferencz Bálint
Krisztina K. Fölhy
Walperl Péter Virágh
Kolor Minka Albert

Kezdeté 1/2 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZÍNHÁZ)

Tosca.

Melodráma 3 felvonásban. Szövegét Sardou Viktor drámája nyomán írták: Ulica L. és Giacoso G. Fordította: Várady Sándor. Zenéjét szerzte: Puccini G.

Személyek:

Tosca, énekesnő Bejczyne
Cavarradosi Mario Pichler
Baró Scarpia Szántó
Angelotti Cesare Vajda
A sekrestyés Mátyás
Spolella Ocskay
Sciarrone, rendőr Herold
Börtönőr Kövessy
Pastorini Csillagó

Kezdeté 1/2 8 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratávi kintetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlásnélküli műfogak, Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák, Foghúások (altatásban is.) Jól használható fogsorok elkészítése és behelyezése. Jóállás mellett mérsékelt szabott áron. vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

CIRKUSZ BEKETOW

Városliget. Telefon 107-46.
Ma este 9 órákor
Broth Mirano The Persch
Jak Bartzen idomított oroszláncoperája. Prince Charles közlikvénatra még egynehány napra meghosszabbítva és a szenzációs augusztusi műsor.

JARDIN DE PARIS

VII., Erzsébet királyné-ut 1. Telefon 167-25. Kezdeté 9 órákor.

Uj augusztusi műsor! Uj magyar bohózatok!

A fekete zongora Az utolsó parti

Kornai Berta Ferenczi Károly

Anny Wilkens, Poór Lili, Willi Schulhof, Kökény Ilona, Maud Hawley, Sajó Géza és mások.
Nina Barkis grandiózus tánca
Nagy magyar-német Revü!
Gyerünk a Jardinba!!
Tabarin Bal Mabilie-ban
25 táncatrakció.

„A. B. C.”

Fehérnemű kölesző vállalat, szállít hivatalok, üzletek, gyárak részére higiénikusan tisztított törülközőt, padlóruhát, portörölt stb. stb. csekély költséggel, hazhoz szállítva, h tenkint cserélve. A mosással járó köleszőség megszűnik. Eötvös-utca 30. Telefon: 46-86.

Circus Henry

Rudolf-ter, Margithid, pesti hídfő. Budapesti vendégszerelés vége augusztus 21.
Ma, kedden este 8 órákor.

Fényes előadás teljes műsorváltozással.

Uj! Henry igazgató neje, Benedetti Riga, Rigellos, Freres Eduardó, Henry igazgató legujabb idomításai, a Uj! csoda elefántok és a világvárosi műsor többi számai.

MARGIT GYÓGYFORRÁS

(Beregmegye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn
Megrendelhető: Édeskuty L.-nél Budapeston és a forrás közeliségénél Munkácsen.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Wildmann Imre igazg.

Szombaton, augusztus hó 13-án esti 8 órákor nagy megnyitó előadás.

Fényes, változatos és mulattató műsor.

Jegyelővétel már péntektől, augusztus hó 12-től kezdve a nappali pénztárnál délelőtt 10-11-ig és délután 3-6 óráig.

Az összes helyiségek ujja alakítva!

Kiváltunk ZÁLOGBAN lévő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk. MANNHEIM SIMON ÉS FIA Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

Alkalmi vételt

ajánl szép és ritom butorok, szőnyegek, csillárok-ban a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház VI., Lázár-utca 3. (BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinnek megtekinteni ajánlatos.

Heti műsor:

1910. augusztus hó	Fővárosi Városligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház	Király-Színház
10 Szerda	A postásfiú és huga	Hivatalnok urak	-
11 Csütörtök	Nebántsvirág	Az erdészeleány	-
12 Péntek	A postásfiú és huga	Lammermori Lucia	-
13 Szombat	A muzikusleány	A komédiások	Luxemburg grófia
14 Vasárnap	A postásfiú és huga	Börögér	Luxemburg grófia
	A muzikusleány	A komédiások	Luxemburg grófia

5000 drb Flanell takaró!
135/190 cm. nagyságban Jaquart Flanell takaró 1 frt 90 kr.-ért kapható Szőnyeg-udvar Budapest, Király-utca 32. (az udvarban.) Alapítványt 1895.

Tokaji Bortermelő Társasága r.-t.

TOKAJ. Telefonszám: Tokaj 5; Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felséges

tokaji szamorodni és aszu-boroknak. Próbarendelésre alkalmas csoportok:

1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló szamorodni bor; 1 palack 0.7 lit. 1901. évi zamatos szamorodni bor; 1 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu; 1 palack 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu K 12.70

Ládában: 20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni bor K 36.30

12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos aszu bor K 40.25

20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1904. évi szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu bor K 52.25

Hordóban: 60 liter 1908. évi tokaji asztali bor 59.40 kor. 60 " 1907. " " peccsenye bor 72.60 kor. 60 " 1904. " " szamorodni bor 89.10 kor. 60 " 1901. " " szamorodni bor 138.60 kor.

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit sem számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásáig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szivesen szolgálunk. Vízonteladók kedvezményben részesülnek.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20. Minden villanyvilágításra berendezett lakásban és helyiségben tartható

Házi mozgófénykép előadás

Egy előadás díja K 50 A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

Telefon 64-20.

NAGY LÁSZLÓ

A GYERMEK ERDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.

Ára 3 korona.

Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél, Budapest, VI., Andrássy-út 31. sz. és minden könyvkereskedésben.

ZSÓFIA KERTVÁROS

A t. érdeklődőknek szives
figyelmébe ajánljuk.

hogyan

a kertvárosunkba vezetendő
villamos vasutnak építése
befejezése előtt áll és for-
galomba adása augusztus-
szeptember hónapokban vár-
ható:

hogyan

120 családi háznak az ősz-
szel való felépítése már ed-
dig biztosítva van;

hogyan

vízvezetés, csatornázás, és
villanyvilágítással minden
ház felszereltetik;

hogyan

az építkezést magunk is vál-
laljuk és a házakat minden
kényelemmel, modernül, a
legolcsóbban felépítjük;

hogyan

építési kölcsönöket bank-
összeköttetéseink jutányo-
san folyósítanak;

hogyan

tisztviselőknek lakbérle-
kötés ellenében építünk (p.
o. evi 800 kor. házbérle-
kötés ellen 200 négyszögöl-
nyi telken 3 szobás házat
teljesen felszerelve adunk
el);

hogyan

tervek, költségvetések és
mindennemű egyéb felvilágo-
sítások az érdeklődőknek
irodánkban d. u. 4-6 óra
közt rendelkezésére álla-
nak;

hogyan

az ez idén építettöket külön
kedvezményben részesítjük;

hogyan

szébb fekvésű és modernebb
berendezésű uri telepe nem
lesz a főváros környékének,
mint Zsófia kertvárosa.

Zsófia kertváros Kerepesen.

B. H. É. villamos vasút Budapest-
kerepes-gödöllői vonalán.

Fővárosi iroda:

Budapest, V., Zrinyi-utca 9. szám, I. em.

TELEFON 171-97.

TELEFON 171-97

Biztos siker! Artalmatlan!
NŐK FIGYELMEBE! Biztos siker! Artalmatlan!
Antiszeptikus és hygienikus „Juno-óvszer” megakadályozza a
bő gyermekáldást. Számos orvos által ajánlva. Használati
utasítás mellékelve. **Ára 3 korona.** Postai megrendelések
tisztartás mellett az „Szűz”-kapható az egyedüli készí-
tőnél, **BEAUN EENŐ** „Szent Haromság” gyógyszerárban
Temesvár, Józsefváros 7.

Szőnyeg
újdonosság
5 frt
80 kr.

Kétoldalas nyírott Jaquard-szőnyeg
300/200 cm. nagyságban elpusz-
títhatatlan minőségben 5 frt 80 kr.
árban kapható.

Szőnyeg-udvar
Budapest, Király-utca 32.
(az udvarban.)

Alapított 1895.

Tányértalpu Barnabás

a Maczkönemzettség hírneves
ivadéka Az Én Ujságomban Pósa
Lajos gyermeklapjában számol
be eszaksarki utjának mulatságos
kalandjairól és írdeákja Boos
Bálint fürge tollal már írja is
az érdekes kalandok történetét.
Kivüle még a magyar irodalom
valamennyi jeles tollforgatója ír
hétről-hétre szép mesét, esengő
verset, mulatózó történetet és
a kellemes szórakozás közben
szinte észrevétlenül játszva, jó-
kedvűen tanul az írásukból min-
den gyerek. — Előfizetési ára
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Az új évnegyed július 1-én kezdődik. Előfizetni lehet
a kiadóhivatalban (Budapest, Andrassy-ut 10.) vagy
bármely más könyvkereskedés után.

Alattalajdonosoknak,
szülőknek és állatkedvelőknek!
Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példakönyve.
80 képpel.
Írta K. Nagy Sándor.
Második kiadás.
Ára 3 kor.

Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedés,
(Wodianer F. és
Fiai) részvény-társaságnál, Buda-
pest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Bräusweller János
Szegeden. Ca. 60 kár. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórák, főtárlatja
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bármintve. Javítások pontosan esztétikusan.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL.

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK A LEGELŐNYÖSEBBEN!

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körút 29. sz.

VI. KER. MEGERENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000*RAJZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Állami felügyelet alatt álló

FIU-INTERNÁTUS

Budapest, Damjanich-utca 30.

Az Ág. Ev. (Fasori) főgimnázium, VII. ker. Állami fő-
gimnázium, VI. ker. főreáliskola stb. közvetlen közelében.
Gondos test. ápolás. Egyéni tanítás és nevelés. Alando
felügyelet. Francia, angol és német oktatás. Zene. Rajz.
Vívás és tornazás. Jelentkezés délután 4-7 óráig. Kivonat
prospekt utst küld.

Récei János tulajdonos.

készpénzért, vagy részletfizetésre
legolcsóbban

Butor EHRENTREU és FUCHS
testvérekénél

Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-99.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerzőit
gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház
hugyszervi és bujakóros osztályán való működése
alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer
foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és onfertő-
zésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfui gyen-
geségnei (impotencia) még öregebb
egyénekénél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kiváratra gyógyszerek.
Rendelés délelőtt 9-3 ig, és este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Átjáróház a Pannónia szállodával szemben.)
Lépcsőházi bejárat. Külön városzobák.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII-İK KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32-İK SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN,

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen a nyári idényben páratlan szélsőségségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötő** prospektust kérjenek. Ezen **SÉRVKÖTŐ** a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel. **MŰLÁB** a lehető legjobb kivitelben. **MŰKÉZ** a legizlésebb kiállításban. **MŰFŰZŐ** Tamgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

HYGIENIKUS KÜLÖNLEGESSÉGEK! **KÉPES ARJEGYZÉKET** kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

BUDAPESTI RÖSER-TANINTÉZET
ALAPÍTÁSI ÉV 1853.
Tanulók száma eddig 19444.

a) Felsőkereskedelmi iskola, 14-18 éves ifjak részére. Érettségi bizonyítványai az egyéves önkéntes-ségi jogositanak.

b) Polgári iskola, 10-14 éves fiúk részére. Államérvényes bizonyítványok.

c) Nevelő-internátus, 20-30 bennlakó növendék részére.

Beiratások augusztus 30-tól szept. 6-ig. Értésítőt küld.
Röser János igazgató, Bpest, Aradi-u. 10.

Nemi betegségek

alapos, gyors és gyökeres gyógyítására fordítunk nagy figyelmet a foglalkozás zavarása nélkül legjobban ajánljuk bevált lelkiszeres és nagy gyakorlaton alapuló gyógymodoránál fogva szakorvos, Rendelő-intézetét

Dr. GARAI Budapest, Andrássy-ut 24.

GYOGYIT: húgyúti, hólyag-, nemi és bőrbetegségeket, altesti sebeket és fujakort (syphilis), az önfertőzés utókezeléseket, magánélet, elgyengült férfierőt (impotentia) mindenféle női bajokat, fehérlovaszt stb. Felményes gyógyítás feltétele nélkül levélleg is. Titoktartás biztosítva. Rendel. d. a. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

A kerékpárvilágot már 35 év óta uraló eredeti angol Helical Premier és The Champion kerékpárokat dupla harang-osapályával és szabadonfutóval, 3 és 6 évi jótállással, minden árfelmérés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani eredeti gyári áron szállítunk vidékre is bárhol.

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4., és Budán II., Margit-körút 6. szám.
Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Előrendü kivittel! Szolid árak!

Washington amerikai

iroda, uri szoba és könyvtárberendezések, angol bőrbutorok

részletfizetésre is.

Arjegyzék és költségvetések ingyen! Magyarországi főelárusítás **Amerikai Irodaberendezési Vállalat**

Nagy és Vértés Budapest, Arany János-utca 20. Bálvány-u. sarok.

FOGAK

3 koronától szájpadiás nélkül, gyökéreltávolítás, fogmosás, aranykoronák és tartó fogtömések, fogszuvasok érzéstelenítésével. — Vidékiek 12 óra alatt kielégítettek. Régi hasznavehetetlen fogsort hasznavehetővé alakítok.

Dr. Hegedüs Jakab fogorvos.
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44.
Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

Magyar Cementipari Céggyár KORNIS TESTVÉREK
ARAD.

Gyártunk szabadalmazott BAPID és más cement-cserépgépet, hidraulikus, könykpresszóját és cementlap-aszaltókat, betoneső, vályu, jászol, határkő és kőmenyformákat; betonöntő, beton-teglagépet és mindennemű szerzőmókat. Ismertető nyomás alatt, kérjen árajánlatot. Homok lelkismeretes felülvizsgálása és mérnöki látogatás díjtalan.

Meghívás

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

rendkívüli közgyűlésére

mely 1910. évi augusztus hó 24-én délután 4 órakor a bank helyiségeiben, (V., Fürdő-utca 2.) fog megtartatni.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság előterjesztése a részvénytőke felemelése iránt.
2. Az előbbi javaslat elfogadása esetére az alapszabályok 5. §-ának megfelelő módosítása.

Az alapszabályok 19., 20. és 21. §-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei három hónappal a közgyűlés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogosítva van a közgyűlésen résztvenni, vagy magát meghatalmazott által helyettesíttetni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie.

A szavazati jog érvényesíthetése céljából a részvények szelvényekkel együtt az alapszabályok 18. §-a értelmében 1910. aug. 21-ig bezárólag az alant felsorolt helyeken teendők le.

Budapesten: a bank értékpapírpénztáránál,	Sopronban: a bank fiókjánál,
Brassóban: a bank fiókjánál,	Szegeden: a May R. Miksa ezégnél
Debreczenben: az Alföldi takarékpénztárnál,	Temesvárott: a Délmagyarországi kereskedelmi gazdasági bank r.-t.-nál,
Eszéken: a bank fiókjánál,	Ujvidéken: a bank fiókjánál,
Kassán: a Kassai Jelzálogbanknál,	Ujpesten: a bank fiókjánál,
Kolozsvárott: az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaságnál,	Budapesten, 1910, augusztus hó 9.
Miskolcson: a Borsod-Miskolci hitelbanknál,	Az igazgatóság.
Nagykanizsán: a bank fiókjánál,	
Pozsonyban: a Pozsonyi általános takarékpénztár részvénytársaságnál,	

Utánnomás nem díjaztatik.)

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

K.

Tizedikétől harmincadikáig. „Ava” lesek Huszadikától huszonnegyig „vele”

18 éves

csinos szőke (pékmeister) egyetlen leánya, 400.000 korona vagyonnal, kissé túlság. fejlett testalkatú, óhajt mielőbb férjhez menni tisztess. jellemű fiatal emberhez. Csakis komoly ajánlkozók kapnak választ L. Schlesinger, Berlin 18. 28538

Negyvenöt éves

nőtlen nyugalmazott fővárosi tisztviselő, a vidéken lehetőleg gyermektelen családnál állat-ellátást keres. Részletes ajánlatot az ár megjelölésével L. D. címre, Budapest, IV., Gróf Károlyi-utca 12. II. emelet 12. sz. alá kér.

Csemegeszlőt

vagy legnemesebb francia öszi barackot 5 kilót 4 koronáért; finom almát, zamatos körtét, édes szilvát, ringlót, ananászt és turkesztán dinnyét 2 kor. ért szállít Müller J. szállótelepe Kiskunhalas.

Pénzszekrényeket

tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Német szóra

elfogad szépségi úri család szeptembertől elemibe járó gyereket. Egészséges lakás, vidék, gondos nevelés, jó banásmód. Cím a kiadóhivatalban. 5949

Szabók részére

mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ., Nagymező-utca 44.

Ananász

kejszínbarack lekvárnak kilóját 2.80 K, meggy-lekvárnak 3.20, K nemes görögdiényének mázsáját 8.-, turkesztán diényének 14, új paradicsomnak 12, káposztának 9, alma körtenék 16-24, paprikának száza 70 fillér. Gyümölcs-kivétel Csongrádról.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! - Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünktől utazó újabb tanfolyamoktól független. - Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cun-korka. 60 fillérért mindenütt kapható.

Szárnyasok. Rák.

Eleven megérkezést szavatosság. Bérmentve, barhova utánvétel. 12-14 drb. sütnivaló jéceze vagy 8-10 drb. kóvér kacsa vagy 6-7 drb. sütnivaló jéceze és 4-5 kacsa együtt 12 korona. 80-100 drbos asztali rak 8.50 korona. 40-50 drbos szőlő rak 11.50 kor. Tehéntej, természetes vaj 5 kilos doboz 9.50 kor. Kárpáti málnaszörp 4 literes szelencze 4.50 korona. Margulita B. Buczacz 4. sz. Via Tisza-Borkút. 29261

Csemegeszlőt

legfinomabbat, postakosárként öt koronáért bérmentesen szállít: Mertz Nándor, Nagyvaradon.

Néhány száz

vagon faszen olcsón átadó Ajánlatokat „Faszén 65-45” jellegre Mosse Rudolf Budapestben továbbít.

Tisztviselői kölcsönt

köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Felzálogkölcsönt 60 évre. Váltakölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósítat. Rigocz és Hartmann bankiroda, Bózza-utca 29. sz. Telefon 94-66. 29100

Gödöllőn

Öreghegy alján egy kis ház jó kuttal, elsőrendű szőlő és gyümölcsösökkel, 1100 négyszögöles, villamos mentén fekvő telek, mely augusztus havában már a forgalomnak átlesz adva, minden elfogadható áron eladó. Bővebbet Nagymező-utca 21 házimesternél.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban.

LEFKOVICS ADOLF

Budapest, VII., Wesselenyi-u. 91/E. Telefon 113-48. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR

30% megtakarítás!

Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, nri szobák, angol börgarnitúrak és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. - Telefon 82-13. 28589

30 koronáért

készülnek saját műhelyekben márték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetelekkel. László Sándor férfiszabómester Budapest, Erzsébet-körút 1. sz., I. em. Vicékre posztóminták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépírás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Zálogszedulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

A gyermekáldást

2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyet sok ezer halálat beaközelt, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyel ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51 28648

Zálogszedulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27553

Kézimunka

hímzésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u. 46. szám.

WIESEL ADOLF NÁL

Váci-körút 47/a. (Podmaniczky-utca sarkán.) Telefon 91-20.

UTANÓZZAK

Szent László Intézet Budapest, Veres Pálné-utca 16.

Koporsó asztalosok

részere mindennemű koporsók díszítése, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénnytárs., Nagymező-utca E. 46. sz.

Légszusz és villamos csillárok

logelnyösebben szerezhetőek be Kulcsár Sándor bronzárú- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessoefly-utca 9-11.

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részere képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-u. E. 46.

Saját gyártmányú fűthető fürdőkádak

körmelegítő kályhakkal

WOLLNER M. H.

Bpest, V., Arany János-utca 22a. (Bálvány-u. sarkán) Telefon 36-63. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Soványág

Az egyedüli eredménytől kísért háziaser a dr. William Harley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. - Hölgyek remek kóbel. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóállást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorba-jó soknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintutelve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 firt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.

SZÜLŐK!

HA FIAIKAT VAGY LEÁNYAIKAT ::

Fővárosi, vidéki, esetleg külföldi

:: ISKOLAKBAN ::

Óhajtják taníttatni, ha NEVELŐINTÉZETBE (internátusba.) kívánák adni, azokról felvilágosítást nyújt, őket iskolákba beiratja internátusban, családoknál :: ::

ELHELYEZI.

Mindennemű tanügyet érintő, magánvizsgálati ügyben tanácsot ad

A Magyar Tanügyi Intézet

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 5/a

Zálogszedulát,

Brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz, osontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek. Kertész ékszerész és régiségkereskedő Király-u. 85. - Telefon 95-43. - Meghívásra jövök.

Hajfestő - fésű,

egyszerű fésülés által fest ősz vagy vörös haját valódi szőkére, barnára vagy fekete. Teljesen ártalmatlan! Evékig használható! - Ezek használatban Egy darab ára 6 korona. SCHÜLLER, Wien, III.E. Krieglbergasse 6. Számos elismerő- és köszönőlevél.

Technikum Mittweida.

Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépipítő laboratóriumok. Gyári tanulóműhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjazás. Tanulmányi utazások. Program stb. díjazás. Tanulmányi utazások. Program stb. díjazás. Tanulmányi utazások.

Tankönyveket és Segédkönyveket

vegyen Magyarországon legrégebb és legnagyobb tankönyvkereskedésében

LAMPEL R.

könyvkereskedése (Wodianer P. és Fia) részvénnytársaság Budapest, VI., Andrassy-ut 21. Itt kapható az elemi, polgári, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban s a szakiskolákban használt minden minden tankönyv és segédkönyv a legújabb kiadásban Postai megrendelések a beérkezés napján azonnal elintéztetnek. A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek árjegyzékét kívánatra készséggel megküldjük. LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer P. és Fia) r.-t. Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Rayonképviselők

ügynökök és reprezentatívusok, kiknek nagy ismerettségük van jobb izr. körökben, egy szabaddalmazott kegyeleti újdonság értékesítéséhez kereszteknek. Csakis jó megjelölésű kanczióképes acquiriteurok leszenk figyelembe véve. Havonta 1000-1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. - Prospektusok ingyen.

Igen szép lakás

Budapestben, a pesti oldalon kellemes utcában, kertias nala tal folyó evi november hó 1-étől esetleg előbb is, kiadó. A lakás 4 utcaí, 2 udvari, 1 elő, 1 fürdő és 2 eseléd-szobából s a megfelelő mellékhelyiségekkel áll, két évvel ezelőtt teljesen újjanun renováltott és a legmodernebbi van berendezve. Bővebb értesítés Budapest, V., Rudolf-terpart 3. a Dunagőzhajózási társaság forgalmi igazgatóságánál.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. - Felvilágosításra szolgaj

LISZT ISTVÁN BUDAPEST,

most Kristóf-ter 8., I. em. (Váci-utca mellett) butor raktárban. Telefon 171-38. Több mint 500 keppel ellátott árjegyzékünket bárkinek 60 fill. ellen franko elküldjük

Benes Károlyné

VI. kerület, Teréz-körút 26. szám alatt levő első-rangú angol és francia női divattermével kapcsolatos szabászati- és varrodatanintézetében a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközölhetők.

Világhírű

kecskeméti fajgyümölcs-kivitel 5 kilós postakosárral utánvétel, szép nagy szemű spanyolmeggy esemegezni vagy befőzéshez 1-rendű 4 kor., II-rendű 3-50, III-rendű 3 koronáért szállítja Molnár Gyula termelő Kecskeket X. 159. szám. 5938

BUTOR

készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. - Óriási választék poltturos butorokban

Nagy Imréné!

Budapest, VI. Váci-körút 9. feljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

VALÓDI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK

Lúcja 1, 2, 3, 10 Krig. 3 drb. legfinomabb mintá 1 K.

STERIL

törvényvétel legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESÉG csak cizyemnél kapható

NEUMAYER LIPOT

BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖRÚT 3. SZ. AUERFÉNYHÁZ.